

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1943 — MAJ 1944

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

KØBENHAVN
I KOMMISSION HOS EJNAR MUNKSGAARD
1944

Redaktionen sluttet den 31. Maj 1944.
Færdig fra Trykkeriet den 10. Juli 1944.

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Fortegnelse over Selskabets Medlemmer Juni 1944.....	1— 16
Selskabets Tillidshverv og Indehavernes Funktionstider.....	17— 22
Beretning om Møderne.....	23— 39
Mindeord:	
OTTO JESPERSEN: Af L. L. Hammerich.....	41— 63
FRANCIS BECKETT: Af Poul Nørlund.....	65— 71
Regnskab for 1943.....	72— 75
Budget for 1944.....	76— 78
Beretninger og Betænkninger:	
I. Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie. Beretning om Virk- somheden i 1943.....	79— 84
II. Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie. Afsluttende Beretning.....	85
III. »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabs- mand.« Beretning for 1943.....	86
IV. »Emil Herborg's Legat.« Beretning for 1943.....	87
V. Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum. Beretning for 1943.....	88
VI. Kommissionen for den nye Ducange. Beretning for 1943.....	88
VII. Selskabets Sekretariat. Beretning for 1943.....	89— 92
Fortegnelse over Publikationer udgivet af Selskabet fra Juli 1943 til Juni 1944.....	93— 95
Résumé en français.....	96—100
Sag- og Navnefortegnelse.....	101—106

II

Carlsbergfondet. Beretning for 1942—43.....	1— 85
---	-------

HENVISNINGER

Selskabets Vedtægter og Forretningsorden	Overs. 1937—38, Side 97—129.
Selskabets Bytteforbindelser	Overs. 1937—38, Side 253—300.
Selskabets Publikationer 1742—1930	Overs. 1929—30, Side 175—365.
» » 1930—1935	Overs. 1935—36, Side 291—308.
» » 1936—1940	Overs. 1940—41, Side 235—250.
Legat- og Dotationsbestemmelser	Overs. 1939—40, Side 121—153.
Statutter for Conseil International des Unions Scientifiques	Overs. 1931—32, Side 292—301.
Statutter for Union Académique Interna- tionale.....	Overs. 1919—20, Side 41—84.

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

PROTEKTOR:
HANS MAJESTÆT KONGEN

Præsident: NIELS BOHR.

Formand for den hist.-filos. Klasse: JOHS. PEDERSEN.

Formand for den naturv.-mat. Klasse: JOHS. HJELMSLEV.

Sekretær: MARTIN KNUDSEN.

Redaktør: L. L. HAMMERICH.

Kasserer: JAKOB NIELSEN.

INDENLANDSKE MEDLEMMER, JUNI 1944.

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

PEDERSEN, HOLGER, (f. $\frac{7}{4}$ 67), Dr. phil., fh. Professor i sammenlignende Sprogvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets Præsident 1934—38. — Gersonsvej 69, Hellerup. ($\frac{7}{4}$ 05.)

BLINKENBERG, CHR. S., (f. $\frac{15}{2}$ 63), Dr. phil., fh. Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Kathrinevej 29, Hellerup. ($\frac{11}{4}$ 13.)

CHRISTENSEN, ARTHUR E., (f. $\frac{9}{1}$ 75), Dr. phil., Professor extraord. i iransk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Raadhusvej 62, Charlottenlund. ($\frac{3}{5}$ 18.)

GRØNBECH, VILHELM P., (f. $\frac{14}{6}$ 73), Dr. theol. & phil., fh. Professor extraord. i Religionshistorie ved Københavns Universitet. »Lundehave«, Nordre Strandvej 26, Helsingør. ($\frac{3}{5}$ 18.)

- FRIIS, AAGE, (f. $\frac{16}{8}$ 70), Dr. phil., fh. Professor Rostgardianus i nordisk Historie og nordiske Antikviteter ved Københavns Universitet. Bernstorffsvej 32, Hellerup. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- POULSEN, P. FREDERIK S., (f. $\frac{7}{3}$ 76), Dr. phil., fh. Direktør for Ny Carlsberg Glyptotek, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Ahlmanns Allé 15, Hellerup. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- ANDERSEN, VILHELM R. A., (f. $\frac{16}{10}$ 64), Dr. phil., fh. Professor i nordisk Litteratur ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Fredensborg. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- THALBITZER, C. WILLIAM, (f. $\frac{5}{2}$ 73), fh. Professor. extraord. i grønlandsk (eskimoisk) Sprog og Kultur ved Københavns Universitet. Vejrøgade 10, Kbh. Ø. ($\frac{6}{4}$ 23.)
- PEDERSEN, JOHS. P. E., (f. $\frac{7}{11}$ 83), Dr. theol. & phil., Professor i semitisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske Klasse. — Dantes Plads 35, Kbh. V. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- FRIIS JOHANSEN, KNUD, (f. $\frac{1}{11}$ 87), Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Københavns Universitet. R. af Dbg. Egernvej 27, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- RÆDER, HANS H., (f. $\frac{11}{10}$ 69), Dr. phil., fh. Bibliotekar ved Universitetets filologisk-historiske Laboratorium, R. af Dbg., Dbmd. Dalgas Boulevard 29, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- TUXEN, POUL, (f. $\frac{8}{12}$ 80), Dr. phil., Professor i indisk-østerlandsk Filologi ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 63 B, Kbh. Ø. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $\frac{2}{12}$ 81), Dr. phil. Professor i nordiske Sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Gl. Vartov Vej 22, Hellerup. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- NØRLUND, POUL, (f. $\frac{4}{11}$ 88), Dr. phil., Direktør for Nationalmuseet. Ny Vestergade 11, Kbh. K. ($\frac{11}{4}$ 30.)
- HATT, AA. GUDMUND, (f. $\frac{31}{10}$ 84), Dr. phil., Professor extraord. i Kulturgeografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bendzvej 1 A, Kbh. F. ($\frac{1}{4}$ 32.)

- ARUP, ERIK I., (f. $\frac{22}{11}$ 76), Dr. phil., Professor Rostgardianus i nordisk Historie og nordiske Antikviteter ved Københavns Universitet, Studentergaarden, Tagensvej, Kbh. N. ($\frac{12}{4}$ 35.)
- DYGGVE, EJNAR A. P., (f. $\frac{17}{10}$ 87), Arkitekt, R. af Dbg. Østerled 26, Kbh. Ø. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- HAMMERICH, LOUIS L., (f. $\frac{31}{7}$ 92). Dr. phil. & litt., Professor i germansk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. — Selskabets Redaktør. — Juul Steens Allé 8, Hellerup. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- BRØNDSTED, JOHANNES B., (f. $\frac{5}{10}$ 90), Dr. phil., Professor i nordisk Arkæologi og europæisk Forhistorie ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sølvgade 30, Kbh. K. ($\frac{14}{4}$ 39.)
- JØRGENSEN, POUL JOHANNES, (f. $\frac{25}{9}$ 73), Dr. jur., fh. Professor i Retsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Bülowvej 7 A, Kbh. V. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- FABRICIUS, KNUD F. K., (f. $\frac{13}{8}$ 75), Dr. phil., Professor i Historie ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Regensen, Kbh. K. ($\frac{4}{4}$ 41.)
- HØEG, CARSTEN, (f. $\frac{15}{11}$ 96), Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Frederiksberg Bredegade 13, Kbh. F. ($\frac{4}{4}$ 41.)
- NIELSEN, AXEL E. H., (f. $\frac{30}{12}$ 80), Dr. polit., Professor i Statsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., I. F. 3. Wilh. Smidtsvej 7, Gentofte. ($\frac{10}{4}$ 42.)
- RUBOW, PAUL V., (f. $\frac{9}{1}$ 96), Dr. phil., Professor i alm. Litteraturvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. St. Kannikestræde 11, Kbh. K. ($\frac{10}{4}$ 42.)
- GRØNBECH, KAARE, (f. $\frac{28}{9}$ 1901), Dr. phil., Lektor i centralasiatiske Sprog med særligt Hensyn til Tyrkisk ved Københavns Universitet. Brogaardsvej 6, Gentofte. ($\frac{2}{4}$ 43.)
- JEPPESEN, KNUD CHRISTIAN, (f. $\frac{15}{8}$ 92), Dr. phil., Organist ved Holmens Kirke i København, Lærer i Musikteori ved det Kgl. Danske Musikkonservatorium, R. af Dbg. Vodroffsvej 13, Kbh. V. ($\frac{2}{4}$ 43.)

- STENDER-PETERSEN, ADOLF, (f. $^{21/7}$ 93), Dr. phil., Professor i slavisk Sprog og Litteratur ved Aarhus Universitet. »Tunet«, Skolevangen, Risskov. ($^{2/4}$ 43.)
- BLINKENBERG, ANDREAS, (f. $^{13/2}$ 93), Dr. phil., Professor i romansk Filologi ved Aarhus Universitet, R. af Dbg., Strandvænget, Risskov. ($^{14/4}$ 44.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

- KNUDSEN, MARTIN H. C., (f. $^{15/2}$ 71), Dr. phil., fh. Professor i Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. — Selskabets Sekretær. — Høeghsmindevej 58, Gentofte. ($^{14/5}$ 09 — fys.)
- MADSEN, TH. J. M., (f. $^{18/2}$ 70), Dr. jur. & med., fh. Direktør for Statens Seruminstitut, Stk. af Dbg., Dbmd., I. F. 2*. Skjoldsgade 8, Kbh. Ø. ($^{15/4}$ 10 — biol.)
- BOCK, JOHANNES C., (f. $^{2/10}$ 67), Dr. med., fh. Professor i Farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. F. M. 1. Østbanegade 21, Kbh. Ø. ($^{17/4}$ 14 — biol.)
- BRØNSTED, JOHANNES N., (f. $^{22/2}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Blegdamsvej 19, Kbh. Ø. ($^{17/4}$ 14 — fys.)
- HJELMSLEV, JOHANNES T., (f. $^{7/4}$ 73), Dr. phil. & techn., fh. Professor i Matematik ved Københavns Universitet. — Formand for den naturv.-mat. Klasse. — Bjerregaardsvej 13, Valby. ($^{17/4}$ 14 — fys.)
- BJERRUM, NIELS J., (f. $^{11/3}$ 79), Dr. phil., Professor i Kemi og Direktør ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Rolighedsvej 21, Kbh. V. ($^{28/4}$ 16 — fys.)
- KROGH, S. AUGUST S., (f. $^{15/11}$ 74), Dr. jur., med., phil. & sc., Professor i Dyrefysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 34, Kbh. Ø. ($^{28/4}$ 16 — biol.)
- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $^{26/10}$ 85), Dr. phil., sc. & ing., Professor i Matematik ved Københavns Universitet, Direktør for Geodætisk

- Institut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd., I. F. 2*. — Selskabets Præsident 1927—33. — Malmøgade 6, Kbh. Ø. (²⁸/₄ 16 — fys.)
- BOHR, NIELS H. D., (f. ⁷/₁₀ 85), Dr. jur., phil., sc. & techn., Professor i teoretisk Fysik ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd., F. M. 1. m. Kr. — Selskabets nuværende Præsident. — Carlsberg, Valby. (²⁷/₄ 17 — fys.)
- BOHR, HARALD A., (f. ²²/₄ 87), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maglevænget 9, Charlottenlund. (³/₅ 18 — fys.)
- WESENBERG-LUND, CARL J., (f. ²²/₁₂ 67), Dr. phil., fh. Professor extraord. i Ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Københavnsvej 17, Hillerød. (³/₅ 18 — biol.)
- BØGGILD, O. B., (f. ¹⁶/₅ 72), fh. Professor i Mineralogi og Geologi ved Københavns Universitet. Odensegade 15, Kbh. Ø. (²⁵/₄ 19 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. ⁸/₁₀ 73), Dr. math. et phys., Professor i Astronomi ved Universitetet i Leiden, Direktør ved Observatoriet i Leiden. (²⁵/₄ 19 — fys.)
- MORTENSEN, O. THEODOR J., (f. ²²/₂ 68), Dr. phil., fh. Inspector ved Universitetets Zoologiske Museum. Nordre Fasanvej 82, Kbh. F. (⁹/₄ 20 — biol.)
- LINDHARD, J. P. JOHANNES, (f. ²⁵/₄ 70), Dr. med., fh. Professor extraord. i Gymnastikteori ved Københavns Universitet, R. af Dbg., F. M. 2*. Peter Bangsvej 161, Kbh. F. (³/₄ 25 — biol.)
- NIELSEN, JAKOB, (f. ¹⁵/₁₀ 90), Dr. phil., Professor i rationel Mekanik ved Danmarks Tekniske Højskole. — Selskabets Kasserer. — Gjølingsvej 12, Hellerup. (⁹/₄ 26 — fys.)
- SAND, KNUD AA. B., (f. ⁹/₂ 87), Dr. med., Professor i Retsmedicin ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Kilde-skovsvej 81, Gentofte. (⁸/₄ 27 — biol.)
- STRÖMGREN, S. ELIS, (f. ³¹/₅ 70), Dr. phil., fh. Professor i Astro-nomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Stock-holmsgade 43, Kbh. Ø. (⁸/₄ 27 — fys.)

- WINGE, ØJVIND, (f. $19/5$ 86), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets fysiologiske Afdeling, R. af Dbg., Dbmd. Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($8/4$ 27 — biol.)
- BILMANN, EINAR CHR. S., (f. $10/5$ 73), Dr. phil., fh. Professor i Kemi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Østerbrogade 112, Kbh. Ø. ($13/4$ 28 — fys.)
- JENSEN, ADOLF S., (f. $23/5$ 66), Dr. phil., fh. Professor i Zoologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($5/4$ 29 — biol.)
- JENSEN, PETER BOYSEN, (f. $18/1$ 83), Dr. phil., Professor i Plante-fysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $29/11$ 84), Dr. phil., Professor i Botanik ved Københavns Universitet, Direktør for Botanisk Have, R. af Dbg., Dbmd. Gothersgade 140, Kbh. K. ($5/4$ 29 — biol.)
- RAVN, J. P. J., (f. $30/11$ 66), fh. Docent i Palæontologi ved Københavns Universitet, fh. Inspektør ved Mineralogisk Museum. Rolighedsvej 20, Kbh. V. ($10/4$ 31 — biol.)
- ORLA-JENSEN, SIGURD, (f. $28/11$ 70), Dr. phil. & sc., fh. Professor i bioteknisk Kemi ved Danmarks Tekniske Højskole, Kmd. af Dbg.², Dbmd. Kastelsvej 1, Kbh. Ø. ($21/4$ 33 — fys.)
- CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $6/9$ 88), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Sundvænget 9, Charlottenlund. ($6/4$ 34 — fys.)
- FRIDERICIA, LOUIS SIGURD, (f. $24/2$ 81), Dr. med., Professor i Hygiejne ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Blegdamsvej 21, Kbh. Ø. ($6/4$ 34 — biol.)
- LINDERSTRØM-LANG, KAJ U., (f. $29/11$ 96), Dr. phil., Professor ved Carlsberglaboratoriet og Direktør for dets kemiske Afdeling. Gamle Carlsbergvej 10, Valby. ($12/4$ 35 — fys.)
- STEENBERG, CARL M., (f. $24/11$ 82), Dr. phil., Professor extraord. i sammenlignende Anatomi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Silene Allé 13—15, Søborg. ($12/4$ 35 — biol.)

- KRISTENSEN, MARTIN K., (f. $\frac{6}{5}$ 88), Dr. med., Afdelingsforstander ved Statens Seruminstitut, R. af Dbg. Svinget 12, Kbh. S. ($\frac{3}{4}$ 36 — biol.)
- LANGSETH, ALEX WILLY, (f. $\frac{7}{2}$ 95), Dr. phil., Professor i Kemi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 5, Kbh. K. ($\frac{3}{4}$ 36 — fys.)
- PAULSEN, OVE VILHELM, (f. $\frac{22}{3}$ 74), Dr. phil., Professor i Botanik ved Danmarks Farmaceutiske Højskole, R. af Dbg., Dbmd., I. F. 3, F. M. 2*. Brogaardsvænge 3, Gentofte. ($\frac{2}{4}$ 37 — biol.)
- LUNDGAARD, EINAR, (f. $\frac{12}{2}$ 99), Dr. med., Professor i Fysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $\frac{19}{6}$ 1907), Dr. phil., Professor i Matematik ved Københavns Universitet. Maltegaardsvej 11, Gentofte. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- STRÖMGREN, BENGT G. D., (f. $\frac{21}{1}$ 1908), Dr. phil., Professor i Astro­nomi ved Københavns Universitet, Bestyrer af Astronomisk Observatorium. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- THOMSEN, N. MATHIAS P., (f. $\frac{9}{10}$ 96), Dr. phil., Professor i Zoo­logi ved den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. St. Kjeldsgade 14, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 39 — biol.)
- ØRSKOV, JEPPE, (f. $\frac{2}{3}$ 92), Dr. med., Direktør for Statens Serum­institut, R. af Dbg. Statens Seruminstitut, Kbh. S. ($\frac{14}{4}$ 39 — biol.)
- CHRISTENSEN, ERIK HOHWÜ, (f. $\frac{25}{9}$ 1904), Dr. phil. Professor i Kropsøvelsernes Fysiologi og Hygiejne ved Kungl. Gymna­stiska Centralinstitutet i Stockholm. Torphagsvägen 4, Stockholm 50. ($\frac{12}{4}$ 40 — biol.)
- JACOBSEN, JACOB CHRISTIAN GEORG, (f. $\frac{13}{1}$ 95), Dr. phil., Pro­fessor i Fysik ved Københavns Universitet. Fuglegaardsvej 30, Gentofte. ($\frac{2}{4}$ 43 — fys.)
- MØLLER, CHRISTIAN, (f. $\frac{22}{12}$ 1904), Dr. phil., Professor extraord. i matematisk Fysik ved Københavns Universitet. Ordrup Jagtvej 101, Charlottenlund. ($\frac{2}{4}$ 43 — fys.)
- FISCHER, ALBERT, (f. $\frac{23}{7}$ 91), Dr. med., Leder af Carlsbergfondets biologiske Institut, R. af Dbg. Tagensvej 16, Kbh. N. ($\frac{14}{4}$ 44 — biol.)

- HOLTER, HEINZ, (f. $\frac{5}{6}$ 1904), Dr. phil., Forstander for Carlsberg-laboratoriets cytokemiske Underafdeling. Bag Søndermarken 19, Valby. ($\frac{14}{4}$ 44 — fys.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $\frac{3}{10}$ 93), Dr. phil., Professor i Geografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. I. F. 3. Egernvej 47, Kbh. F. ($\frac{14}{4}$ 44 — fys.)
- REHBERG, POUL BRANDT, (f. $\frac{29}{3}$ 95), Dr. phil., Lektor i Zoofysiologi ved Københavns Universitet. Juliane Maries Vej 32, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 44 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter Anciennitet i Selskabet.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- SCHÜCK, J. HENRIK E., Dr. phil., fh. Professor i Æstetik samt Litteratur- og Kunsthistorie ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{14}{5}$ 09.)
- CUMONT, FRANZ, Dr. phil., Religionshistoriker. Rom. ($\frac{11}{4}$ 13.)
- NILSSON, MARTIN P., Dr. phil., fh. Professor i klassisk forn-kunskap och antikens historia ved Universitetet i Lund. Kmd. af Dbg.² ($\frac{28}{4}$ 16.)
- OLSEN, MAGNUS B., Dr. phil., Professor i oldnorsk og islandsk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Oslo. I. F. 2. ($\frac{28}{4}$ 16.)
- JANET, PIERRE, Professor i Psykologi ved Collège de France i Paris. ($\frac{9}{4}$ 20.)
- CUNY, ALBERT, fh. Professor i latinsk Sprog og sammenlignende Sprogvidenskab ved Universitetet i Bordeaux. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- MEINECKE, FRIEDRICH, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{15}{4}$ 21.)
- KOHT, HALVDAN, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Oslo. ($\frac{7}{4}$ 22.)
- GARDINER, ALAN H., Dr., Ægyptolog. London. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- JAEGER, W., Dr. phil., Professor i klassisk Filologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{11}{4}$ 24.)
- LÖFSTEDT, EINAR, Dr. phil., Professor i romersk Veltalenhed og Poesi ved Universitetet i Lund. ($\frac{3}{4}$ 25.)

- SMITH, HELMER, Dr. phil., Professor i Sanskrit og sammenlignende indoeuropæisk Sprogforskning ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- BOAS, FRANZ, Dr., Professor i Antropologi ved Columbia University i New York. ($\frac{8}{4}$ 27.)
- MARSTRANDER, CARL, Professor i keltiske Sprog ved Universitetet i Oslo. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- BRUNSHVIGG, LÉON, Professor i Filosofi ved Sorbonne i Paris. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- HILLER VON GAERTRINGEN, FRIEDRICH Freiherr, Dr. phil. & litt. ordentl. Honorar-Professor (græsk Epigrafik) ved Universitetet i Berlin. ($\frac{13}{4}$ 28.)
- MOBERG, CARL AXEL, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Lund. R. af Dbg. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- WALBERG, F. G. E., Professor i romansk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Lund. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- ZETTERSTÉEN, KARL VILHELM, Dr. phil., fh. Professor i semitisk Filologi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{5}{4}$ 29.)
- EITREM, SAM., Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- DOPSCH, ALFONS, Dr. phil., Professor i Historie ved Universitetet i Wien. ($\frac{10}{4}$ 31.)
- KONOW, STEN, Professor i Sanskrit ved Universitetet i Oslo. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- LIESTÖL, KNUT, Dr. phil., Professor i norsk Folkemindevidenskab ved Universitetet i Oslo. I. F. 2. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- HROZNÝ, BEDŘICH, Dr. phil., Professor i Kileskrift og gammelorientalsk Historie ved Universitetet i Prag. ($\frac{1}{4}$ 32.)
- HECKSCHER, ELI, Dr. phil., Professor i økonomisk Historie ved Stockholms Handelshögskola. Kmd. af Dbg.² ($\frac{21}{4}$ 33.)
- BIDEZ, JOSEPH, Professor i klassisk Filologi ved Universitetet i Gand. ($\frac{21}{4}$ 33.)
- BRANDI, KARL, Professor i Historie ved Universitetet i Göttingen. ($\frac{21}{4}$ 33.)
- VENDRYES, JOSEPH, Dr. phil., Professor i alm. Sprogvidenskab ved Sorbonne i Paris. ($\frac{21}{4}$ 33.)

- SHETELIG, HAAKON, Dr. phil., Professor, Bestyrer af Bergens Museums arkæologiske Afdeling, Bergen. ($\frac{6}{4}$ 34.)
- RODENWALDT, GERHART, Dr. phil., Professor i klassisk Arkæologi ved Universitetet i Berlin. ($\frac{12}{4}$ 35.)
- KARLGREN, K. BERNHARD JOHS., Dr. phil., Professor i østasiatisk Sprogvidenskab og Kultur, Direktør for Östasiatiska Samlingarne, Stockholm. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- FISCHER, AUG., Dr. phil., fh. Professor i østerlandsk Filologi ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- NICHOLSON, R. A., Professor i Arabisk ved Universitetet i Cambridge, Engl. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- ONCKEN, HERMANN, Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Berlin. ($\frac{3}{4}$ 36.)
- BRØGGER, ANTON W., Dr. phil., Professor i Arkæologi ved Universitetet i Oslo. R. af Dbg. ($\frac{2}{4}$ 37.)
- MASSIGNON, LOUIS, Professor i islamisk Sociologi ved Collège de France, Paris. ($\frac{2}{4}$ 37.)
- EKWALL, B. O. EILERT, Dr. phil., Professor i engelsk Sprog ved Universitetet i Lund. ($\frac{8}{4}$ 38.)
- SEIP, DIDRIK ARUP, Dr. phil., Professor i nordisk Sprogvidenskab ved Universitetet i Oslo. ($\frac{8}{4}$ 38.)
- FRINGS, THEODOR, Dr. phil., Professor i tysk Sprog og Litteratur ved Universitetet i Leipzig. ($\frac{8}{4}$ 38.)
- GÖTZE, ALBRECHT, Dr. phil., Professor i Assyriologi og babylonsk Litteratur ved Yale University, Newhaven. ($\frac{8}{4}$ 38.)
- LITTMANN, R. L. ENNO, Dr. theol. & phil., Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Tübingen. ($\frac{8}{4}$ 38.)
- NORDAL, SIGURÐUR, Dr. phil., Professor i islandsk Filologi og Kulturhistorie ved Universitetet i Reykjavik, Kmd. af Dbg.², I. F. 2. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- NYBERG, HENRIK SAMUEL, Professor i semitiske Sprog ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{12}{4}$ 40.)
- VON SYDOW, CARL WILHELM, Dr. phil., Professor i nordisk og sammenlignende Folkemindeforskning ved Universitetet i Lund. ($\frac{12}{4}$ 40.)

WEIBULL, LAURITZ U. A., Dr. phil., fh. Professor i Historie ved Universitetet i Lund. ($12/4$ 40.)

HUIZINGA, JOHAN, Dr. phil., Professor i almindelig Historie ved Universitetet i Leiden. ($12/4$ 40.)

DEN NATURVIDENSKABELIG-MATEMATISKE KLASSE

(fys. betegner den fysisk-matematiske Gruppe, biol. den biologiske Gruppe.)

PENCK, ALBRECHT, Dr. phil., fh. Professor i Geografi ved Universitetet i Berlin. ($5/4$ 07 — fys.)

BERTRAND, GABRIEL, Professor i biologisk Kemi ved Sorbonne og Direktør for det biologiske Laboratorium ved Institut Pasteur i Paris. ($7/4$ 11 — fys.)

HADAMARD, JACQUES, Dr. phil., Professor i rationel og kosmisk Mekanik ved Collège de France i Paris. ($11/4$ 13 — fys.)

SHERRINGTON, SIR CHARLES S., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Oxford. ($17/4$ 14 — biol.)

BIRKHOFF, GEORGE D., Professor i Matematik ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($9/4$ 20 — fys.)

BORDET, JULES, Dr. phil., Direktør for Institut Pasteur i Bruxelles. ($9/4$ 20 — biol.)

EINSTEIN, ALBERT, Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Princeton. ($9/4$ 20 — fys.)

LACROIX, ALFRED, Professor i Mineralogi ved Muséum d'histoire naturelle i Paris. ($9/4$ 20 — fys.)

PLANCK, MAX, Dr. phil., fh. Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Berlin. ($9/4$ 20 — fys.)

LINDELÖF, ERNST L., Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Helsingfors. ($15/4$ 21 — fys.)

NILSSON-EHLE, HERMAN, Dr. phil. & med., Professor i Arveligheds-lære ved Universitetet i Lund. ($15/4$ 21 — biol.)

ALLEN, EDGAR JOHNSON, Dr., Direktør for Marine Biological Association's Laboratorium i Plymouth. ($15/4$ 21 — biol.)

BARCROFT, SIR JOSEPH, fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Cambridge, England. ($15/4$ 21 — biol.)

- MORGAN, THOMAS HUNT, Dr., Professor i Zoologi ved California Institute of Technology, Pasadena, Cal. ($^{15}/_4$ 21 — biol.)
- WINKLER, HANS, Professor, Direktør for Botanisk Have i Hamburg. ($^{15}/_4$ 21 — biol.)
- FORSSMAN, JOHN, Dr. med., Professor i almindelig Patologi og Bakteriologi ved Universitetet i Lund. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- BOWER, FREDERICK ORPEN, fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Glasgow. ($^{6}/_4$ 23 — biol.)
- HARDY, G. H., Professor i Matematik ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{11}/_4$ 24 — fys.)
- ROSENBERG, GUSTAF OTTO, Professor i Botanik ved Stockholms Högskola. ($^{3}/_4$ 25 — biol.)
- HEVESY, GEORGE DE, Dr. phil., Professor i fysisk Kemi, fh. Freiburg i Br. (København). ($^{3}/_4$ 25 — fys.)
- KRAMERS, H. A., Dr. phil., Professor i teoretisk Fysik ved Universitetet i Leiden. ($^{3}/_4$ 25 — fys.)
- BOREL, ÉMILE, Professor i fysisk Matematik ved Sorbonne i Paris. ($^{9}/_4$ 26 — fys.)
- DALE, SIR HENRY HALLETT, Dr., Direktør for National Institute for Medical Research, London. ($^{9}/_4$ 26 — biol.)
- DEBYE, P., Professor i Fysik ved Cornell University, Ithaca, N. Y. ($^{9}/_4$ 26 — fys.)
- FLEXNER, SIMON, Dr., Professor, Direktør for Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($^{9}/_4$ 26 — biol.)
- CUÉNOT, LUCIEN, Professor i Zoologi ved Universitetet i Nancy. ($^{8}/_4$ 27 — biol.)
- HOPKINS, SIR F. GOWLAND, Dr., Professor i Biokemi ved Universitetet i Cambridge, England. ($^{8}/_4$ 27 — biol.)
- WARBURG, OTTO, Dr., Professor, Medlem af Kaiser Wilhelm Institut für Biologie, Berlin-Dahlem. ($^{8}/_4$ 27 — biol.)
- BJERKNES, VILHELM FRIMAN KOREN, Dr. phil., fh. Professor i Mekanik og matematisk Fysik ved Universitetet i Oslo. Kmd. af Dbg.¹ ($^{13}/_4$ 28 — fys.)

- WIMAN, ANDERS, Dr. phil., fh. Professor i Matematik ved Universitetet i Uppsala. ($1^3/4$ 28 — fys.)
- LANGEVIN, PAUL, Professor i Fysik ved Collège de France i Paris. ($5/4$ 29 — fys.)
- NEUBERG, CARL, Professor, fh. Direktør for Kaiser Wilhelm-Institut für experimentelle Therapie und Biochemie, Berlin-Dahlem. ($5/4$ 29 — biol.)
- CARLEMAN, T. G. TORSTEN, Professor i ren Matematik ved Stockholms Högskola. ($10/4$ 31 — fys.)
- ENRIQUES, FEDERICO, Dr., Professor i højere Geometri ved Universitetet i Rom. ($10/4$ 31 — fys.)
- v. FRISCH, KARL Ritter, Professor i Zoologi ved Universitetet i München. ($10/4$ 31 — biol.)
- SERNANDER, RUTGER, fh. Professor i Vækstbiologi ved Universitetet i Uppsala. ($1/4$ 32 — biol.)
- LEWIS, GILBERT NEWTON, Professor i fysisk Kemi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($1/4$ 32 — fys.)
- BROMAN, IVAR, Dr. med., fh. Professor i Anatomi ved Universitetet i Lund. ($21/4$ 33 — biol.)
- KOMPPA, GUSTAV, fh. Professor i Kemi ved Tekniska Högskolan i Helsingfors. Kmd. af Dbg.¹ ($21/4$ 33 — fys.)
- MURBECK, SVANTE SAMUEL, Dr. phil., fh. Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($21/4$ 33 — biol.)
- SIEGBAHN, K. MANNE G., Professor, Forstander for Kungl. Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut för experimentell Fysik, Stockholm. ($21/4$ 33 — fys.)
- THUNBERG, TORSTEN L., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Lund. ($21/4$ 33 — biol.)
- REGAN, CHARLES TATE, Dr. phil., fh. Direktør for British Museum (Natural History), London. ($21/4$ 33 — biol.)
- STENSIÖ, ERIK H. O., Dr. phil., Professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. R. af Dbg. ($6/4$ 34 — biol.)
- FRANCK, JAMES, Dr. phil., Professor i Fysik ved Universitetet i Chicago, Ill. ($6/4$ 34 — fys.)

- NEUGEBAUER, OTTO, Dr. phil., Professor i Matematik ved Brown University, Providence. ($\frac{6}{4}$ 34 — fys.)
- EKMAN, SVEN, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Uppsala. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- VON EULER-CHELPIN, HANS, Dr. phil., Professor i almindelig og organisk Kemi ved Stockholms Högskola. ($\frac{12}{4}$ 35 — fys.)
- LILJESTRAND, GÖRAN, Dr. med., Professor i Farmakologi ved Karolinska Institutet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- MOHR, OTTO LOUS, Dr. med., Professor i Medicin ved Universitetet i Oslo. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- OSEEN, C. W., Dr. phil., Professor, Forstander ved Kungl. Vetenskapsakademiens Nobelinstitut, Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 35 — fys.)
- HECKE, ERICH, Dr. phil., Professor i Matematik ved Universitetet i Hamburg. ($\frac{12}{4}$ 35 — fys.)
- KYLIN, HARALD, Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Lund. ($\frac{3}{4}$ 36 — biol.)
- BLAKESLEE, ALBERT F., Dr. phil., Professor, Director, Department of Genetics, Carnegie Institution of Washington, Cold Spring Harbor, N. Y. ($\frac{3}{4}$ 36 — biol.)
- STERN, OTTO, Professor i Fysik, Pittsburgh. ($\frac{3}{4}$ 36 — fys.)
- STEINACH, EUGEN, Dr. phil., fh. Professor i Fysiologi ved Universitetet i Wien. (Zürick). ($\frac{2}{4}$ 37 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, VICTOR MORITZ, Dr. phil., Professor i Mineralogi ved Universitetet i Oslo. ($\frac{8}{4}$ 38 — fys.)
- GRAN, HAAKEN H., Dr. phil., Professor i Botanik ved Universitetet i Oslo. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- GOLDSCHMIDT, RICHARD, Dr. phil., Professor i Zoologi ved Universitetet i Berkeley, Cal. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- ROUS, PEYTON, Dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)

THIENEMANN, AUGUST, Dr. phil., Professor i Hydrobiologi ved
Universitetet i Kiel. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)

LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, Professor i Fysik ved Califor-
nia Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)

BONSDORFF, ILMARI, Dr. phil., Professor, Direktør for Geodætisk
Institut i Helsingfors. Kmd. af Dbg.² ($\frac{12}{4}$ 40 — fys.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Alfabetisk Fortegnelse.

Allen.	v. Euler-Chelpin.	Kramers.	Oseen.
Barcroft.	Fischer.	Kylin.	Penck.
Bertrand.	Flexner.	Lacroix.	Planck.
Bidez.	Forssman.	Langevin.	Regan.
Birkhoff.	Franck.	Lauritsen.	Rodenwaldt.
Bjerknes.	Frings.	Lewis.	Rosenberg.
Blakeslee.	v. Frisch.	Liestöl.	Rous.
Boas.	v. Gaertringen.	Liljestrand.	Schück.
Bonsdorff.	Gardiner.	Lindelöf.	Seip.
Bordet.	Goldschmidt, R.	Littmann.	Sernander.
Borel.	Goldschmidt, V.	Löfstedt.	Sherrington.
Bower.	Gran.	Marstrander.	Shetelig.
Brandi.	Götze.	Massignon.	Siegbahn.
Broman.	Hadamard.	Meinecke.	Smith, H.
Brunschvicg.	Hardy.	Moberg.	Steinach.
Brøgger.	Hecke.	Mohr.	Stensiö.
Carleman.	Heckscher.	Morgan.	Stern.
Cuénot.	Hevesy.	Murbeck.	v. Sydow.
Cumont.	Hopkins.	Neuberg.	Thienemann.
Cuny.	Hrozný.	Neugebauer.	Thunberg.
Dale.	Huizinga.	Nicholson.	Vendryes.
Debye.	Jaeger.	Nilsson.	Walberg.
Dopsch.	Janet.	Nilsson-Ehle.	Warburg.
Einstein.	Karlgren.	Nordal.	Weibull, L.
Eitrem.	Koht.	Nyberg.	Wiman.
Ekman.	Komppa.	Olsen, M. B.	Winkler.
Ekwall.	Konow.	Oncken.	Zetterstéen.
Enriques.			

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1944

og

INDEHAVERNES FUNKTIONSTIDER*Præsident:*

NIELS BOHR, valgt 31. Marts 1939.

Klasseformænd:

JOHS. PEDERSEN, for den historisk-filosofiske Klasse, valgt
27. Marts 1942, Valget gælder til April 1945

JOHS. HJELMSLEV, for den naturvidenskabelig-matematiske
Klasse, valgt 11. Marts 1938, genvalgt 1941
og 1944, Valget gælder til April 1947

Sekretær:

MARTIN KNUDSEN, valgt 11. Maj 1917, genvalgt 1922, 1927,
1932, 1937 og 1942, Valget gælder til April 1947

Redaktør:

L. L. HAMMERICH, valgt 18. April 1941, Valget gælder til
April 1946

Kasserer:

JAKOB NIELSEN, valgt 12. April 1935, genvalgt 1940, Valget
gælder til April 1945

Kassekommissionen:

N. E. NØRLUND (Formand), indvalgt 12. April 1935, genvalgt
1939 og 1943, Valget gælder til April 1947

NIELS BJERRUM, indvalgt 12. April 1935, genvalgt 1937 og
1941, Valget gælder til April 1945

POUL JOHS. JØRGENSEN, indvalgt 10. April 1942, Valget
gælder til April 1946

AXEL NIELSEN, indvalgt 19. Februar 1943, genvalgt 1944,
Valget gælder til April 1948

Revisorer:

POUL NØRLUND, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937,
1939, 1941 og 1943, Valget gælder til April 1945

O. B. BØGGILD, valgt 2. April 1943, genvalgt 1944, Valget
gælder til April 1946

Revisorsuppleanter:

GUDM. HATT, valgt 21. April 1933, genvalgt 1935, 1937, 1939,
1941 og 1943, Valget gælder til April 1945
BØRGE JESSEN, valgt 2. April 1943, genvalgt 1944, Valget
gælder til April 1946

Medlemmer af Kommissionen

for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie,
valgt af Selskabet:

AAGE FRIIS, indvalgt 28. November 1930.
HANS RÆDER, indvalgt 6. Marts 1936.

*Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje
bevarede Kilder til dansk Historie:*

AAGE FRIIS (Formand), indvalgt 1. December 1922.
POUL NØRLUND, indvalgt 17. Oktober 1930.
Rigsarkivar AXEL LINVALD, indvalgt 16. Oktober 1931.

Komitéen for Union Académique Internationale:

ARTH. CHRISTENSEN, indvalgt 3. November 1933.

Komitéer for de af Selskabet tiltraadte Unioner under
Conseil International des Unions Scientifiques.

Union Astronomique Internationale.

EJNAR HERTZSPRUNG	}	Valgt 9. Maj 1924.
N. E. NØRLUND (Sekretær)		
E. STRÖMGREN (Formand)		
B. STRÖMGREN		Valgt 17. November 1939.

Union Internationale de Physique pure et appliquée.

MARTIN KNUDSEN (Formand) Valgt 9. Maj 1924.
..... (Sekretær)

Union Géodésique et Géophysique Internationale.

MARTIN KNUDSEN	}	Valgt 11. April 1924.
N. E. NØRLUND (Formand)		
N. P. JOHANSEN, Oberst	}	Valgt 17. April 1925.
O. B. BØGGILD		
..... (Sekretær)		Valgt 27. November 1936.

Union Radio-Scientifique Internationale.

MARTIN KNUDSEN	}	Valgt 14. November 1930.
ABSALON LARSEN, Professor		
C. SCHOU, Ingeniør	}	Valgt 11. Februar 1938.
FR. HEEGAARD, Telegraf- ingeniør (Sekretær)		
..... (Formand)		

»Committee on Science and its Social Relations«.

J. N. BRØNSTED (Formand)	}	Valgt 22. April 1938.
H. E. GLAHN, Ingeniør		
N. THORKIL-JENSEN, Prof.		

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 18. Oktober 1935.
 Fru Dr. ADA ADLER, indvalgt 26. Marts 1926.
 Professor KURT LATTE, Hamburg, indvalgt 4. November 1927.
 CARSTEN HØEG, indvalgt 5. Februar 1943.

Kommissionen for den nye Ducange:

HANS RÆDER (Formand), indvalgt 2. November 1928.
 POUL NØRLUND, indvalgt 17. November 1933.
 Professor, Dr. FR. BLATT, indvalgt 17. November 1933.
 ERIK ARUP, indvalgt 1. November 1935.

Kommissionen for den ægyptiske Ordbog:

JOHS. PEDERSEN, indvalgt 5. April 1929.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:

- ARTH. CHRISTENSEN (Formand), indvalgt 3. November 1933.
 VILH. GRØNBECH, indvalgt 3. November 1933.
 POUL TUXEN (Kasserer), indvalgt 3. November 1933.
 CARSTEN HØEG, indvalgt 28. November 1941.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary«:

- POUL TUXEN (Formand), indvalgt 14. December 1934.
 PROFESSOR HELMER SMITH, Uppsala, indvalgt 14. December 1934.

Carlsbergfondets Direktion:

- JOHS. HJELMSLEV, valgt 11. Januar 1918, genvalgt 1920, 1930
 og 1940, Valget gælder til 25. September 1950
 JOHS. PEDERSEN (Formand), valgt 29. Januar 1926, genvalgt
 1928 og 1938, Valget gælder til 25. Sep-
 tember 1948
 NIELS BJERRUM, valgt 27. Februar 1931, genvalgt 1936,
 Valget gælder til 25. September 1946
 POUL TUXEN, valgt 3. Marts 1933, genvalgt 1942, Valget
 gælder til 25. September 1952
 KNUD JESSEN, valgt 5. Februar 1937, genvalgt 1944, Valget
 gælder til 25. September 1954

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- JOHS. PEDERSEN, valgt 12. Marts 1926, genvalgt 1928 og
 1938, Valget gælder til 25. September 1948

Tilforordnede til Carlsberglaboratoriets Bestyrelse:

- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., Forstander for Landøkonomi-
 sk Forsøgslaboratoriums kemiske Af-
 deling, valgt 6. Februar 1925, genvalgt 1930,
 1935 og 1940, Valget gælder til 25. Sep-
 tember 1945

NIELS HJELTE CLAUSSEN, Dr. techn., fh. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 11. Februar 1938, genvalgt 1942, Valget gælder til 25. September 1947

Medlemmer af Rask-Ørsted-Fondets Bestyrelse,
valgt af Selskabet:

NIELS BJERRUM, valgt 31. Oktober 1919, genvalgt 1923, 1927, 1931, 1935, 1939 og 1943.
CHR. BLINKENBERG, valgt 14. November 1930, genvalgt 1931, 1935, 1939 og 1943.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«:

Bestyrelsens Funktionstid er 6 Aar.

RUD. COLLSTROP, Attaché ved Gesandtskabet i Berlin	} Valgt i Marts 1925, Genvalgt April 1932, 1937 og 1943
AAGE FRIIS	
MARTIN KNUDSEN (Formand)	

TH. KNUDTZON, Højesteretssagfører, valgt 3. November 1939, genvalgt April 1943.

Bestyrelsen for »Emil Herborg's Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til April i de nedenfor nævnte Aar.

E. STRÖMGREN, valgt 19. April 1929, genvalgt 1937 og 1944..	1952
KNUD JESSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1936 og 1943..	1951
O. B. BØGGILD, valgt 19. April 1929, genvalgt 1935 og 1942	1950
C. M. STEENBERG, valgt 2. Maj 1941	1949
N. E. NØRLUND, valgt 2. Maj 1941	1948
MARTIN KNUDSEN (Formand), valgt 19. April 1929, genvalgt 1933 og 1940	1947
AD. S. JENSEN, valgt 1. April 1932, genvalgt 1939	1946
J. N. BRØNSTED, valgt 19. April 1929, genvalgt 1931 og 1938	1945

*Den danske Bestyrelse for de skandinaviske
Naturforsker møder:*

Valg foretages før hvert Naturforsker møde.

NIELS BJERRUM	}	Valgt 30. Marts 1928, genvalgt 13. December 1935.
NIELS BOHR		
MARTIN KNUDSEN		
ØJVIND WINGE (Sekretær), valgt	}	16. November 1928, genvalgt 13. December 1935.
AD. S. JENSEN		
KNUD JESSEN	}	Valgt 13. December 1935.
C. WESENBERG-LUND		

*Medlem af Bestyrelsen for »Danmarks Akvarium«,
Charlottenlund,*

valgt af Selskabet for 6 Aar:

AUGUST KROGH, valgt 27. November 1936, genvalgt 1941.

Valget gælder til 31. December 1946

SELSKABETS ADRESSE ER:

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES
SELSKAB

DANTES PLADS 35, KØBENHAVN V.

Mødelokaler: Dantes Plads 35.

Sekretariat: Ny Vestergade 23², København V, Telf. Byen
3240, aabent dagl. Kl. 14—16.

Fuldmægtig: ASGER LOMHOLT (f. ²/₈ 1901), cand. theol., Nor-
masvej 32, Valby. Telf. Vb. 2163. — (¹/₂ 1926).

Medhjælper i Sekretariatet: Fru ELLEN ERICHSEN (f. ¹²/₇ 97).
— (¹/₁ 1932).

BERETNING OM MØDERNE 1943—44.

1. Mødet den 22. Oktober 1943.

Til Stede var 47 Medlemmer, nemlig: J. Hjeltslev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Blinkenberg, Bock, Brønsted, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jak. Nielsen, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, M. Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, Høeg, Axel Nielsen, K. Grønbech, Jeppesen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*.

Lederen af Mødet, Johs. Hjeltslev, bød Medlemmerne Velkommen.

Lederen af Mødet meddelte, at Selskabet i Anledning af *Hans Majestæt Kongens* Fødselsdag den 26. September havde sendt en Blomsterdekoration.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. FRANCIS BECKETT, fh. Docent i Kunsthistorie ved Københavns Universitet, fh. Direktør for den Kgl. Afstøbningsssamling, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 11. April 1924, død den 12. Juli 1943.

Endvidere havde Selskabet mistet to udenlandske Medlemmer, nemlig Friherre, Dr. phil. GERARD JACOB DE GEER, fh. Professor i Geologi ved Stockholms Högskola, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 25. April 1919, død den 23. Juli 1943, og Dr. KARL LANDSTEINER, Professor ved the Rockefeller Institute for Medical Research, New York, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 10. April 1931, død den 26. Juni 1943.

L. L. HAMMERICH talte Mindeord om Otto Jespersen.

Trykt S. 41—63.

TH. MORTENSEN fremlagde Vol. III Part 3 af »*Monograph of the Echinoidea*«.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« meddelte, at det kunde forventes, at en ny Beboer kunde indflytte den 1. Maj 1944.

Til Medlemmer af *Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse* genvalgtes Niels Bjerrum og Chr. Blinkenberg for de kommende 4 Aar.

Selskabet godkendte Bevillingen af en Forhøjelse af Lønningerne for *Sekretariatets Personale* fra 1. Juni 1943 at regne.

Det vedtoges at indgaa *Bytteforbindelse* med Geodätisches Institut, Potsdam og at sende Mat.-fys. Meddelelser.

Den Grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde sendt Beretning for Aaret 1942 samt Meddelelse om, at den Selskabet tilkommende Andel i Stiftelsens Overskud for samme Aar udgjorde 5.193 Kr. 60 Øre.

Bestyrelsen for Rask-Ørsted Fondet havde sendt Beretning for Aaret 1941—42.

Det vedtoges at optage følgende Afhandlinger i Publikationerne:

Assistent SIGURD OLSEN: »*Danmarks Charophyter, en Undersøgelse af deres Udbredelse, Økologi og Biologi*«. Vil blive trykt paa Engelsk i Biol. Skrifter Bd. III, Nr. 1.

Dr. phil. TYGE W. BÖCHER: »*Studies on the Plant Geography of the North-Atlantic Heath Formation. II. Danish Dwarf Shrub Communities in Relation to those of Northern Europe*«. Trykt i Biol. Skrifter Bd. II, Nr. 7.

Dr. phil. K. A. JENSEN og A. FRIEDIGER: »*Zur Kenntnis der Azole*«. Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XX, Nr. 20.

Mag. scient. C. BARKER JØRGENSEN: »*On the Spicule-Formation of Spongilla Lacustris (L.). I. The Dependence of the Spicule-Formation on the Content of Dissolved and Solid Silicic Acid of the Milieu*«. Trykt i Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 7.

Dr. phil. SOPHUS WEBER: »*Untersuchungen über die Knudsen'sche Radiometerkraft*«. Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXI, Nr. 1.

Professor, Dr. techn. JUL. HARTMANN: »Contributions to the Discussion of the Agglutination-Inhibition Method«. Trykt i Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 5.

Det af Præsidenten i et Møde den 19. Marts 1943 forelagte efterladte Manuskript af HARALD HØFFDING: »Psykologi og Autobiografi« var i Sommerens Løb blevet udgivet med Bistand af Professor Frithiof Brandt. Selskabet havde bevilget Professor Brandt et Honorar paa 400 Kr. for hans Arbejde.

Det af KURT WULFF efterladte Arbejde »Acht Kapitel des Tao-lê-king«, bearbejdet af Forfatteren Victor Dantzer, Korsør, var udkommet i Sommerens Løb. Det vedtoges at yde V. Dantzer et Honorar paa 1.000 Kr. for hans Arbejde.

Selskabets Kommissionær, *Ejnar Munksgaards Forlag*, havde sendt Meddelelse om Salget af Selskabets Publikationer i Aaret 1942. Salgsindtægten for Selskabet udgjorde 3.901 Kr. 08 Øre.

Godsejer POUL ARKNER, fh. Hald Hovedgaard, havde tilstillet Selskabet et smukt indbundet Eksemplar af et Dokument, indeholdende en kort historisk Beskrivelse af det Arbejde, der i Aarene 1902—03 udførtes af den fransk-skandinaviske meteorologiske Station »Station franco-scandinave de sondages aeriens de Hald 1902—03«. Dokumentet indeholdt desuden Beretning om de Bestræbelser, der førte til Rejsningen af et Monument paa Stanghede til Erindring derom, samt Meddelelse om, at Godsejer Arkner nu havde tinglyst en Fredningsdeklaration paa Monumentet og dets Omgivelser.

Redaktøren fremlagde de i Sommerens Løb udgivne Publikationer:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 1942—43.

Hist.-fil. Medd. Bd. XXVIII, Nr. 4. Bd. XXIX, Nr. 4. Bd. XXX, Nr. 1.

Filos. Medd. Bd. II, Nr. 3.

Mat.-fys. Medd. Bd. XX, Nr. 9—11, 13—16.

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 1—2.

Biol. Skrifter Bd. II, Nr. 5—6.

2. Mødet den 5. November 1943 Kl. 16¹⁵.

Til Stede var 34 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Hjlemslev, Bjerrum, Arth. Christensen, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Lindhard, E. Strömngren, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, K. Grønbech, Jeppesen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, Blinkenberg, B. Jessen, Høeg. — Desuden som Gæster Overlæge, Dr. med. Torben Geill og mag. agro. Erik Olsen.

S. ORLA-JENSEN forelagde en Afhandling: *S. Orla-Jensen, Erik Olsen og Torben Geill: Senilitet og Tarmflora.*

Metchnikoff's Tanke, ved Hjælp af Mælkesyrebakterier at undertrykke Forraadningsprocesser i Tarmkanalen og derved hindre Aareforkalkning og forlænge Menneskenes Liv, vakte ved Aarhundredets Begyndelse glade Forventninger. Tanken er imidlertid aldrig blevet bevist, men egentlig heller aldrig modbevist, udover at man nu ved, at der er mange Aarsager til Aareforkalkning (akute Infektionssygdomme m. m.). Naar vi har taget Spørgsmaalet op, skyldes det en Henvendelse fra Præsidenten for *The Club on Research of Senility*, Professor *Korenchevsky* ved *Lister Institutet* i London, til Prof. *S. Orla-Jensen* om paa Grundlag af hans særlige Kendskab til Mælkesyrebakterierne at efterprøve *Metchnikoff's* Hypotese. Nævnte Klub er en international Sammenslutning af Læger, der særligt interesserer sig for Alderdommens Svagheder. Danmark er her naturligt nok repræsenteret ved Overlægen ved *De Gamles By*, Dr. med. *Torben Geill*, og et Samarbejde, hvori yderligere Magister *Erik Olsen* tog Del, kom i Stand.

Vil blive trykt paa Engelsk i Biol. Skrifter.

KAARE GRØNBECH fremlagde *K. Wulff's* efterladte Afhandling: *Acht Kapitel des Tao-tê-king*, trykt i Hist.-fil. Medd. Bd. XXVIII, Nr. 4.

Efter Indstilling vedtog Selskabet at tildele Th. Mortensen den for Regnskabsaaret $\frac{1}{10}$ 1942— $\frac{30}{9}$ 1943 modtagne Portion af *Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat*.

3. Mødet den 19. November 1943 Kl. 16¹⁵.

Til Stede var 34 Medlemmer, nemlig: J. Hjlemslev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Bjerrum, Arth. Christensen, Bøggild, Mortensen, Lindhard, E. Strömngren, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen,

Ravn, Orla-Jensen, Arup, Steenberg, Dyggve, Martin Kristensen, Ove Paulsen, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Axel Nielsen, Jeppesen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Hammerich, Høeg, K. Grønbech.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Sir WILLIAM HENRY BRAGG, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Research Laboratory, London, optaget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 15. April 1921, død den 12. Marts 1942.

AD. S. JENSEN gav en Meddelelse: *Om Antallet af Hvirvler og Finnestraaler hos visse Havfisk i Relation til Temperaturforholdene i Yngleomraaderne, i Forbindelse med Artskonstans og Racedannelse.*

Trykt paa Engelsk i Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 8.

MARTIN KRISTENSEN gav en Meddelelse: *Kombinerede mutationsagtige Forgøringer hos Tyfusbacillen.*

Ved at lade en Tyfusbacil undergaa mutationsagtige Processer overfor et eller flere af Stofferne Dulcit, Arabinose, Xylose og Rhamnose har man tilvejebragt 24 forskellige, vel karakteriserede Varianter. En mutationsagtig Ændring overfor eet af de nævnte Stoffer medfører som Regel ingen Forandring i Kulturens Reaktioner overfor andre Stoffer. Der er dog iagttaget en ejendommelig Kobling mellem visse mutationsagtige Ændringer i Relation til Xylose og Dulcit.

Mutationsforsøg med en Blanding af to af de 24 Varianter overfor samme Stof er benyttet til Belysning af den Maade, hvorpaa den ved Mutationen fremkomne nye Forgøringsevne breder sig indenfor en Kultur.

KNUD JEPPESEN fremlagde: *Die italienische Orgelmusik am Anfang des Cinquecento.*

Undervisningsministeriet havde meddelt, at der af Bevillingen til Tidsskrifter og Selskaber paa Finansloven for 1943—44 var bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa Kr. 1.175.

Sekretæren gav Meddelelse om, at der kunde indsendes *Forlag til Prisopgaver* for Legaterne inden 1. Januar 1944.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Assistent TAGE STRUNGE, Aarhus: »*Undersøgelser over Pyloruskirtelorganets Anatomie*« i Biol. Medd.

4. Mødet den 3. December 1943 Kl. 16⁴⁵.

Til Stede var 37 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Bock, Hjelmlev, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Vilh. Grønbech, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Lindhard, E. Strømgren, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, Ravn, Hatt, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, B. Strømgren, Axel Nielsen, K. Grønbech, Jeppesen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, Blinkenberg, Jak. Nielsen, Arup, B. Jessen.

HOLGER PEDERSEN gav en Meddelelse: *Fra Xanthos til Kuča*.

Foredraget handler om de uddøde indoeuropæiske Sprog i Asien, bl. a. med Hensyn til det nærmere indbyrdes Slægtskabsforhold mellem dem.

Trykt paa Tysk i Hist.-fil. Medd. Bd. XXX, Nr. 2.

JOHS. HJELMSLEV fremlagde sin nylig udkomne Bog: *Grundlag for den projektive Geometri*, samt forelagde et nyt Arbejde: *Indledning i den almene Kongruenslære, IV*.

I sidstnævnte Arbejde, der ønskes optaget i Selskabets matematisk-fysiske Meddelelser i Tilslutning til Forfatterens tidligere Afhandlinger: *Einleitung in die allgemeine Kongruenzlehre I—III*, opbygges en Kongruenslære, omfattende Rum med vilkaarligt Dimensionstal, og uafhængig af projektive Forudsætninger.

Trykt paa Tysk i Mat.-fys. Medd. Bd. XXI, Nr. 5.

Det Kongelige Bibliotek havde meddelt, at der for indeværende Finansaar ekstraordinært var bevilget et Statstilskud paa Kr. 2.500 til den nye *Kommission for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie*. Der vilde fremtidig under normale Forhold kunne regnes med et lignende Beløb aarligt. Til den nye Kommission havde det Kgl. Bibliotek valgt Rigsbibliotekar Svend Dahl og Overbibliotekar, Dr. phil. Lauritz Nielsen. Selskabet havde allerede tidligere valgt Aage Friis og Hans Ræder til Medlemmer af Kommissionen.

Det vedtoges at optage følgende Afh. af Dr. phil. & ing. JØRGEN KOCH og BØRGE BENDT-NIELSEN: »*En Massespektrograf for store Ionstrømstyrker til Isotopadskillelsesforsøg*« i Mat.-fys. Medd.

Vil blive trykt paa Engelsk i Bd. XXI, Nr. 8.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. JANNIK BJERRUM: »A new Optical Principle for the Investigation of Step Equilibria« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XXI, Nr. 4.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. Bd. XX, Nr. 12, 17—21.

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 4.

5. Mødet den 17. December 1943 Kl. 16¹⁵.

Til Stede var 35 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Blinkenberg, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Lindhard, E. Ström-gren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Hatt, J. A. Christiansen, Arup, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, Fabricius, K. Grønbech, Jeppesen, Knudsen, *Sekretær*, Vilh. Andersen, B. Ström-gren, Math. Thomsen, J. C. Jacobsen, Møller.

W. THALBITZER gav en Meddelelse: *Udtryk for aandelige Begreber i det eskimoiske Sprog.*

Abstrakte Begreber lader sig meget let forme paa Eskimoisk, baade nominale og verbale, ved Hjælp af forskellige Suffixer (f. Eks. -neq og -ssuseq »Væren saa-, -hed«). Men Eskimoerne har ved Siden deraf et ikke helt ringe Antal af Ord, der primært udtrykker aandelige Forhold som Sjæl, Sind, Forstand, Bevidsthed, Erindring, Bekymring, Sandhed, Tvivl o. s. v. — uden at dog saadanne Begreber udtrykt i vort og deres Sprog helt dækker hinanden. Etymologien af saadanne Ord er ofte lærerig.

HANS RÆDER gav en Meddelelse: *Kejser Julian som Filosof og religiøs Reformator.*

Samtidig med, at Julian skarpt bekæmpede Kristendommen, gjorde han sig i flere Skrifter til Talsmand for en nyplatonisk Filosofi, der paa mange Maader ligner den kristelige Teologi, ligesom hans praktisk-religiøse Reformbestræbelser viser Tendenser beslægtede med dem, der findes i den kristne Kirke.

Det af Kassekommissionen forelagte *Budget* for 1944 vedtoges. Trykt Side 76—78.

Herunder vedtoges en Bevilling paa 1.400 Kr. til Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Bibliotekar, Dr. phil. F. BØRGESSEN: »Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 3. Rhodymeniales« i Biol. Medd. Trykt i Bd. XIX, Nr. 6.

6. Mødet den 21. Januar 1944 Kl. 16¹⁵.

Til Stede var 48 Medlemmer, nemlig: J. Hjelmslev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Bock, Brønsted, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Ad. Jensen, Boysen Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, Lundsgaard, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, Høeg, K. Grønbech, Jeppesen, Stender-Petersen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, Brøndum-Nielsen, Arup, P. J. Jørgensen.

AUGUST KROGH gav en Meddelelse: *Udvekslingen af Ioner mellem levende Celler og den omgivende Vædske.*

Der gøres Rede for en Række Undersøgelser paa Celler fra Planter og Dyr, hvorved det vises, at K og Na Ioner i Cellerne, ligesom udenfor, i hvert Fald overvejende er til Stede i fri Tilstand, og at den intracellulære Overvægt af K over Na imod den oftest endnu større Overvægt af Na over K udenfor Cellerne opretholdes ved aktive Transportprocesser, idet Protoplasmamembranerne er permeable, omend ofte kun i ringe Grad, for begge Ioner.

Vil blive trykt i Biol. Medd.

Der foretoges første Behandling af Valget af fremtidig Beboer af »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«.

Det vedtoges at indgaa *Bytteforbindelse* med Université de Neuchâtel og at sende Hist.-fil. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Lektor, cand. mag. PEDER PEDERSEN, Viborg: »*Librationspunkte im restringierten Vierkörperproblem*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XXI, Nr. 6.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm havde sendt et Eksemplar af den af Akademiet udgivne Peter Klason Medaille. Medaillen blev afgivet til den kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Redaktøren fremlagde:

Hist.-fil. Medd. Bd. XXIX, Nr. 5.

Hist.-fil. Skrifter Bd. I, Nr. 4.

Biol. Skrifter Bd. II, Nr. 7.

Klassemøder:

Begge Klasser holdt Møde med Dagsorden:

1. Mundtlig Anmeldelse af Forslag om Optagelse af nye Medlemmer i Selskabet.
2. Eventuelt.

7. Mødet den 4. Februar 1944 Kl. 16¹⁵.

Til Stede var 48 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Bock, Brønsted, Hjlemslev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Lindhard, Jak. Nielsen, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Biilmann, Brøndum-Nielsen, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Hatt, Orla Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Langseth, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, Rubow, K. Grønbech, Jeppesen, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, Vilh. Andersen, Math. Thomsen, Høeg.

FRED. POULSEN gav en Meddelelse: *Nye Synspunkter indenfor romersk Portrætkunst.*

En Gruppe romerske Mandsporætter, der ikke kan identificeres gennem Møntbilleder som tilhørende Kejserhuset, men dog ved at foreligge i flere Repliker, tildels endog fra forskellige Tider kan bestemmes som »ukendte Berømtheder«, betegnes af Leipziger Arkæologen Bernhard Schweitzer som Ahneporætter fra fornemme Slægter, der jo blev gengivet i Kopier, hvergang en Søn af en adelig Familie stiftede eget Hjem. Rigtigheden af denne Hypotese prøves, og en Undersøgelse foretages til Opklaring af de talrige Muligheder, der forelaa til Kopiering af fornemme Romeres Porætter, idet ogsaa Billeder paa offentlige Pladser og i Klienters og Frigivnes Hjem maa tages i Betragtning. De mærkelige Stilblandinger, der kan forekomme, naar f. Eks. et Portræt fra den romerske Republiks Tid kopieres i Nerotiden, eftervises gennem bevarede Buster.

J. BRØNDUM-NIELSEN gav en Meddelelse: *Problemer indenfor dansk Adjektiv-Bøjning.*

Nydanske Adjektivformer med Endelserne *-er* og *-en* (en grimmer Fyr, en skrapper Karl, stærken Anders, guten Dreng o. s. v.) lader sig

tyde som hjemlige Dannelser uden den tidligere antagne fremmede (tyske) Indflydelse. — Superlativen *nærmest* er af Adolf Noreen tydet som Omdannelse af den i Svensk (og Dansk) forekommende Form *næmst*, der opfattes som dannet med det fra Gotisk kendte Suffiks *-mist*. Med Afvisning af denne Tydning gives en Forklaring af disse Formers Udvikling.

Ved anden Behandling af Valg af fremtidig Beboer af »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« valgtes Vilh. Grønbech.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat havde sendt Beretning og Regnskab for Aaret 1943. Selskabet gav Decharge for Regnskabet. Et Uddrag er trykt Side 87.

Redaktøren fremlagde:

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 3.

8. Mødet den 18. Februar 1944.

Til Stede var 39 Medlemmer, nemlig: J. Hjelmlev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Bock, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Vilh. Grønbech, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jak. Nielsen, Sand, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, Ørskov, Høeg, Rubow, K. Grønbech, Møller, Knudsen, *Sekretær*, J. C. Jacobsen.

POUL NØRLUND talte Mindeord om Francis Beckett.

Trykt Side 65—71.

KAARE GRØNBECH gav en Meddelelse: *Vilhelm Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter*.

I alle de senere Aar af sit Liv arbejdede Vilhelm Thomsen paa en samlet Monumentaludgave af de oldtyrkiske Indskrifter. Efter hans Død førtes Arbejdet videre af Kurt Wulff; ved dennes Bortgang i 1939 overdroges det til K. Grønbech. Den første Halvdel af Arbejdet, de historiske Indskrifter fra Mongoliet, staar nu foran sin Fuldførelse.

Efter Forslag af Kaare Grønbech nedsattes et Udvalg, bestaaende af Holger Pedersen, Johs. Pedersen, L. L. Hammerich og K. Grønbech til Behandling af de praktiske Spørgsmaal vedrørende Udgivelsen af *Vilhelm Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter*.

9. Mødet den 3. Marts 1944.

Til Stede var 45 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Bock, Hjelmlev, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Vilh. Grønbech, Bøggild, Mortensen, Vilh. Andersen, Thalbitzer, Lindhard, Jak. Nielsen, Sand, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Linderstrøm-Lang, Steenberg, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, P. J. Jørgensen, Axel Nielsen, Rubow, K. Grønbech, Jeppesen, Knudsen, *Sekretær*, Friis, Fabricius, Høeg.

JAKOB NIELSEN forelagde en Afhandling: *Surface Transformation Classes of algebraically finite Type*.

Der gives en Beskrivelse af en Metode indenfor Fladeafbildningernes Topologi, der tillader at sammenfatte alle Invarianter af Afbildningsklasser i en Transformationsgruppe af en vis simpel Punktmængde, og Metoden anvendes paa en omfattende Type af Afbildningsklasser, der indeholder de tidligere undersøgte Afbildningsklasser af endelig Orden som et specielt Tilfælde.

Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXI, Nr. 2.

Selskabets Sekretariat havde sendt Beretning om Virksomheden i Aaret 1943. Trykt Side 89—92.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske Klasse holdt Møde med Dagsorden:

1. Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.
2. Eventuelt.

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse holdt Møde med Dagsorden:

1. Forhandling om og Afstemning over Forslag om Optagelse af nye Medlemmer.
2. Valg af Klasseformand.
3. Eventuelt.

10. Mødet den 17. Marts 1944.

Til Stede var 40 Medlemmer, nemlig: J. Hjelmlev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Brønsted, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen,

Lindhard, Jak. Nielsen, E. Strömngren, Winge, Tuxen, Ad. Jensen, K. Jensen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, Steenberg, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Ove Paulsen, B. Jessen, B. Strömngren, P. J. Jørgensen, Fabricius, Axel Nielsen, Rubow, K. Grønbech, Jeppesen, Stender-Petersen, Knudsen, *Sekretær*, Lundsgaard, J. C. Jacobsen, Møller.

WILL. THALBITZER og AD. S. JENSEN gav Meddelelser: *Sprogmanden, Etnografen og Naturforskeren OTTO FABRICIUS i Anledning af 200-Aaret for hans Fødsel.*

Grønlandspræsten OTTO FABRICIUS gik i Egedernes Spor ikke blot som Hedningemissionær, men ogsaa som Videnskabsmand. Han blev den første Grønlandsforsker med virkelig videnskabeligt Tilsnit. Skønt han kun virkede i Grønland lidt over fem Aar (1768—73), indsamlede han paa Sprogstudiets, Etnografiens og Naturvidenskabernes Omraader et enestaaende Materiale, som han gennem Resten af sine Aar udarbejdede i Afhandlinger, der har bevaret deres Værdi op til vor Tid, og som har gjort hans Navn kendt viden om.

Vil blive trykt i Medd.

Carlsbergfondets Direktion forelagde ved Formanden Beretning for Regnskabsaaret 1942—43. Trykt II Side 1—85.

Sekretæren gav Meddelelse om Klassernes Forslag til *Indvalg af nye Medlemmer.*

Den naturvidenskabelig-matematiske Klasse havde genvalgt J. Hjelmlev til Formand for Aarene 1944—47.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand« havde sendt Beretning for Aaret 1943. Trykt Side 86.

Redaktøren fremlagde:

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 6.

II. Mødet den 31. Marts 1944.

Til Stede var 38 Medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Hjelmlev, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Vilh. Grønbech, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Lindhard, Jak. Nielsen, Sand, E. Strömngren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Ad. Jen-

sen, K. Jessen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Ove Paulsen, Brøndsted, B. Jessen, B. Ström-gren, P. J. Jørgensen, Rubow, K. Grønbech, Jeppesen, Møller, Knudsen, *Sekretær*, J. C. Jacobsen.

Sekretøren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig Dr. phil. KARL ANDERS AXEL GRÖNWALL, fh. Professor i Geologi og Mineralogi ved Universitetet i Lund, op-taget i den naturvidenskabelig-matematiske Klasse den 12. April 1935, død den 12. Marts 1944.

VILHELM GRØNBECHE fremlagde sin Bog: *Hellas, Kultur og Reli-gion, Bind IV*.

BENGT STRÖMGREN forelagde en Afhandling: *Tables of Model Stellar Atmospheres (Model Stellar Atmospheres I)*.

I en tidligere Meddelelse til Selskabet er der blevet gjort Rede for en paa Grundlag af Iagttagelser af Solspektret udført kvantitativ Analyse af Solatmosfæren. Det er Hensigten at gennemføre tilsvarende Under-søgelser for Stjerneatmosfærer. Som første Led i disse Undersøgelser er i den foreliggende Afhandling gennemført Beregninger af Strukturer af et Antal Stjerneatmosfærer med systematisk varieret effektiv Tempe-ratur, Tyngdeacceleration og relativt Brintindhold. Resultaterne gives i Form af Tabeller for de fysiske Parametre som Funktioner af Dybden i Atmosfæren. Planen for de fortsatte Arbejder, der omfatter Beregning af det kontinuerte Spektrum og Absorptionslinespektret paa Grundlag af Struktur-Tabellerne, omtales.

Trykt i Mat.-fys. Medd. Bd. XXI, Nr. 3.

BENGT STRÖMGREN forelagde en Afhandling af cand. mag. M. RUDKJØBING: *A Determination of the Abundances of Sodium and Magnesium in the Solar Atmosphere from Lines near the Series Limits*.

I Afhandlingen er den relative Hyppighed af Natrium og Magnium i Solatmosfæren blevet bestemt ved en ny Fremgangsmaade, der giver en værdifuld Kontrol af tidligere opnaaede Resultater. Ud fra Styrken af Linier nær Seriegrænsen kan man bestemme Størrelsen af Intensi-tetsspringet ved Seriegrænsen og derfra igen Forholdet mellem den kontinuerte Absorptionskoefficient for Brint og for vedkommende Metal. Paa Grundlag af den af Forfatteren ad kvantemekanisk Vej bestemte atomare kontinuerte Absorptionskoefficient beregnes endelig den relative Hyppighed. Resultaterne viser god Overensstemmelse med de tidligere fundne.

Vil blive trykt i Mat.-fys. Medd.

Kassekommissionen forelagde det reviderede *Regnskab* for Aaret 1943. Uddrag deraf trykt Side 72—75.

Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat meddelte, at Legatet for de kommende tre Aar var tildelt mag. scient. Kjeld Gyldenkærne og cand. mag. Henning Højgaard Jensen.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Dr. phil. E. HOFF-JØRGENSEN: »*Investigations on the Solubility of Calcium Phytate*« i Mat.-fys. Medd. Trykt i Bd. XXI, Nr. 7.

Redaktøren fremlagde:

Mat.-fys. Medd. Bd. XXI, Nr. 2, 4.

12. Mødet den 14. April 1944.

Til Stede var 45 Medlemmer, nemlig: J. Hjelmlev, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Th. Madsen, Brønsted, Bjerrum, Krogh, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Vilh. Grønbech, Bøggild, Friis, Fred. Poulsen, Mortensen, Johs. Pedersen, Lindhard, Jak. Nielsen, Sand, E. Strömngren, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Poul Nørlund, Ravn, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Arup, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Martin Kristensen, Langseth, Lundsgaard, B. Jessen, B. Strömngren, Math. Thomsen, Ørskov, P. J. Jørgensen, Axel Nielsen, K. Grønbech, J. C. Jacobsen, Møller, Knudsen, *Sekretær*.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk Medlem, nemlig fh. fransk Udenrigsminister, Historikeren GABRIEL-ALBERT-AUGUSTE HANOTAUX, Paris, optaget i den historisk-filosofiske Klasse den 9. April 1920, død den 11. April 1944.

AAGE FRIIS fremlagde: *Johanne Luise Heiberg: Et Liv, gjenoplevet i Erindringen*, 4. reviderede Udgave ved Aage Friis under Medvirken af Elisabeth Hude, Robert Neiiendam og Just Rahbek I—IV Del.

Der foretoges Afstemning over de fra Klasserne indbragte Forslag til Optagelse af *nye Medlemmer*. Valgt blev følgende:

I den historisk-filosofiske Klasse: Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG, Professor i romansk Filologi ved Universitetet i Aarhus.

I den naturvidenskabelig-matematiske Klasse: Dr. med. ALBERT FISCHER, Leder af Carlsbergfondets biologiske Institut, Dr. phil. HEINZ HOLTER, Forstander for Carlsberglaboratoriets cytokemiske Underafdeling, Dr. phil. NIELS NIELSEN, Professor i Geografi ved Københavns Universitet og Dr. phil. POUL BRANDT REHBERG, Lektor i Zoofysiologi ved Københavns Universitet.

Endvidere foretoges følgende Valg:

1. Til Medlem af *Carlsbergfondets Direktion* for Aarene 1944—54 genvalgtes Knud Jessen.
2. Til Medlem af *Kassekommissionen* for Aarene 1944—48 genvalgtes Axel Nielsen.
3. Til *Revisor* for Aarene 1944—46 genvalgtes O. B. Bøggild.
4. Til *Revisorsuppleant* for Aarene 1944—46 genvalgtes B. Jessen.
5. Til Medlem af *Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat* for Aarene 1944—52 genvalgtes E. Strömngren.

Kommissionen for den nye Ducange havde sendt Beretning for Aaret 1943. Trykt Side 88.

Det vedtoges at indgaa *Bytteforbindelse* med Koninklijk Natuurwetenschappelijk Genootschap Dodonæa, Gent og at sende Biol. Medd. og Skrifter.

Undervisningsministeriet havde meddelt, at der for Finansaaret 1944—45 var bevilget Selskabet et *Statstilskud* paa Kr. 30.000.

Det vedtoges at optage følgende Afhandling af Professor, Dr. phil. K. GRAM, Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN og mag. scient. MOGENS KØIE: »*De jydsk Egekrat og deres Flora*« i Biol. Skrifter. Vil blive trykt i Bd. III, Nr. 3.

Et Forslag fra Kassekommissionen om Forhøjelse af *Lønningerne for Sekretariatets Personale* fra 1. April 1944 at regne blev tiltraadt af Selskabet.

13. Mødet den 28. April 1944.

Til Stede var 39 Medlemmer, nemlig: J. Hjelmsov, *Leder af Mødet*, Holger Pedersen, Bjerrum, N. E. Nørlund, Arth. Christensen, Bøggild, Fred. Poulsen, Mortensen, Thalbitzer, Johs. Pedersen, Lindhard, Jak. Nielsen, E. Strömngren, Winge, Friis Johansen, Ræder, Tuxen, Biilmann, Ad. Jensen, K. Jessen, Ravn, Hatt, Orla-Jensen, J. A. Christiansen, Linderstrøm-Lang, Dyggve, Hammerich, Brøndsted, B. Jessen, B. Strömngren, P. J. Jørgensen, Høeg, K. Grønbech, Fischer, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Knudsen, *Sekretær*, J. C. Jacobsen.

Lederen af Mødet bød de nye Medlemmer Velkommen.

L. L. HAMMERICH gav en Meddelelse: *Eskimoiske Kasus*.

De eskimoiske Kasus deler sig i to Grupper; til den ene henregnes to Kasus, Absolutiv og Relativ, der refererer sig direkte til grammatisk Forbindelse, medens den anden Gruppe betegner Situation eller Modalitet. Hvis man gennemfører Otto Jespersens Begreb Junktion (Underordning), synes der dog ved den første Gruppe at maatte opstilles fire Kasus: 1) en neutral Kasus (Absolutiv; Nominet er hverken Underled eller Overled), 2) Underledskasus (Relativ), 3) Overledskasus, 4) Dobbeltkasus (Nominet er samtidig Underled og Overled). Indenfor Eskimoisk skulde man da bedre kunne forstaa visse Forskelligheder mellem Endelserne for 1., 2., 4. Person og Endelserne for 3. Person. Der kan maaske ogsaa herudfra falde Lys over Forhold udenfor Eskimoisk.

Vil blive trykt i Hist.-fil. Medd.

KAARE GRØNBECH gav en Meddelelse: *En østasiatisk Udløber af den aramæiske Skrift*.

Sogderne, der gennem hele det 1. Aartusind efter Chr. var det dominerende Handelsfolk paa de lange Karavaneruter i Centralasien, indførte ved vor Tidsregnings Begyndelse en Skrift, der, ad Veje vi ikke i Enkeltheder kan efterspore, var hentet fra det nordsemitiske Kulturomraade. Sogdernes Alfabet overtoges og modificeredes gradvis af de tyrkiske Stammer, der i sidste Halvdel af Aartusindet i stigende Tal trængte ned i Østturkestans Oaser. Uigurerne, det østligste af disse tyrkiske Folk, lærte i det 13. Aarhundrede Kunsten videre til Mongolerne, der atter, omkring Aar 1600, blev Læremestre for Manchu'erne. De af disse indførte Forbedringer af Alfabetet betegner Slutpunktet for Udviklingen af denne Gren af den aramæiske Skrift. Spørgsmaalet om Skriveretningen drøftes.

Lederen af Mødet meddelte, at det den 25. September 1944 var 300-Aarsdagen for *Ole Rømers Fødsel*. Selskabet agtede i den Anledning at udgive et Arbejde af E. Strömngren om Rømer som

Astronom, samt en Afhandling af Dr. phil. Mogens Pihl. Endelig vilde Selskabet udgive et Arbejde af N. E. Nørlund: »De gamle danske Længdeenheder«, der var tilegnet Mindet om Ole Rømer.

Kassekommissionen havde genvalgt N. E. Nørlund til Formand for Aaret 1944—45.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum havde indsendt Beretning for Aaret 1943. Trykt Side 88.

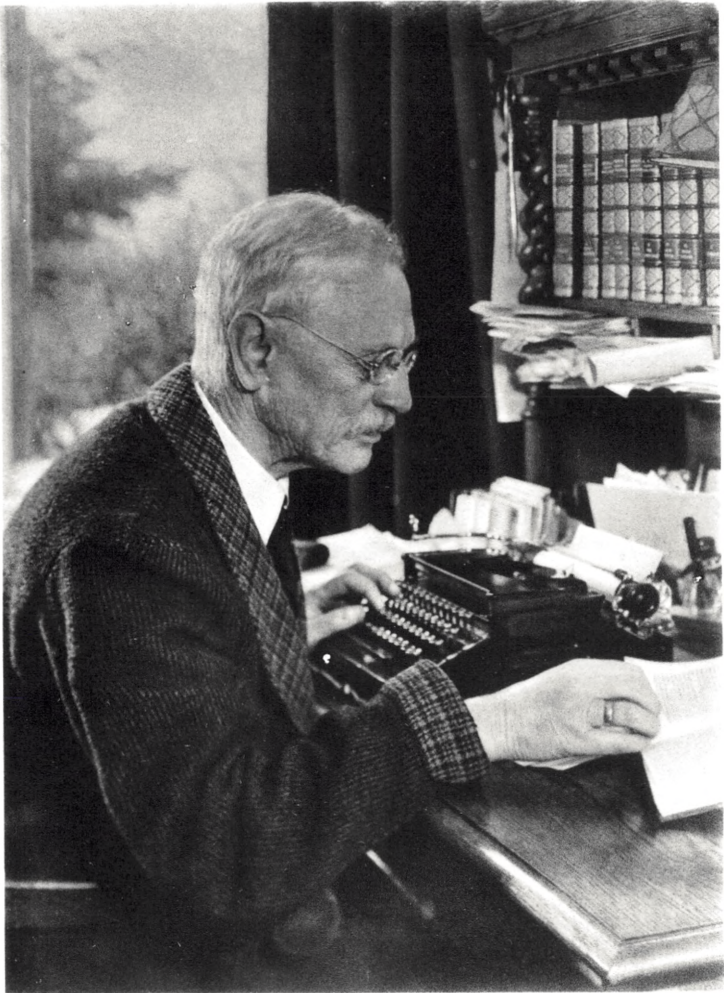
Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie havde sendt en afsluttende Beretning. Trykt Side 85.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie havde sendt Beretning for 1943. Trykt Side 79—84.

Redaktøren fremlagde:

Biol. Medd. Bd. XIX, Nr. 5, 7.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i den forløbne Sæson havde holdt 13 Møder, i hvilke 11 Medlemmer af *den historisk-filosofiske Klasse* havde givet 14 Meddelelser, nemlig: Brøndum-Nielsen, Friis, K. Grønbech (3), Vilh. Grønbech, Hammerich (1 + Mindeord), Jeppesen, Poul Nørlund (Mindeord), Holger Pedersen, Fred. Poulsen, Ræder, Thalbitzer (2), — og 8 Medlemmer af *den naturvidenskabelig-matematiske Klasse* havde givet 10 Meddelelser, nemlig: Hjelmlev, Ad. Jensen (2), Martin Kristensen, Krogh, Mortensen, Jak. Nielsen, Orla-Jensen og B. Strömngren (2).

FOT. 1934.

FOTOTYPI PACTH & CRONES EFTF.

Otto Jespersen

MINDEORD

over afdøde Medlemmer.

I.

Otto Jespersen.

16. Juli 1860—30. April 1943.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 22. Oktober 1943.

Ved **L. L. Hammerich.**

Ved Otto Jespersens Død den 30. April i Aar har Videnskabernes Selskab mistet sit ældste Medlem. Otto Jespersen blev optaget 21. April 1899, saa at han var Medlem i 44 Aar. Han har givet adskillige Meddelelser her i Selskabet, første Gang 16. November 1900, sidste Gang 24. April 1942. Han var, allerede i et af sine første Medlemsaar, med til at foreslaa, at Afhandlinger i Selskabets Oversigt eller Skrifter kunde udgives paa et af Hovedsprogene — et Forslag, der var i nøje Pagt med hans vaagne Interesse for Videnskabens internationale Samarbejde. Han var ofte Selskabets Delegerede ved internationale Sammenkomster. Han var Formand for den historisk-filosofiske Klasse fra 1928—1930, og han var den første Beboer af den Fribolig, Lundehave, som Selskabet raader over. Vi husker hans Tale ved Selskabets Jubilæum for et Aar siden, præget af den gamle Mands Erindring om mange Aar i et Selskab, som han omfattede med stor Hengivenhed.

Som Sprogforsker blev Otto Jespersen optaget i Selskabet, og som Sprogmand blev hans Navn kendt i Europa og Amerika og videre endnu; men det blev ikke »sunget ved hans Vugge«, at han skulde være Sprogvidenskabsmand, saaledes som han selv beretter i sin Livsskildring »En Sprogmands Levned« (1938). Denne vil mange kende, alle har Adgang til den, og det vil derfor være rigtigt at fatte sig i Korthed om en Del af Otto Jespersens biografiske Data.

Jens Otto Harry Jespersen var født i Randers 16. Juli 1860 som Søn af Herredsfoged, Justitsraad Jens Bloch Jespersen.

Hans Familie er den »bornholmske« Slægt Jespersen, hvis Slægtbog udkom for faa Aar siden. Det er en udpræget borgerlig Slægt med mange Embedsmænd og en Del Forretningsfolk. Otto Jespersen havde et udmærket Forhold til adskillige af sin Familie, men hans Udvikling skete dog væsentlig paa tværs af Slægtens Linier.

Hans Fader døde, da Otto var ti Aar gammel, og Moderen, da han var fjorten Aar. Hjemmet var da først flyttet til Hillerød og blev siden opløst; Slægtninge tog sig af de uforsørgede blandt de mange Børn. For Otto og en Broder blev der betalt, saaledes at de kunde bo hos en Adjunkt og fortsætte Skolegangen i Frederiksborg Statsskole. Otto Jespersen var en dygtig Discipel, der opnaaede en Del af de Stipendier, den gamle Statsskole raadede over i rigeligere Maal i Forhold til Elevantallet end nu.

Det har utvivlsomt haft Betydning for Otto Jespersens Syn paa Samfundet og for hans hele Livsindstilling, at han i de unge Aar saa tidligt kom til at staa paa egne Ben, mistede et egentligt Hjem, og at han saa at sige fra Studentereksamen var henvist til at klare sig selv. Han var tidlig oppositionelt indstillet mod det daværende Samfunds førende Magter, Konge, Kirke og Konservatisme. I Studenteraarene blev han Medlem af Studentersamfundet, i Politik var han Socialdemokrat, endogsaa delvis aktiv, idet han bl. a. flere Gange var Stiller for den socialdemokratiske Folketingskandidat i Lyngby-Taarbæk-Kredsen og undertiden ogsaa holdt Valgtaler. Han fortæller selv morsomt — maaske noget naivt —, hvorledes han ikke undgik at blive Ridder af Danebrog, men andre Ordensdekorationer afslog han.

Den smukkeste Reaktion paa hans Ungdoms vanskelige Kaar var det Legat, han i 1938, omtrent samtidig med Afslutningen af Selvbiografien, oprettede for unge dygtige Studenter under det filosofiske Fakultet, særlig saadanne med sproglige Interesser. Der uddeles aarligt 1500 Kroner i to Portioner, Legatet kan kun gives til Russer eller Exrusser og kun nydes i to Aar: det er altsaa bestemt til at hjælpe i den første, vanskelige Tid. Karakteristisk for hans praktiske Sans er, at Legatet ikke er Renten af en Kapital, men Annuiteter, saaledes at Legatet — hvis det ikke skulde blive fornyet — kun vil løbe et vist Antal

Aar: derved kommer der mest muligt ud af Pengene, og der undgaas den sørgelige Skæbne, som har ramt adskillige gamle Legater, at blive reduceret til Betydningsløshed paa Grund af Pengenes synkende Værdi. Betegnende for hans Beskedenhed var hans Krav om Legatets Anonymitet i hans Levetid, idet han dog tillod, at Legatnyderne fik Stifterens Navn at vide, ligesom han selv erkendte sig om, hvem der fik Legatet, og gerne fulgte deres Skæbne.

Gaar vi tilbage til hans Skoletid, saa maa det fremhæves, at for ham, som vel for de fleste Mennesker, blev Tiden fra hans 13. til 16. Aar de livsbestemmende. De sproglige Interesser vaagnede tidligt. Det var dog hverken Latinen eller Græskan eller en tilfældig Adgang til at lære lidt Hebraisk, der kom til at betyde noget for ham, men derimod en Bog om Rasmus Rasks Liv; den læste han med Begejstring, og den førte ham til allerede som 13—14-aarig at læse Islandsk, senere i Skoletiden f. Eks. ogsaa Italiensk, hvori han underviste en Kammerat. Ikke de gamle hævdvundne Sprog, men den levende Sprogtilegnelse er Grundlaget for hans Sprogvidenskab. Vigtigt blev ogsaa, at hans Rektor, C. Berg, havde sprogvidenskabelige Interesser, efter Tidens gode Skik havde skrevet Afhandlinger i Skoleprogrammer (om Sprogfamilier og Alfabet), som Jespersen læste tilligemed Bergs Levnedsskildring af den udmærkede Sprog- og Dialektforsker Lyngby. Berg laante ham noget, Lyngby selv havde skrevet — hvad der bl. a. førte til, at Jespersen fik den karakteristiske stærke Interesse for Retskrivning og allerede i Skoletiden gav sig til at skrive med smaa Bogstaver. Berg laante ham ogsaa Værker af Max Müller og Whitney, hvorved Jespersen tidligt fik Kendskab til førende Synspunkter i Halvfjerdsernes opblomstrende Sprogvidenskab.

Lidet mærkeligt er, at han ogsaa læste en Del Skønlitteratur, bl. a. — paa den Tid naturligt — fransk. Men det kan nævnes, at han havde en Del Interesse for Matematik, og at han som en Yndlingsbeskæftigelse allerede i Skoletiden, og navnlig i Studenteraarene, havde Skakspil: en ældre Broder var Skakopgaveforfatter, og Otto Jespersen var senere nogle Aar Redaktør af dansk Skaktidsskrift. Dog opgav han som moden Mand det tiltrækkende Spil, fordi det er saa tidsrøvende, men da han som gammel flyttede til Lundehave, var en af de Ting, han

glædede sig til, at kunne spille Skak med gode Spillere, han kendte i Helsingør.

Sikkert mere de økonomiske Vanskeligheder og hans Afhængighed af andre end Respekten for en lang Familietradition førte til, at Otto Jespersen efter Studentereksamen ikke kastede sig over et Interessesstudium, men over et Brødstudium, nemlig Juraen. Den samme slagne Landevej er til at begynde med fulgt af flere Danske, der som Videnskabsmænd senere gik andre Baner. Nævnes kan Johs. Steenstrup, der endog blev Dr. juris, Valdemar Vedel, der bragte det saa vidt som til juridisk Embedseksamen og ministeriel Ansættelse, og Viggo Brøndal, der opgav Juraen efter et Aars Forløb.

Jespersen naaede godt midtvejs: han forlod Juraen efter fire Aars Studium. Madvig, som han privat kendte lidt til, havde indstændig raadet ham til først efter ved juridisk Embedseksamen at have faaet et Erhverv at kaste sig over Filologien. Familien syntes naturligvis, det var Vanvid at forlade Studiet før Eksamen og ikke længe, før han skulde bort fra Regensen: denne havde han faaet straks efter Studentereksamen som Frederiksborgenser. Men Jespersen kunde ikke udholde det juridiske Studium, som vistnok efter sit Væsen for en Del maa være kedsommeligt, da der til at begynde med kræves en Mængde Udenadslæren uden større Mulighed for selvstændig Iagttagelse.

Efter Udløbet af Regentiden var Jespersen langt mere end før henvist til at klare sig selv; fordi han ikke vilde høre paa Bebrejdelserne for at have skiftet Studium, ophørte han ogsaa at komme hos noget af sin Familie, hvor han hidtil havde spist Middag flere Dage i Ugen. Det givne Middel til Erhverv var at meddele daarligt betalte Informationer. Men han skaffede sig et fastere Grundlag for sin økonomiske Tilværelse end de fleste af sine Kammerater ved at lære Stenografi efter det da nylig i Danmark indførte Gabelsbergerske System og ved at opnaa Ansættelse som Rigsdagsstenograf. Skønt hans Haandskrift var klar og god, fik han dog meget tidligt ogsaa en Skrivemaskine. Det er betegnende for ham, denne moderne, praktiske Indstilling, og svarende til Skakinteressen er Glæden ved i Stenografien at finde det kortest mulige Udtryk for det sagte eller tænkte. Han fandt ogsaa selv gerne paa Forkortelser,

hvoraf han anvendte nogle i sine Bøger (saaledes *fx.* for *f. Eks.*), flere i private Breve og paa Brevkort (*ik* for *ikke*, *s g som* for *saa godt som* o. a.).

Den store Beslutning om Studieskiftet blev taget den 1. Maj 1881. Hans første filologiske Semester ved Universitetet var alt-saa Efteraarsemestret 1881, og det vigtigste, der da skete, var, at Vilh. Thomsen holdt Forelæsninger over Fonetik, thi derved fik hans hidtil spredte videnskabelige Interesser en bestemt Retning, der skulde vise sig frugtbar, og derved lærte han en Forsker at kende, der — trods store Forskelle i Karakter og Anlæg — vakte hans særlige Beundring og Hengivenhed. Han sigtede foreløbig paa Magisterkonferensen i romansk Filologi, men da Skoleembedseksamen indførtes 1883, blev Resultatet af Universitetsaarene, at han 1887 blev cand. mag. med Fransk som Hovedfag, Engelsk og det tvungne Latin som Bifag. Det sidste afskyede Jespersen, men mindedes dog med Taknemlighed den ejendommeligste Lærer i Faget, Dr. Siesbye.

Det næste Skridt paa Banen var, at han i 1891 blev Dr. phil. paa »Studier over engelske Kasus«. Hvis man venter at finde en oplysende Bedømmelse i Fakultetets Arkiv, bliver man skuffet, idet de to Bedømmere, G. Stephens og Herm. Møller, kun ganske kort erklærer, at de finder Afhandlingen værdig til at forsvares for Doktorgraden, og de andre Medlemmer af Fakultetet slutter sig til ved den skriftlige Votering; en egentlig Bedømmelse findes da ikke (men Herm. Møller publicerede sin Opposition (Nordisk Tidsskrift for Filologi 10,4)). I 1893 blev han Professor ordinarius ved Københavns Universitet i engelsk Sprog og Litteratur og virkede her frugtbart og inciterende, til han efter Ønske tog sin Afsked 1925, da han fyldte 65 Aar: det er bekendt, hvorledes han adskillige Aar i Forvejen offentlig erklærede, at han havde aftvunget sin — overordentlig blide — Kone (Ane Marie Djørup, med hvem han blev gift 1897) det Løfte, at hun skulde skyde ham, hvis han ikke vilde gaa, naar han blev 65! Han indsaa klart Betydningen af at give Plads for en yngre og at opnaa Tid til at faa høstet videnskabeligt ved at opgive det Universitetsarbejde, der, naar det er blevet Rutine, slider mere, end man tror. Ved Universitetet hørte han, Oppositionsmanden, sjældent til de ledende, men sympatiserede

ofte med Kristian Erslev i hans Reformarbejde. I adskillige Aar var han dog Medlem af Konsistorium, og han var Universitetets Rektor 1920—21.

Han blev Æresdoktor ved flere Universiteter og modtog i det hele mange Hædersbevisninger fra adskillige Lande. Noget af det, der glædede ham mest, var de Foredragsrejser, han blev indbudt til, bl. a. i Amerika; det statelige Festskrift, han fik, da han blev 70; og den smukke »Hilsen til Otto Jespersen paa Firs-Aarsdagen« fra en stor Kreds af Venner, Disciple og Beundrere. Havde han i sin Ungdom været et Forargelsens Tegn i mange danske Kredse — Efterdønninger heraf kunde endnu for faa Aar siden mærkes hos ældre Mennesker —, saa endte han med at nyde almindelig og international Anerkendelse.

Han kunde være skarp i baade mundtlig og skriftlig Polemik, men Aarene gjorde ham blidere. Hans Argumentation var altid saglig underbygget paa det solideste, men ikke tør, og han kunde gaa langt i humoristisk Tilbygning. I Disputatsen ivrer han et Sted (S. 48) mod Tanken om Ordstilling som et primitivt Sprogmiddel: »Er det nu rimeligt, at urmennesket, saadan et rigtig ærkevildt, halvdyrisk væsen, der endnu ikke fortjæner artsnavnet homo sapiens, men snarere da homo insipiens eller dog homo incipiens, er det rimeligt, at dette urmenneske, der næsten endnu var et umenneske, straks har kunnet ordne sine ord eller, hvad der her er det samme, sine tanker saa klart?«. — Brandestiden var, for at tale dens eget Sprog, ogsaa Brandertiden.

Hans Samfunds- og Menneskeopfattelse har sikkert været under stærk Paavirkning af Stuart Mill; for hans videnskabelige Syn var Tidens evolutionistiske Tanker, særlig repræsenterede af Darwin og Spencer, afgørende gennem hele hans Liv og prægede ham ogsaa som Menneske uudsletteligt. I Danmark tilhørte han klart Brandesianismen — uden at være med i den kunstneriske Stræben og uden intenst Medarbejde i Politik, men saaledes at han bedre end mange af Bevægelsens Mænd lige til sit Livs Ende bevarede den brændende Iver for og Tro paa Forbedring ved Reformer. Udover sin Videnskab havde han levende Interesse for Pædagogik og for visse Sider af Politik; han var ivrig Antimilitarist og aktiv Fredsven. Han formaaede alle Dage at koncentrere sig og isolere sig om sit Arbejde, og

han var utrolig flittig, men han havde samtidig en stor Trang til Mennesker. Han elskede at rejse, havde Evne til at faa Venner og faa noget ud af Mennesker, ikke blot jævnaldrende, men ogsaa yngre. En udmærket ung dansk Filolog, der nu i flere Aar har været i England, fulgte han med den største Interesse og Hjælpsomhed allerede i dennes Studieaar og drog ham tidligt med ind i sit Arbejde.

Han læste meget, udover klassisk Litteratur gerne ogsaa lettere Bøger som Dameromaner og Kriminalnoveller, ogsaa fordi han her tit fandt godt Stof til sproglige Iagttagelser. Disse noterede han ned paa Sedler, indrettet efter et bestemt Mønster og af et bestemt Format, som han stærkt anbefalede andre at bruge; en praktisk, pladsbesparende Citeringsmaade har han udfundet allerede i sine første Bøger. Litteraturforsker var han ikke, selvom han var Professor ogsaa i engelsk Litteratur; man kan bl. a. se det af den Maade, hvorpaa han i Erindringerne omtaler Litteraturstudium og afviser al »Æstetiseren«; han har paa dette Omraade kun skrevet den enkelte lille Bog om Chaucer. Han var heller ikke Historiker i egentlig Forstand, end ikke Kulturhistoriker: gerne beskæftigede han sig med Samfunds- og Kulturhistorie, men i Sproghistorikerens Tjeneste.

Hans store Læsning gjaldt naturligvis ogsaa og i særlig Grad fagvidenskabelige Værker. Ogsaa her gik han tit udenfor den slagne Landevej og har flere Gange fremdraget ældre Afhandlinger, som med Urette var oversat af den internationale Forskning, som Bredsdorffs Bog om Sprogenes Forandringer og Jenisch' »Philosophisch-kritische Würdigung von 14 älteren und neueren Sprachen Europens« fra 1794.

Han skrev let og gerne. C. A. Bodelsens Bibliografi i Festskriftet til 70-Aarsdagen omfatter 382 større og mindre Bøger og Afhandlinger (uændrede Nytryk fra regnet); en supplerende Liste over, hvad Jespersen har udgivet 1930—43, har hans mangeaarige Sekretær, cand. mag. Niels Haislund udarbejdet til Brug for denne Nekrolog; den tæller over 100 Numre — i Sandhed imponerende for en Mand paa over 70. Det samlede Tal naar da op til ca. 500.

Det rimelige Udgangspunkt ved et Forsøg paa Leddeling af Jespersens Skrifter er hans *pædagogiske Arbejder*.

Han var en af de førende i 1880'ernes Reform af Sprog-

undervisningen. Han fandt til at begynde med selvstændigt sin Vej, ud fra hvad han selv havde erfaret, men knyttedes hurtigt til beslægtede Aander i andre Lande og udformede saa sit Syn teoretisk og praktisk paa særlig morsom Maade.

Hans første trykte Afhandling (1883) er en Recension i »Nordisk Tidsskrift for Filologi« af et Par »Vejledninger i engelsk Udtale«, hans første trykte Bog er hans danske Bearbejdelse af et Værk af Felix Franke, som han kaldte »Praktisk Tilegnelse af fremmede Sprog« (1884): i hans Erindringer er Afsnittet om Begyndelsen af Sprogundervisningsreformerne og da navnlig om hans smukke Forhold til den unge, alt for tidligt afdøde tyske Sprogmand et af de mest tiltrækkende. 1885 kom hans »Kortfattet engelsk Grammatik«, i de følgende Aar Begynderbøger og Lærebøger i Engelsk og Fransk. Grammatiken og den engelske Begynderbog (i Samarbejde med Christian Sarauw) er gaaet Jorden over. Da han selv fik en Dreng, skrev han en ABC efter Lydmetoden, hvor han ikke veg tilbage fra at lære Barnet Lydbogstaver før nogle af de sjældnere anvendte Skriftbogstaver, men der er Erfaring for, at Børn har været glade for at lære Læsning og Skrivning just paa denne Maade (Dr. Arnholtz i »Hilsen til Firs-Aarsdagen«).

Kernepunktet ved hans Lærebøgers Sprogundervisning er det ubønhørlige Krav om de rigtigt tilegnede Lyd. Og saa formaar han at sætte sig paa Barnets Standpunkt, at finde dets Interesse-sfære, at gøre det hele fornøjeligt. Med Rette er den første Sætning i den engelske Begynderbog berømt: *I can hop, you can run, it is fun, fun, fun!* — Imod de tidligere Lærebøgers Praksis hævdede han med Bestemthed og munter Persiflage, at man altid skulde give sammenhængende Tekster, ikke løsrevne Bidder, og gennemførte dette i sine Bøger. Grammatik blev reduceret til et Minimum og formuleret praktisk og rigtigt. For den udvidede Undervisning fandt han spændende Læsning (Stevenson's »Treasure Island«) og gode Tekster om Nutidens Samfundsforhold (»England and America Reader«).

En Sammenfatning af sin pædagogiske Teori gav han først mange Aar efter de første praktiske Arbejder i Bogen om »Sprogundervisning« fra 1901, som kom i ændret Udgave 1935. Skønt det meste af, hvad Jespersen og hans Fæller kæmpede for i 1880'erne, er gennemført, er denne Bog stadig et Program-

skrift; i hvert Fald er der baade i dansk Skole- og Universitetsundervisning endnu Sædvaner, som havde godt af Ændring i Jespersens Aand.

Som ung Lærer vakte Jespersen Forargelse, f. Eks. ved undertiden at undervise, endog eksaminere i Knæbukser og rødt Slips (det var Diplomatrakkernes Tid). Hans Øvelser ved Universitetet mindes mange med Taknemlighed, nogle har sagt, at de var noget tørre. Men hans skriftlige Fremstilling er enestaaende: klar og naturlig og munter. Det gælder alle hans Bøger, ogsaa de mest højvidenskabelige.

Et videnskabeligt Grundlag for den nye Sprogundervisning var en bedre Udtale, en bedre Erkendelse af Sproglydene. Otto Jespersen blev først internationalt kendt som *Fonetiker*.

Fonetiken er grundlagt i 1870—80'erne, da man anerkendte, at Bogstaverne ikke var Srogenes mindste Dele, men at man maatte frem til Lydene, som de virkelig artikuleres af de talende. Otto Jespersen repræsenterer den klassiske Fonetik, af hvis Mænd i øvrigt kan nævnes Sweet (der var hans Lærer), Storm, Sievers, Passy (der var hans Ven), Rousselot, Lundell. Man arbejdede eksperimentalfonetisk, delvis med utilstrækkelige Apparater og delvis med Overdrivelse af de iagttagne individuelle Varianter — hvad Jespersen tidligt advarede mod. Men mest arbejdede man blot ved Hjælp af sit eget Øre og sine egne Taleorganer. Den manglende Eksakthed i Enkeltiagttagelsen opvejedes da ved, at Iagttagelser og kontrollerende Eksperimenter foretoges paa den Basis, Sproget selv virker paa, og ved at man kunde benytte en uhyre Mængde af Iagttagelser.

Jespersens Maal i hans store »Fonetik« (1899) er bl. a. at beskrive saa mange af de eksisterende Sproglyd som overhovedet muligt; han støtter sig derved navnlig paa, at han har hørt og kunnet gengive Lydene i saare mange Sprog; i Henseende til Beskrivelsens Rigdom er hans Bog vistnok uovertruffen. Men han nøjes ingenlunde med en Registrering af Lydene; han vil navnlig finde Lovene for Lydenes Samvirken under Hensyn til deres Funktion i Sproget. Dette sidste har Jespersen altid fastholdt: Fonetiken var for ham ikke en Naturvidenskab, en Akustik og Lydfysiologi, men en Grunddisciplin i Sprogvidenskab. Betegnende er i saa Henseende den sidste Tredjedel af Dispu-

tatsen: Udgangspunktet er, at han vil modbevise den ældre Paastand om, at den engelske Plural paa -s i Substantiver skulde stamme fra Fransk, men Indholdet er mest en fonetisk Redegørelse for den engelske Overgang af ustemt [s] til stemt [z] under visse Betingelser, der da ogsaa kommer til at kaste Lys over den 14 Aar tidligere fundne berømte gammelgermanske Lydregel, der kaldes Verners Lov.

Mærkelig er hans »analfabetiske« (senere kaldet »antalfabetiske«) Betegnelse af Sproglydene: de standardiserede Ordbeskrivelser af hver Lyds Artikulationssted og Artikulationsart erstattes af Symboler i Lighed med Matematikens eller Kemiens Tegn; vi mindes Jespersen som Stenograf. Dette Middel er i visse Tilfælde uundværligt og især praktisk ved Sprogsammenligning.

Den klassiske Fonetik er nu afløst af andre Metoder, især er Eksperimentalfonetiken blevet en anden paa Grund af nye Opfindelser paa Svagstrømsteknikens Omraade (Radioen o. a.) og nye Opdagelser som Røntgenstraalene (Røntgenfilm). Men den var i sin Tid, ikke mindst takket være Jespersen, et uhyre Fremskridt, og den er i Principet stadig gyldig.

Ejendommelig for Jespersen er, hvad man kan kalde hans *Sprogfilosofi*, skønt han sikkert vilde have vægret sig ved Ordet.

Udgangspunktet er positivt hans organiske, dybt begrundede evolutionistiske Synspunkt, negativt hans oppositionelle Indstilling, mod hvad han i Skoletiden havde læst af Max Müller og Whitney, mod hvad han i Studenterdagene læste af Schleicher, Grimm og Diez, mod en Del af hvad han ved Universitetet lærte, især hos Herman Möller.

Det tidlige 19. Aarhundredes store Bedrift i Sprogvidenskaben var den historiske Sprogbetragtning, den Erkendelse af, at Sprogene havde været en Udvikling underkastet, der først lod en egentlig Sprogvidenskab opstaa. Betragtningen førte i Romantikens Tid naturligt til særlig Glæde over de ældste Sprogtrin og — i Pagt med den klassiske Filologi — til Beundring for disse med deres, i de indoeuropæiske Sprog, vældige Systemer af Form og Fleksion. De nyere Sprog betragtedes som Forfald, Afslidning, Udviskning af engang betydningsfulde og sindrige Forskelle. 1870'ernes og 80'ernes moderne Sprogvidenskab, Jung-

grammatikerne, lagde Hovedvægten paa, at den bevægende Kraft skulde være Lydforandringer, anskuet som Lydlove, der virkede med mekanisk Kraft i Lighed med Naturlove som f. Eks. Tyngdeloven, — en Betragtning, der sikkert har nær Sammenhæng med den positivistiske Filosofi. Undtagelser forklaredes væsentligt ved Analogi. Skal et Ord efter Lydlovene f. Eks. have et *s* i nogle Kasus, et *r* i andre, kan Analogien bevirke, at det faar enten *s* eller *r* i alle Kasus.

Herimod opponerede Jespersen, sammen med andre i Spørgsmaalet om de »undtagelsesløse« Lydlove, mest originalt i Spørgsmaalet om sprogligt »Forfald«. Dette findes allerede i Indledningen til Disputatsen, der samtidigt udkom særskilt i Filologisk-historisk Samfunds »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning« under Titlen »Fremskridt i Sproget«, vidt bekendt i den engelske Udgave »Progress in Language«.

Han paaviste, at i mange Tilfælde betyder Opgivelsen af gammel Formfylde en Opgivelse af, hvad der er uklart og utilstrækkeligt, medens de nye, korte Former i Forbindelse med Fremkomsten af Hjælpeord og bestemte Regler for Ordstilling giver klarere, mere adækvate Udtryk. Og han paaviste navnlig — ogsaa ved Inddragning af ikke-indoeuropæiske Sprog — det ubegrundede i den gamle platonisk-romantiske Forestilling om en oprindelig Guldalder i Sprogets Verden med en skøn Regelmæssighed. Det ældre er tværtimod i mange Tilfælde komplekse, klumpede, klodsede Udtryk, der efterhaanden, naar det overflødige udskilles, bliver stadig mere passende og bekvemme Udtryk for Tanken.

Han var sig bevidst her at være i Gæld til Darwin og Spencer og kan bruge de for Skolen typiske Ord som *surviving as the fittest*; men Anvendelsen af saadanne Idéer paa Sprogvidenskaben er hans Indsats.

En Yndlingsindstilling hos ham er den vurderende: hvilke Sprog er bedre end andre og hvorfor? — en Indstilling, de færreste Sprogforskere har Interesse for.

Han frygtede heller ikke det gamle Spørgsmaal om Sprogets Oprindelse, som Grækerne tumlede med, og som den romantiske Sprogvidenskab troede at naa meget nærmere ved Betragtningen af Sprog som Sanskrit og Gotisk. Jespersen fandt det

overdrevet, naar det parisiske Société de Linguistique i positivistisk Aand forbød, at man ved Møderne diskuterede Sprogets Oprindelse; men han saa paa Spørgsmaalet ud fra en ny Synsvinkel. Han talte helst om *origin of speech*. Han søgte ikke at nærme sig Spørgsmaalet ad filosofisk Vej, men ved levende Iagttagelse af Talen hos dem, der begynder at tale, nemlig Børnene. Og han tænkte sig, at man bedst kunde forstaa Talens Oprindelse, naar man studerede den hos dem, der taler meget, saaledes hos Kvinder, og i de Livssituationer, hvor Tale ikke er et velovervejeth Udtryk for Tanke, men et nødvendigt Udslag af Følelser, Kærlighed, Had, Frygt. Hans Bøger om »B rnesprog«, om »Mands Sprog og Kvindes Tale« er tydeligt skrevne *con amore* og er sprudlende fulde af morsomme Iagttagelser og lige saa levende Udtydninger.

Endnu i det til Vilh. Thomsen dedicerede Hovedværk, som han simpelthen kaldte »Language« (1922), fastholder han egentlig Troen paa *progress in language*, paa en ligeløbende Udvikling mod større Fuldkommenhed i væsentlig parallelle Linier i alle Sprog. I Alderdomsv rket »Efficiency in Linguistic Change« (Historisk-filologiske Meddelelser 1941) er han blevet noget forsigtigere; det vurderende er traadt i Baggrunden. Men han forblev fremmed for nyere Tanker om, at Udviklingen maaske snarest gaar i vældige Spiraler, der ikke er parallelle, og at vi er endnu meget længere fra at have en begrundet Mening om Sprogets Oprindelse, end han tænkte sig.

Universitetsgerningen medførte, at Jespersen, der oprindelig var Romanist, kom til at vie en stor Del af sit Liv til Arbejdet med *engelsk Sprog*. Det blev den smukkeste Syntese af det, der begyndte med Skolegrammatiken og Disputatsen »Studier over engelske Kasus« (hvor egentlig kun Midterpartiet handler om det, Titlen angiver). Tre Gange har han sammenfattet sine engelske Studier, først i den ypperlige »Growth and Structure of the English Language«, der for Engelsks vedkommende udfører hans Tanker om Sprogudvikling; senere i »Chapters on English«, inciterende, men ikke systematisk; og sidst i »Essentials of English Grammar«, der kan forekomme en at være et M nster paa en Lærebog, righoldig, klar, overskuelig, med Vægt

paa det væsentlige og Udskillen af det uvæsentlige. Indimellem kom talrige Enkeltstudier i Tidsskrifter og Festskrifter, Smaa-afhandlinger. — Det vigtigste Arbejde er den store, ikke helt fuldførte »Modern English Grammar«, d. v. s. Grammatik over Nyengelsk fra Caxton til vore Dage.

Det er en historisk Grammatik, hvis Basis ikke ligger i det gamle Sprog, men i den nuværende Brug. Sproghistorikeren Jespersen er vel en tilbageskuende Profet, men hans Maal er Belysning af Nutiden. Han har fra sine første Skrifter klart set Betydningen af den indbyrdes Sammenhæng mellem Sprogfænomenerne i en vis Sprogtilstand, set det utilstrækkelige i en Sprogvidenskab, der tror at have gjort sin Skyldighed, naar den forklarer, hvad noget kommer af — og han kunde derfor smile genkendende til Synspunktet om Sprogtilstandens Vigtighed, da det i 1920—30'erne blev ny Sandhed. Men han har aldrig tvivlet om, at en ensidig »synkronisk« Sprogbetragtning er lige saa ufuldkommen som en ensidig »diakronisk«. Og han gennemfører med Selvfølgelighed at lade Sproghistorien forklare, begrunde den nuværende Tilstand.

For saa vidt har det store Værk den hævdvundne Inddeling: Lydlære, Formlære og Syntaks. Lydlæren er 1. Bind (1909); Formlæren — af ydre Grunde — 6. Bind (1942); Syntaksen — den af Junggrammatikerne forsømte Disciplin — omfatter 2. (1914), 3. (1927), 4. (1931), 5. (1940), samt det 7. Bind, som han ikke naaede at fuldføre. I Enkeltordningen — som han atter og atter overvejede paa det grundigste — er der dog megen Afvigelse fra det sædvanlige. Der er en større Bestræbelse end almindeligt for at lade det, der hører sammen, staa sammen. Og det hele er behersket af hans egne grammatiske Teorier, især med Adskillelsen af det, han kalder Junktion (Underordning) i de tre Trin (*ranks*) Overled, Adled, Underled (*primaries, secondaries, tertiaries*) — svarende til Formlærens Substantiver, Adjektiver, Adverbier — fra det, han kalder Nexus (Prædikation eller Sætning i videste Forstand, Forbindelsen af Udtryk for Subjekt og Prædikat). Uden godt Kendskab til hans System er det ikke altid nemt at finde sig til rette.

Det er et omfattende og helt selvstændigt Værk (hvilket i sig selv er en Bedrift ved et saadant Arbejde), ikke blot ved Anord-

ningen, men ogsaa ved Rigdommen af selvfundne Eksempler, skønsomt udvalgte blandt de flere hundrede tusinde Sedler, han i Aarenes Løb med største Flid og Ihærdighed samlede fra sin udstrakte Læsning. Der er adskillige ejendommelige Iagttagelser og Udtydninger af grammatiske Fænomener, som andre slet ikke havde set. Det er et nyttigt Arbejde ogsaa for den, hvis Hovedmaal er et andet Sprog, og det er et rigt Findested for Anglisten.

Hvad der behandles, er nyengelsk Skrift- og Talesprog i hele Perioden fra ca. 1500 til Nutiden. Der er taget meget Hensyn til Amerikanismer, saavel som til Slang og Cockney. Men paa-faldende er den ringe Opmærksomhed, der vies engelske Dialekter. Skønt Jespersen i sin Ungdom skabte det Lydskriftalfabet, der benyttes ved Optegnelse af danske Folkemaal, og i hvert Fald da han var Redaktør af Tidsskriftet »Dania«, havde nær Forbindelse med Forskere, som var levende interesserede i Udforskningen af Dialekter, har han egentlig aldrig selv arbejdet intenst med Folkemaal. Det var ikke hans Milieu. Og hans Styrke ligger i det selvstændige Arbejde i eget Milieu.

I sin Selvbiografi har Jespersen et Sted (S. 126) en Bemærkning om, »hvad mange måske vil betragte som mit livs største dumhed (til tider er jeg tilbøjelig til at give dem ret), nemlig det kolossale arbejde, jeg har anvendt« paa Tanken om et *internationalt Hjælpesprog*.

I sin Ungdom afviste han det da fremkomne *Volapük*. *Esperanto* beundrede han først, kritiserede det senere. Han var med til at skabe *Ido*. Og han endte med selv at konstruere et saadant Kunstsprog, *Novial*.

Bag disse nøgne Fakta ligger netop et kolossalt Arbejde, først og fremmest Besvarelsen af selve det videnskabelige Spørgsmaal: *qualim deve es konstruktet auxiliari lingue por international uso?* (hvorledes bør et Hjælpesprog til internationalt Brug være konstrueret?). Det er interessant at se, hvorledes han ved Arbejdet hermed mere og mere frigør sig fra den traditionelle Anvendelse af Ordkonstruktioner og mere og mere vover at bruge sit eget Syn paa Sproget, som det var udformet allerede i »Fremskridt i Sproget«. Han undgaar for kunstlede og omfangsrige Orddannelser, søger ogsaa at gøre Kunstsproget saa analytisk

som muligt ved at bruge grammatiske Smaaord som Hjælpeverber o. lign.

Men udover selve den videnskabelige Søgen kæmpede han med største Iver for Tanken, deltog i Kongresser, førte udstrakt Korrespondance, polemiserede, agiterede og forhandlede. Jeg tror aldrig, han tvivlede paa Tankens Rigtighed — den er i Pagt med idealistiske Grundtræk i hans Natur —, men han kunde nok fortvivle over Mulighederne for at naa et rimeligt Resultat i sin Levetid,

Man kan være spændt paa, om Tanken om et internationalt Hjælpesprog, der for Tiden er i Dvale, vil genopstaa efter denne Krig, eller om den storpolitiske Udvikling snarere skulde føre til, at Idéen skrinlægges for en lang Fremtid.

Selvom mange maaske vil være tilbøjelige til at betragte Tanken om et saadant internationalt Kunstsprog som en haabløs Utopi, har den paa ingen Maade været ufrugtbar for Otto Jespersen. Thi hans Arbejde herpaa staar i nøje Samklang med hans *teoretiske grammatiske Arbejder*, hans Grammatikens Filosofi: vilde han ikke være Sprogfilosof, saa vilde han dog nok skrive en *philosophy of grammar*.

Egentlig laa noget saadant slet ikke i hans Ungdoms Linie. I sin første pædagogiske Iver bestræbte han sig for at reducere Grammatik saa meget som muligt, give simple Fremstillinger, ubesværede af Teori. Men han kunde saa at sige ikke undgaa at blive Grammatikteoriker. Allerede i »Fremskridt i Sproget« beskæftiger han sig med Kongruensfænomenet og skaber det gode Udtryk »Mindere« for Endelser eller Tilhæng, Tilføjelser, der gentager et Udtryk for en grammatisk Kategori, som naar f. Eks. i nogle Sprog (saaledes Latin, Tysk) et Adjektiv faar Flertalsendelse, naar det staar ved et Flertalssubstantiv, skønt der kun er Brug for og Mening i at sætte Substantivet i Flertal, ikke Adjektivet.

Rent teoretisk Udgangspunkt har allerede 1901 hans Foredrag her i Selskabet om »Grunden til nogle metriske Fænomener« — altsaa fra en Sidedisciplin til Grammatiken. Men efter de følgende Aars ivrige Arbejde med et internationalt Hjælpeprog (Ido) og efter Fremkomsten af hans gode bekendt Adolf

Noreens svenske Arbejde »Vårt Språk« udgiver han i 1913 Universitetsfestskriftet »Sprogets Logik«; i 1914 taler han her i Selskabet om »Tid og Tempus«, i 1917 om »Negation in English and other languages«, og i 1924 er det hele vokset ud til et System i hans »Philosophy of Grammar«.

I sin Ungdom havde han — her enig med Junggrammatikerne — afvist den Humboldt-Hegelske Sprogteori som abstrakt og ufrugtbar. Hans egen Grammatikteori har som Basis nogle ganske faa Grundtræk, som han mente at finde i alle grammatiske Fænomener, nogle ganske faa Grundskridt i Bevægelsen — som Brikkerne paa Skakbrættet, kan man atter minde om —, hvis Erkendelse kan forklare en Mængde tilsyneladende disparate og indviklede Foreteelser.

Det er dog karakteristisk for hans Grammatikteori, at den ikke er opbygget paa filosofiske Axiomer, men paa Begreber, der hentes ud af Sproget selv. Dette er utvivlsomt en Fordel, en afgørende Fordel. Derimod kan man tvivle om, hvorvidt han har Ret i sine gentagne Udfald mod de »smaa Sjæle«, der vil kræve Konsekvens overalt. Det kan i hvert Fald ikke undgaas, at Læseren undertiden kommer ud for svære Anfægtelser, naar man ser den Lethed, hvormed Jespersen kan undlade at drage nærliggende Konsekvenser.

En uvisnelig Fordel har Jespersens »Philosophy of Grammar« ved sin Klarhed, sin Letlæselighed, den gode, levende Form og de fortræffelige Eksempler. Og det er et højst inciterende Værk, fremkommet ved Tærskelen til et nyt Afsnit af Sprogvidenskabens Historie, da sprogteoretiske Drøftelser atter kom til at indtage en Hædersplads.

Som 77-aarig udgav han et Supplement til Grammatikfilosofien, »Analytic Syntax«. Det er et Forsøg paa at fremstille de syntaktiske Grundforhold i Symboler af samme Art som de matematiske eller kemiske, altsaa nu paa Syntaksteoriens Omraade det samme, som han i sin Ungdom havde gjort med Hensyn til Lydartikulationernes Teori. Arbejdet er beundringsværdigt ved sin Energi og Eftertænksomhed. Engang bliver man nødt til at have noget saadant, hvis man vil gøre Alvor af en Sammenligning af forskellige Sprogsystemer. Og det er Jespersens mærkelige Fortjeneste, at han — højt oppe i Aarene — var i Stand til saaledes at vise en Fremtidsvej. Men naturligvis

afhænger Symbolernes direkte Brugbarhed af, om den Teori, de bygger paa, kan vinde Anerkendelse.

Otto Jespersen har været et af dansk Videnskabs store Navne. Ikke med Urette vil man kunne kalde ham en Holberg i dansk Sprogforskning. Han har beriget os med selvstændige Iagttagelser og Ideer, inspirerede især af den vestlige Verden. Han har i en fornøjelig Form meddelt os sine moralske Tanker om Sproget. Han har aldrig blot nøjedes med at samle, end mindre med at spekulere, men han er gaaet ud fra Sprogets levende Liv i Mennesker og har søgt at indvirke praktisk paa Menneskers Brug af dette kostelige Hjælpemiddel.

Vort Selskab har Grund til at tænke paa ham med Taknemlighed og Ærbødighed. Vi vil ære hans Minde.

Bibliografi over Arbejder af Otto Jespersen 1930—43¹.

Udarbejdet af NIELS HAISLUND.

1930

383. Growth and Structure of the English Language. Sixth edition revised. 6. Udg. af Nr. 164. 239 Sider. Leipzig.
384. Engelsk Grammatik for Tale- og Skriftsproget. 10. omarbejdede Udg. af Nr. 6. 124 Sider. København.
385. Otto Jespersen og Wilhelm Stigaard, Fransk Læsebog for Begyndere. 7. lidt ændrede Udg. af Nr. 25. 196 Sider. København.
386. Natur og kunst i sprogets verden. *Tilskueren* 1930 I, S. 199—209.
387. Anmeldelse af: Lautzeichen und ihre Anwendung in verschiedenen Sprachgebieten. Von Fachgelehrten zusammengestellt unter Schriftleitung von M. Heepe. Berlin 1928. *Beiblatt zur Anglia*. 41, S. 167—68.
388. Novial. Salmonsens Konversationsleksikon Supplementsbind. København.
389. Et internationalt hjælpesprog. Dagens Nyheder-Nationaltidendes Kronik 14. 2. 1930 [Radioforedrag holdt 1. 2. 1930].
390. Quanti vordes on usa? *Mondo* Jan.-Feb., S. 84—86.
391. Novial kursu propagal. *Mondo* Maye, S. 7—12.

¹ Bibliografien er en Fortsættelse af den af C. A. Bodelsen udarbejdede i *A Grammatical Miscellany Offered to Otto Jespersen on his Seventieth Birthday*, Copenhagen/London 1930, og Nummereringen her er i Fortsættelse af den tidligere Bibliografis, hvortil der ogsaa henvises hist og her. Jespersen foretog stadig Rettelser i nye Udgaver af sine Bøger, og jeg har derfor ikke ment mig berettiget til at udskyde Nyudgaver, selv hvor Sidetallet ikke er ændret. Angivelsen af Sidetal for Skolebøger er Forlagets (Gyldendal).
N. H.

392. Oriental e oksidental ideales de feliseso. Da Bertrand Russell. *Mondo* Julie 1930, S. 42–49. [Oversat fra Engelsk til Novial af O. J.]

1931

393. A Modern English Grammar on Historical Principles. Part IV. Syntax Third Volume—Time and Tense. 400 Sider. Heidelberg.
394. Kansainvälinen kieli. 189 Sider. (*Sivistys ja tiede* Nr. 80). Porvoo [Borgå] (Finland) [Finsk Oversættelse ved Joel Vilkki af Nr. 362, An International Language, rettet og forøget af Forfatteren].
395. Engelske lydskriftstykker omskrevne av Otto Jespersen. 4. Udg. af Nr. 174. 56 Sider. København.
396. British Reader. 2. lidt ændrede Udg. af Nr. 296. 145 Sider (med Tekstill., 1 Tavle og 2 Kort). København.
397. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser. 15. Udg. af Nr. 90. 174 Sider (ill.). København.
398. Engelsk Begyndergrammatik. 9. Udg. af Nr. 112. 36 Sider. København.
399. The Expanded Tenses. *S. P. E. Tract No. XXXVI*. S. 524–30. Oxford.
400. A New Science: Interlinguistics. *Psyche*, Vol. XI, Jan. 1931, S. 57–67. [jvf. Nr. 401 og 402].
401. Interlinguistics. *International Communication* by Herbert N. Shenton, Edward Sapir and Otto Jespersen. *Psyche Miniatures*, S. 95–120. London. [Samme som Nr. 400, med et Par Ændringer].
402. Interlinguistike — Novi sientie. *Mondo* 1931, S. 113–126. [Novial Oversættelse af Nr. 400].
403. Sproglig-nasjonalistiske strømninger efter krigen. *Gads danske Magasin* Dec. 1931, S. 621–30.

1932

404. Tanker og studier. 282 Sider. København. [Indhold: Slutningsforelæsning (1925). — Tale ved immatrikulasjonen (1921). — Europas hjerte (1917). — Karl Verner (1897). — Latin og »moderne humanistisk« (1901). — Sproglige værdier (1921). — Det engelske sprog (1905). — Retskrivning og dannelse (1920). — Av for af (1918). — Små og store bogstaver (1923). — Lydskrift i ABC (1908). — Om banden og sværgeren (1911). — Sprogrøgt (1902). — Adled ved sammensæt (1891). — Sammenfaldet: og = at (1895). — Stød og musikalsk aksent (1897). — Mere om det danske stød (1913). — Natur og kunst i sprogets verden (1930). — Lidt om kommaer (1932). — Register].
405. Japansk Oversættelse af Nr. 330, Mankind, Nation and Individual from a Linguistic Point of View, ved S. Sugai. 8 + 305 + 15 Sider + 2 Tavler. Tokyo.
406. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Begynderbog. 17. Udg. af Nr. 78. 136 Sider (ill.). København.
407. Engelske Læsestykker med Øvelser. 13. Oplag af Nr. 173. 246 Sider. København.
408. Lidt om kommaer. *Politikens Kronik* 15. 2. 32.

409. Rasmus Rask. *Politikens Kronik* 14. 11. 32.
 410. Aage Brusendorff 15. 12. 1887–21. 6. 1932. *Arosia*. Medlemsblad for Aarhusianer-Samfundet 1932 (11. Aarg. Nr. 3), S. 30–31.
 411. Du pionires de interlinguistike. Jean Pirro e Charles B. Waite. *Mondo* 1932, S. 161–69.

1933

412. *Linguistica*. Selected Papers in English, French and German. 461 Sider. Copenhagen. [Indhold: Farewell Lecture (1925). — Karl Verner (1897). — L'étude de la langue maternelle en Danemark (Forelæsning Paris 1927). — Zur geschichte der älteren phonetik (dansk 1897, tysk 1905–06). — Presidential Address (Modern Humanities Research Association 1920). — Energetik der sprache (1914). — Compte rendu du Cours de F. de Saussure (1916). — L'individu et la communauté (1927). — Wesen und system der sprachlaute (1904). — Zur lautgesetzfrage. A. (1886). B. (1904). C. (1933). — Verners gesetz und das wesen des akzents (1933). — Notes on Metre (1900). Postscript (1933). — Adversative Conjunctions (1918). — Symbolic Value of the Vowel I (1922). — The System of Grammar (1933). — Voiced and Voiceless Fricatives in English (1891; 1932). — Monosyllabism in English (1928). — Veiled Language (1929). — A Supposed Feminine Ending (1927). — A Marginal Note on Shakespeare's Language and a Textual Crux in King Lear (1916). — Nature and Art in Language (1929). — Index].
 413. *Essentials of English Grammar*. 387 Sider. London [Genoptrykt uændret samme Aar].
 414. *Growth and Structure of the English Language*. 7. Udg. af Nr. 164. Lpz.
 415. R. L. Stevenson, *Treasure Island*. Bearbejdet til Undervisningsbrug af Otto Jespersen. 4. Udg. af Nr. 48. 190 Sider. København.
 416. *The System of Grammar*. 46 Sider. London/Copenhagen 1933 [= *Linguistica*, S. 304–45, se Nr. 412, genoptrykt samme Aar].
 417. Cause psychologique de quelques phénomènes de métrique germanique. *Journal de psychologie normale et pathologique* (Paris) 1933, S. 333–38. [jvf. Nr. 121 og Nr. 412 Notes on Metre].
 418. Anmeldelse af *The Universal English Dictionary*, edited by Henry Cecil Wyld. London 1932. *English Studies* XV (Feb. 1933), S. 43–44.
 419. Universitet og skole. *Politikens Kronik* 26. 7. 1933.

1934

420. Japansk Oversættelse af Nr. 164, *Growth and Structure of the English Language*. 3 + 3 + 466 Sider + 1 Portrættavle. Tokyo.
 421. *Modersmålets fonetik*. Tredie Udgave af Nr. 172. 204 Sider + 1 Tavle. København.
 422. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, *Engelsk Lærebog for Mellemkolens lavere Klasser*. 16de, stærkt omarbejdede Udgave af *Engelsk Begynderbog II* (Nr. 90). 190 Sider (ill.). København.
 423. *Engelske Læsestykker med Øvelser*. 14. Oplag af Nr. 173. 246 Sider. København.

424. Introduction til *L'adoption universelle des caractères latins*, S. 13–24 (Dossiers de la coopération intellectuelle, udg. af Folkeforbundet). Paris 1934. [Jvf. Nr. 430 og 439].
425. Essentials of English Grammar. Beiblatt zur Anglia 45, S. 187–88 [Modkritik mod Ph. Aronstein ibid. S. 37–43].
426. Gruppegenitiv på dansk. *Studier tilegnede Verner Dahlerup*. København/Aarhus 1934, S. 1–7 = Tillægsbind til *Danske Folkemaal* 8. Aarg. og til *Sprog og Kultur* 3. Aarg.
427. Prof. Jespersen om de engelske Stile [Breve til Lektor Bredsdorff og Rektor Friis-Hansen]. *Gymnasieskolen* 20. Oktober 1934, S. 241–42.
428. Plubonissat novial. *Novialiste* 1934, S. 3–19, 65–66.
429. Modifikat anglum kom universal-lingue. *Novialiste* 1934, S. 74–77.
430. Li universal adopto del latin literes. *Novialiste* 1934, S. 98–109. [Novial Oversættelse af Nr. 424].

1935

431. Philosophy of Grammar [Optryk af Nr. 322]. London.
432. Growth and Structure of the English Language. 8. Udg. af Nr. 164. Lpz.
433. Sprogundervisning. Anden, stærkt omarbejdede Udg. af Nr. 127. 176 Sider. København.
434. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Begynderbog. 18. Udg. af Nr. 78. 142 Sider. (ill.). København.
435. Otto Jespersen og Vilhelm Stigaard, Fransk Læsebog for Begyndere. 8. Udg. af Nr. 25. 196 Sider. København.
436. A few Back-Formations. *Luick-Festschrift. Englische Studien* 70 (1935), S. 117–22.
437. Anmeldelse af Georg Weber, Der Bau der englischen Sprache (Leipzig 1934). *Literaturblatt für germ. und roman. Philologie* 1935, S. 162–63.
438. Introduction. Forord paa Engelsk til Walter A. Berendsohn, *Zur Vorgeschichte des »Beowulf«*, S. 9–10. Kopenhagen.
439. Ett alfabet over hele verden. *Tilskueren* 1935, S. 13–22 [Omtale af *L'adoption universelle des caractères latins*, se Nr. 424].
440. Videnskabens internationale. *Gads danske Magazin* Maj 1935, S. 257–66 [Radioforedrag 7. 4. 35].
441. Korte Uddrag fra Nr. 412, Linguistica, i O. S. A. *Published by Old Students' Association* Nr. 8. Dec. 1935. [S. 2–3]. København.
442. Gammel og ny sprogforskning. *Politikens Kronik* 13. 11. 35 [Anmeldelse af Rasmus Rask, Udvalgte Afhandlinger, Jacob Hornemann Bredsdorff, Udvalgte Afhandlinger inden for Sprogvidenskab og Runologi, Louis Hjelmlev, La catégorie des cas, og L. L. Hammerich, Indledning til tysk Grammatik].
443. Discussion pri international lingue inter Otto Jespersen e Edgar Wahl. In *Novial e Occidental*. (Helsingør 1935). *Novialiste* 1935, S. 34–55. [= Nr. 444].

444. Discussiones inter E. de Wahl e O. Jespersen. 22 Sider. Bilag til *Cosmoglotta* Nr. 103, Juli–Aug. 1935 [Trykt i Malmø; = Nr. 443].
445. Jespersen e Wahl, Discussion pri international lingue. 22 Sider. [Særudgave af Nr. 443]. København.
446. Mindre Artikler i *Novialiste* 1935.
447. Al yuni studentes. *Novialiste* 1935, S. 1–3, 59–61 [Novial Oversættelse af Stykker af Tale ved immatrikulasjonen 1921, se Nr. 404, Tanker og studier].

1936

448. Engelsk fonetik til brug for lærere og studerende udarbejdet med hjælp av H. Helweg-Møller. Tredie delvis omarbejdede Udgave af Nr. 231. 152 Sider + 1 Tavle. København.
449. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Lærebog for Mellem skolens lavere Klasser. 17. Udg. af Nr. 90, jvf. Nr. 422. 190 Sider. (ill.). København.
450. Form and/or Function in Grammar. *Journ. of Engl. and Germ. Philol.* vol. 35, Oct. 1936. S. 461–65 [Modkritik mod W. F. Leopold ibid. 1935, S. 414–31].
451. Sproglig selvkritik. *Forhandlinger paa det ottende nordiske Filologmøde i København den 12–14 August 1935*. S. 33–36. København. [Forkortet Referat af Foredrag holdt paa Universitetet 14. Aug. 35, jvf. Nr. 457].
452. Specimens of Syntactic Formulas. A Preliminary Account Dedicated to the Fourth International Congress of Linguistics. 10 Sider. Copenhagen [Jvf. Nr. 455, Analytic Syntax].
453. Eksamens-pedanteriet breder sig. *Politiken* 23. 6. 1936.
454. Congreses de linguistes. *Novialiste* 1936, S. 147–51.

1937

455. Analytic Syntax. 170 Sider. Copenhagen. [Hertil en Side Additions and Corrections som Særtryk og genoptrykt i Nr. 477, Efficiency].
456. Engelske Læsestykker med Øvelser. 15. Udg. af Nr. 173. 246 Sider. København.
457. Linguistic Self-Criticism. *S. P. E. Tract No. XXXXVIII*, S. 269–80 [Jvf. Nr. 451]. Oxford.
458. Voicing of Spirants in English. *English Studies XIX* (April 1937), S. 69–71 [Modkritik mod B. Trnka, On the Phonological Development of Spirants in English. *Proceedings of the Second Congress of Phonetic Sciences*. Cambridge 1936, S. 60 ff.].
459. Hvorledes skal vi stave? *Politiken* 18. 9. 1937.
460. Pri reformes in novial. *Novialiste* 1937, S. 291–97.
461. Men labore por un international lingue. 1. Ante li mondemilite. *Novialiste* 1937, S. 297–318 [Jvf. Nr. 466. Paa Dansk i forkortet Form som Kap. 9 i Nr. 462, En sprogmands levned].

1938

462. En sprogmands levned. 248 Sider + 5 Tavler [Jvf. Nr. 461 og 466]. København.
463. Growth and Structure of the English Language. Ninth Edition Carefully Revised. 9. Udg. af Nr. 164. 244 Sider. Leipzig.
464. Engelske Læsestykker med Øvelser. 16. stærkt ændrede Udg. af Nr. 173. 264 Sider. København.
465. Discours de M. Otto Jespersen, Président [Tale ved Aabningen af 4. internationale Lingvistkongres, Københavns Universitet 27. August 1936]. *Actes du quatrième congrès international de linguistes*. Copenhague 1938, S. 25–30.
466. Men labore por un international lingue. 2. Pos li monde-guere. *Novialiste* 1938, S. 322–336. [Jvf. Nr. 461. Paa Dansk i forkortet Form som Kap. 14 i Nr. 462, En sprogmands levned].
467. Kritikal remarkes al criteries de IALA. *Novialiste* 1938, S. 376–78.

1939

468. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Begynderbog. 19. Udg. af Nr. 78. 144 Sider (ill.). København.
469. Engelsk Begyndergrammatik. 10. Udg. af Nr. 112. 36 Sider. København.
470. The History of a Suffix. *Acta Linguistica* I, S. 48–56. Copenhague.
471. En personlig hilsen. *Festskrift til Niels Møller paa Firsaaersdagen*, S. 5–8. København.

1940

472. A Modern English Grammar on Historical Principles Part V. Syntax Fourth Volume. 528 Sider. Copenhagen.
473. Otto Jespersen og Chr. Sarauw, Engelsk Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser. 18. Udg. af Nr. 90, jvf. Nr. 422. 190 Sider. (ill.). København. [Trykt] 1939.
474. The 'Split Infinitive' and a System of Clauses. *S. P. E. Tract No. LIV*, S. 151–57, 157–171. Oxford [Jvf. Nr. 475].
475. Ledsætningernes (bisætningernes) systematik. *Acta Philologica Scandinavica* XIV, S. 65–74 [Jvf. Nr. 474, A System of Clauses].
476. Word-Classes and Ranks. *Journ. of Engl. and Germ. Philol.* Vol. 39, April 1940, S. 197–200 [Modkritik mod Dr. Sigfrid Ehrling *ibid.* 1939, S. 382 ff.].

1941

477. Efficiency in Linguistic Change. *Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab, Historisk-filologiske Meddelelser*. XXVII, 4. 90 Sider. København. [S. 90 er aftrykt Additions and Corrections to Analytic Syntax, se Nr. 455].

478. Sproget. Barnet — kvinden — slægten. 258 Sider + 1 portrættavle. København [Forkortet samlet Udg. af Nr. 318, Børnesprog, og Nr. 338, Sprogets udvikling og opståen].
479. Otto Jespersen og Vilhelm Stigaard, Fransk Læsebog for Begyndere. 9. Udg. af Nr. 25. 196 Sider. København.
480. Dansk — Norsk — Svensk. *Politikens Kronik* 16. 2. 41 og 17. 2. 41.
481. Den store danske ordbog. *Politikens Kronik* 9. 9. 1941 [Anmeldelse af Ordbog over det danske Sprog Bd. 20].
482. Nogle sproglige iagttagelser. *Translatøren*, Medlemsblad for Translatørforeningen, S. 49—53.

1942

483. A Modern English Grammar on Historical Principles Part VI. Morphology. Written with the Assistance of Paul Christophersen, Niels Haislund and Knud Schibsbye. 570 Sider. Copenhagen.
484. Engelske Læsestykker med Øvelser. 17. Udg. af Nr. 173, jvf. Nr. 464. 266 Sider. København.
485. Paa Vilh. Thomsens Hundredaarsdag. *Politiken* 25. 1. 42.

1943

486. Det lille danske *der*. *In Memoriam Kr. Sandfeld*. København 1943, S. 101—111.
487. Det danske selskabs sprogkursus. *Politikens Kronik* 10. 1. 1943.
-

LAURBERG & GAD FOT. 1924.

FOTOTYPI PACT & CRONES EFTF.

Francis Beckett.

II.

Francis Beckett.

26. Marts 1868—12. Juli 1943.

Tale i Videnskabernes Selskabs Møde den 18. Februar 1944.

Af Poul Nørlund.

Kunsthistorikeren, Dr. Francis Beckett, som døde i Sommeren 1943, 75 Aar gammel, var i den sidste halve Snes Aar en sjælden Gæst ved vore Møder. Sidste Gang han var tilstede her i Salen, var, saa vidt jeg ved, i Januar 1937, da han forelagde sit lille Skrift om Christian IV og Malerkunsten. Der er derfor adskillige af Medlemmerne, som aldrig har set hans karakteristiske, høje, næsten ranglede Skikkelse med det smukke, mørkladne Hoved her iblandt os. Sygdom tvang ham altfor tidlig til at nedsætte sit Arbejdstempo og tilsidst til aarelang Uvirksomhed. Der er noget meget tragisk i, at denne Mand, som fra Ungdommen af havde foresat sig at arbejde for et enkelt, stort videnskabeligt Maal, og som i og for sig naaede en ret høj Alder og havde gode Arbejdskaar, paa Grund af tidlig indtruffen Svækkelse skulde blive standset paa Halvvejen og hindret i at gennemføre sin Arbejdsplan. Han har dog efterladt sig en Række lodige Værker, der vil bevare hans Navn som et af de førende i dansk Kunsthistorie i dette Aarhundredes første Halvdel.

Francis Beckett var født i 1868 her i København, men der flød meget fremmed Blod i hans Aarer. Hans mørke Lød var en Arv i den fædrene Linje. Faderen, Grosserer Hugh Lang Beckett, var født paa St. Croix, og hans Forfædre havde levet i Vestindien i flere Generationer. Saaledes var hans Fader ganske vist af engelsk Herkomst, men født paa Guadeloupe, og efter at have faaet sin Opdragelse i England kom han siden til St. Croix; medens hans Moder var Datter af en skotsk Læge, Dr. Lang, som

ude i Vestindien havde ægtet en farvet Kvinde. Francis Becketts egen Moder var af dansk-islandsk Afstamning.

Som Student havde han den Lykke til Læremester at faa Julius Lange, den store Humanist, stor baade som Forsker og som Personlighed, og under hans Vejledning tog han i 1892 Magisterkonferens i Kunsthistorie med Speciale i Langes eget Speciale, den antike Kunst.

Efter Julius Langes Død i 1896 blev Francis Beckett hans Efterfølger som Lærer i Kunsthistorie ved Universitetet, først dog for egen Regning og i en lang Aarrække for et meget beskeden Honorar uden nogen egentlig Lærestol. Det filosofiske Fakultet havde svært ved at anerkende nogen som værdig til at blive den olympiske Julius Langes Efterfølger, og det bestemtes i Stedet for i 1900, at en Doktorgrad i Kunsthistorie ved et af Tysklands Universiteter skulde æquivalere en dansk Magisterkonferens og give Adkomst til at tage Doktorgraden ved vort Universitet. Men ledende danske Kunsthistorikere — Pietro Krohn, Karl Madsen, Emil Hannover — der varmt støttede Francis Becketts Kandidatur, protesterede heftigt mod en saadan Ordning, hvorefter vordende danske Kunsthistorikere, som det hedder i en Skrivelse til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Februar 1903, formelig opfordres til at søge deres Uddannelse i et Land, hvis Form for Kunstvidenskab for en stor Del er i dyb Uoverensstemmelse med de danske Traditioner for denne Videnskabs Dyrkelse i ren og sand kunstnerisk Aand.

Først i 1908 indstillede Universitetet Francis Beckett til et ekstraordinært Professorat, og Ministerium og Rigsdag vilde endda kun gaa med til et Docentur. Endnu dengang betragtedes Kunsthistorie som et Luksusfag, hvortil akademisk Uddannelse ikke var strengt nødvendig. Et andet Embede opnaede Beckett allerede i 1897, da han blev Inspektør ved den kgl. Afstøbnings-samling, hvor Brygger Carl Jacobsen efter Jul. Langes Død var blevet Chef. Han lagde et stort Arbejde i Ordningen og Udviklingen af denne for Undervisningen saa vigtige Samling, hvis Direktør han blev i 1915 efter Carl Jacobsens Død. Af andre betydningsfulde Hverv, som siden betroedes ham, skal nævnes, at han fra 1924 til 1938 var Medlem af Ny Carlsbergfondets Direktion, et Tillidshverv, hvortil der foruden kunstnerisk Indsigt ogsaa i høj Grad kræves en ren Karakter.

Ogsaa her i Selskabet blev Francis Beckett Julius Langes Efterfølger. Julius Lange var den første Kunsthistoriker, der opnaaede at blive Medlem af Videnskabernes Selskab, og Francis Beckett var — efter 28 Aars Mellemlum — den næste. Men selv om Beckett saaledes paa mere end eet Sted og paa mere end een Maade fik Sæde i Langes Stol, og selvom han ogsaa i Langes Aand udgav et Par Ungdomsarbejder om den store klassiske Oldtidskunst, kan man dog ikke sige, at han i egentlig Forstand løftede Arven efter Julius Lange. Den, hvis Arv han løftede paa saa fortjenstfuld Maade, var N. L. Høyen (1798—1870).

Høyen, Julius Langes Forgænger som Professor i Kunsthistorie, grundlagde Studiet af den ældre danske Kunst. Han lærte sine Landsmænd Respekt for deres egen, gamle kunstneriske Kultur. Han gennemvandrede Landet med Notesbog og Skitsebog ved Haanden og var den første, som erhvervede et grundigt Indblik i, hvad Danmark i sine Kirker og paa sine Herregaarde rummede af Kunstskatte, og den første, som med Kyndighed og ud fra rent kunstneriske Synspunkter gav en Vurdering deraf. Julius Lange skrev vel ogsaa et og andet om Danmarks gamle Kunst, først og fremmest om Roskilde Dømkirke, som ikke laa saa langt borte, men stort set interesserede disse Emner ham dog ikke synderlig, og først Francis Beckett satte sit Liv ind paa at studere dem.

Allerede meget tidlig maa han have fattet den Plan at udarbejde en Skildring af Danmarks Kunst gennem Tiderne, og han var ogsaa klar over, at det vilde kræve meget omfattende og besværlige Studier.

I Forordet til sin Doktordisputats skriver han saaledes, med et for en ung Mand lidt gammelklogt men — som det viste sig — ikke uberettiget Forbehold: »Det er min bestemte Hensigt, saafremt jeg bevarer min Arbejdskraft, i Tidens Løb at give en udførlig Fremstilling af Kunstens — Arkitekturens og Billedkunstens — Historie i Danmark indtil vore Dage.« Det betød naturligvis ikke, at han ikke beskæftigede sig med den store europæiske Kunst. Tværtimod. Særlig i 1890'erne, men ogsaa senere, foretog han stadige Rejser til alle Egne af Europa; en direkte Frugt af et langt Italiensophold var i 1897 Bogen »Florentinske Kunstnere. Fra Giotto til Fiesole«. Han besørgede den tredje danske Udgave af Lübkes Kunsthistorie (ogsaa en Arv fra Julius

Lange, som oprindelig oversatte og bearbejdede dette Værk), og han udgav senere i 1911 sin egen lille »Verdenskunstens Historie i Grundtræk«, bygget paa Forelæsninger. Men alle disse Rejser og alle disse Studier opfattede han først og fremmest som Forberedelser til Gennemførelse af den store Plan om at skrive Kunstens Historie i Danmark. Dette Arbejde, bemærkede han i en Skrivelse til Konsistorium i 1899, da han søgte om at faa fast Ansættelse, vilde sikkert tage det meste af et Menneskes Liv, og han tilføjede, at den egentlige Grund til at han søgte at blive knyttet til Universitetet som Lærer i Kunsthistorie, var den, at han herigennem haabede at kunne opnaa en i ydre Henseende saa betrygget Eksistens, at han kunde fortsætte sine Studier til Forberedelse af det store Værk. Det er, som om han til en vis Grad stod skræmt overfor sin egen, store Beslutning.

Og det er utvivlsumt ogsaa Sandheden: den store Plan hvilede paa ham som en Byrde. Han følte den som et Klosterløfte, maaske som en national Pligt; det var hans Natur at tage tungt, gravalvorligt, paa alting.

Sikkert er det, at hans Evner kom bedst til deres Udfoldelse i Monografier og specielle Undersøgelser. Hans almindelige, videnskabelige Fremstillinger er næsten for minutiøst gennemarbejdede, for mosaikagtig sammenstykkede, og det er vanskeligt for Læseren at holde fast paa de store Hovedlinjer.

Den Periode af dansk Kunsthistorie, som især vandt hans Hjerte, var *Renaissancen*. Den ofrede han de fleste af sine Særstudier, og med den begyndte han. Hans første Arbejde var en lille Studie fra 1892 i Historisk Tidsskrift om Hans Kniepers Drengportræt af Christian IV. Hans Doktordisputats fra 1897, »Renaissancen og Kunstens Historie i Danmark« er i Virkeligheden Opslaget til en almindelig Fremstilling af Danmarks Kunsthistorie i Frederik I.s, Christian III.s og Frederik II.s Tid, et lille uanseligt Skrift, der har faaet grundlæggende Betydning ved det store Materiale som her første Gang er fremlagt og ordnet efter videnskabelige Principper. Til Renaissanceens Maleri vendte han gentagne Gange tilbage, først i den af Karl Madsen redigerede »Kunstens Historie i Danmark« (1901—1907), som i Virkeligheden kun er en Malerkunstens Historie, sidst i sine allerseneste Arbejder, »Renaissancens Portrætmaleri« (1932), og »Kristian IV og Malerkunsten« (1937), hvortil slutter sig den lille Studie, som

han i 1936 udgav i vort Selskabs Skrifter (hist. og filos. Afd. 7. Rk., Bd. V, Nr. 2) om Maleren Frantz Klein i Danmark, en af dem der for Christian IV udsmykkede Rosenborg.

Betydeligere end den danske Malerkunst paa Renaissance-tiden er den samtidige Arkitektur, og Francis Beckett leverede her sine vægtigste Studier. Professor Hans J. Holm havde ladet unge Arkitekter maale nogle af vore tidligste Renaissanceborge, og disse Opmaalinger blev i 1904 udgivet med Tekst af Beckett under Titlen »Danske Herreborge«. Hans Hovedværk er dog den store Bog om Frederiksborg Slot (1914, Opmaalinger 1918), der i og for sig ogsaa er Tekst til et Sæt Opmaalinger; men det er tillige et grundlæggende Kildeskrift, som paa mesterlig Vis giver os Bygningshistorien og udreder de europæiske Forudsætninger for dette vor Renaissances betydeligste Bygningsværk, hvis Grundplan er af fransk Karakter, men hvis Opbygning og Detaljer er nederlandsk bestemte.

Ogsaa et andet af den danske Renaissances mest originale og mest festlige Bygningsværker, Tyge Brahes forsvundne Uranienborg og Stjerneborg paa Hven, behandlede han (støttet af Arkitekt Charles Christensens noget problematiske Rekonstruktionstegninger) i en Monografi der udkom i 1921 som den første Publikation af det af ham selv stiftede »Selskab til Udgivelse af danske Mindesmærker«, hvis Sekretær og Arbejdsleder han i mange Aar var. Derimod kom man til at vente forgæves paa et Værk om Kronborg, der skulde have været et Sidestykke til Frederiksborgbogen, og som han som ingen anden havde Forudsætninger for at skrive. Opmaalingerne forelaa, og Beckett gjorde i en Aarrække Studier til sin Tekst. Der kom en enkelt, mindre, meget skarpsindig Undersøgelse, der berører Forhistorien til Frederik II.s Opførelse af Kronborg (Hans v. Diskau og Danmark, Aarbøger for nordisk Oldkyndighed, 1930). Men saa gik det i Staa for ham.

Middelalderen nærmede Beckett sig saa at sige bagfra. Efter Oprettelsen af Nationalmuseets historiske Afdeling (2. Afdeling) i 1892 udvirkede Samlingens nye Direktør, Dr. Henry Petersen, at Kirke- og Undervisningsministeriet paatog sig at bekoste Udgivelsen af et Tavleværk med Gengivelser af Altertavler fra den sidste katolske Tid (15. og 16. Aarh.), og Beckett blev anmodet om at skrive Teksten hertil. Han skilte sig meget smukt fra

denne Opgave, som i det væsentlige var et Nyrødningsarbejde, idet der dengang savnedes en systematisk Bearbejdelse af Materialet i disse Tavlens Hjemegn, de nordtyske Hansestæder. Beckett rører for første Gang ved Problemer som siden er blevet grundig endevendt. Der var en Periode, særlig i 1920'erne, hvor der i Tyskland næsten hver Maaned udkom et Værk eller en større Afhandling om nordtysk Træskulptur eller Maleri fra Middelalderens Slutningsafsnit; men Becketts Værk, »Altertavler i Danmark fra den senere Middelalder«, der udkom i 1895, er ogsaa i tysk kunsthistorisk Litteratur anerkendt som en meget fortjenstfuld »Forløber«.

Ogsaa vore ældste danske Altertavler, de kobberdrevne, forgyldte Altre fra Valdemarstiden, blev af ham for første Gang gjort til Genstand for en dybtgaaende kunstvidenskabelig Underøgelse (Tidskrift for konstvetenskap, vol. IV, 1919). Men ellers var det kun et ringe Antal middelalderlige Studier, han offentliggjorde, før han i 1924 kunde fremlægge det første Bind af sin »Danmarks Kunst«, der giver en meget knap og stedmoderlig Behandling af Oldtiden, men til Gengæld en alsidig og fyldig Skildring af den ældste kristne Kunst, den romanske Periode. I 1927 udkom det andet Bind, omhandlende den gotiske Tid, saaledes at dermed Skildringen af Middelalderen var afsluttet. Videre naaede han aldrig med sit fra Ungdommen planlagte Arbejde, og især maa det dybt beklages, at han aldrig fik givet os en sammenfattende Fremstilling af Renaissancens Kunst. Det vil blive svært at finde en Mand, som har eller kan erhverve sig hans Forudsætninger for at skildre netop denne Periode.

Som jeg allerede har nævnt, tror jeg, at Arbejdet med den store danske Kunsthistorie har beredt Francis Beckett visse Skuffelser. Det var et vældigt, nyt Stof han lagde frem, og Fremstillingen er spækket med nye Oplysninger og Iagttagelser. Men Grebet om Stoffet er ikke fast nok, mærker man, og hans bedste Evner kommer ikke rigtig til deres Udfoldelse. Det er imidlertid en Haandbog af største Værdi for alle, der vil beskæftige sig med Middelalderens Kunst i Norden; man leder aldrig forgæves i den, baade det danske Materiale og det udenlandske Parallelstof beherskede Beckett grundigt og kyndigt. Hans Domme er sobre og maadeholdne, kloge, — sjældent overraskende, men han tilstræbte ikke at overraske, han vilde skildre, indleve sig i de

gamle Tidens Kunst og Kulturforhold. Hans Indfølgelse var meget højt udviklet og vel egentlig hans herskende Evne.

Som Kunsthistoriker og Skildrer af ældre dansk Kunst og Kultur stod han mellem paa den ene Side Nationalmuseets Kreds af Arkæologer og Historikere, der ofte blev hængende i det analytiske og monografiske, og paa den anden Side de mere eller mindre sværtbevæbnede Kunstkribenter, hvem det faldt let at konstruere Oversigter og store Sammenhænge. Han var i udpræget Grad en Stofsamler, og i sin grundige Udnyttelse af alle historiske Kilder til Støtte for den kunsthistoriske Bestemmelse var han en Foregangsmand. Men samtidig gav hans alsidige europæiske Orientering ham et videre Udsyn end de fleste andre, der har beskæftiget sig med vor ældre Kunst.

Francis Beckett var af Natur tilbageholdende og indesluttet, sky. Det var kun faa, der kom ham paa nært Hold. I sin Vurdering af Kunst var han søgende, undertiden usikker. Men man kunde altid være sikker paa hans Upartiskhed og hans uhildede Dom, baade i faglige og personlige Spørgsmaal. En vis kantet og kejtet Idealisme prægede ham. Mellem sine Fagfæller vil han blive mindet med stor Veneration som en af dem, der har pløjet dybest indenfor sine Enemærker.

Ære være hans Minde.

UDDRAG AF REGNSKABET
FOR AARET 1943

Indtægt.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. <i>Beholdning fra forrige Aars Regnskab:</i>				
Kassebeholdning	62164	87
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af Obligationer	27182	00		
b. Rente af Indskud i Bank	801	95	27983	95
3. <i>Statstilskud i Kalenderaaret 1943</i>	31175	00
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:</i>				
a. til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	00		
fra Etatsraad Schou og Hustrus Legat ...	100	00		
b. Til videnskabelige Formaals Fremme:				
det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag for				
Aaret 1942 (udbet. Juni 1943)	5193	60		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	00		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring				
om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
Rente af 120200 Kr. Østift. Krdf. Oblig. ...	4382	00		
e. F. J. Ørnborg's Legat	2000	00	32075	60
5. <i>Salg af Selskabets Publikationer</i>	5664	93
6. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets</i>				
<i>internationale Forbindelser</i>	»	»
7. <i>Tilfældige Indtægter:</i>				
Udtrukne Obligationer	28200	00
Samlet Indtægt	187264	35

Udgift.	Kr.	Øre	Kr.	Øre
1. Selskabets Bestyrelse:				
a. Løn til Embedsmænd, Fuldmægtig og Medhjælper, Pension m. m.	20507	85		
b. Selskabets Møder	1341	84		
c. Rengøring	1662	81		
d. Kontor og Oplag	3789	92		
e. Porto	2147	34		
f. Forsikring	241	95		
			29691	71
2. Selskabets Publikationer:				
a. Oversigten	4744	70		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af Selskabets Midler	58606	19		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag	3600	00		
c. Dines Andersen, Pæli Dictionary	25	00		
			66975	89
3. Anvist af Selskabets Præsident fra J. P. Suhr & Søns Legat				
			1500	00
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag: Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1400	00		
			1400	00
5. Selskabets internationale Forbindelser:				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger for Aaret 1943	469	52		
b. Rejseudgifter til Selskabets Delegerede ...	»	»		
			469	52
Overføres...			100037	12

Udgift.		Kr.	Øre	Kr.	Øre
	Overført	100037	12
6. Pengepræmier og Medailler :					
a. Præmier af Legaterne:					
	Af Thott's Legat	2000	00		
	Af Classen's Legat	3000	00		
b. Medailler og Pengepræmier af Selskabets					
	Kasse	3000	00		
c. F. J. Ørnborg's Legat for 1943					
		2000	00	10000	00
7. Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser					
		»	»
8. Indkøb af Obligationer					
		35515	49
9. Beholdning ved Aarets Slutning :					
	Kassebeholdning	41711	74
Samlet Udgift	187264	35

Regnskab for Bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1942	Kr. 6072,91	Udgifter 1943	Kr. 5000,00
Bidrag for Aaret 1943	- 5193,60	Beholdning ultimo 1943	- 6266,51
	<u>Kr. 11266,51</u>		<u>Kr. 11266,51</u>

Regnskab for Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale Forbindelser:

Beholdning ultimo 1942	Kr. 9688,99	Kontingentudgifter til	
Bidrag indgaaet 1943	- » »	Unioner for 1943	Kr. 469,52
		Rejsseudgifter 1943 til	
		Selskabets Delegerede	- » »
		Beholdning ultimo 1943	- 9219,47
	<u>Kr. 9688,99</u>		<u>Kr. 9688,99</u>

Opsamlet af Legaterne:

	Thott's Legat	Classen's Legat	Schou's Legat	Ørnborg's Legat
Beholdning ultimo 1942	2200 Kr.	4800 Kr.	1700 Kr.	» Kr.
Bidrag for 1943	200 -	400 -	100 -	2000 »
Pengepræmier udbetalt 1943	2000 -	3000 -	» -	2000 »
Beholdning ultimo 1943	400 Kr.	2200 Kr.	1800 Kr.	» Kr.

Formueopgørelse pr. 31. December 1943.

I. Værdipapirer lydende paa Selskabets Navn (herunder Thott's Legat paa 5000 Kr.):

44000	Kr. to-aarige danske Statsgældsbev. à $1\frac{3}{4}\%$	Kursværdi	Kr.	44 220,00
20000	- fem-aarige danske Statsobl. 1942 à $2\frac{1}{2}\%$	-	-	20 450,00
24000	- danske Statsobl. 1941/66 à 4%	Kursværdi	-	23 940,00
40000	- konv. danske Statsobl. 1919 à $4\frac{1}{2}\%$	Kursværdi	-	41 400,00
125700	- Husejer Kreditk. Obl. à $3\frac{1}{2}\%$	Kursværdi	-	110 301,75
37000	- Østift. Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}\%$	-	-	36 217,50
235000	- - - - - à 4%	-	-	235 640,00
17000	- - - - - à $4\frac{1}{2}\%$	-	-	17 510,00
24200	- Jydske Land. Krdf. Obl. à $3\frac{1}{2}\%$	-	-	24 270,00
6000	- - - - - à 4%	-	-	5 925,00
47000	- - - - - à $4\frac{1}{2}\%$	-	-	48 292,50
2000	- Fynske Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}\%$	-	-	2 020,00
107000	- Kbhvns. Kreditf. Obl. à 4%	-	-	105 662,50

Ialt 728900 Kr. nominelt, til Kursværdi Kr. 715 849,25

II. J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Professor,

Dr. med. & phil. Julius Thomsen:

90200	Kr. Østift. Kreditf. Obl. à $3\frac{1}{2}\%$	Kursværdi	Kr.	83 435,00
23000	- - - - - à 4%	-	-	22 762,50
7000	- - - - - à $4\frac{1}{2}\%$	-	-	7 210,00

120200 Kr. nominelt, til Kursværdi Kr. 113 407,50

III. Kassebeholdning Kr. 41 711,74

I ovenstaaende Formueopgørelse er inkluderet Beholdning af Bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse Kr. 6 266,51, Beholdning af Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet Kr. 9 219,47 samt opsamlede Bidrag til Prisopgaver for Legaterne Kr. 400 + Kr. 2 200 + Kr. 1 800.

Regnskabet er revideret af Selskabets Revisorer og godkendt af Kassekommissionen.

D. 17. Marts 1944.

N. E. Nørlund.

Kassekommissionens Fomand.

BUDGET

FOR AARET 1944

Indtægt.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1. Beholdning:				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. Renteindtægt m. m.:				
a. 44000 Kr. Danske Statsgældsbeviser à 1 ³ / ₄ pCt...	770	»		
20000 - do. Stats Oblig. à 2 ¹ / ₂ pCt.....	500	»		
50000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	2250	»		
20000 - do. do. à 4 -	800	»		
125700 - Husejer Kreditk. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4399	50		
40000 - Østifternes Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1400	»		
232000 - do. do. à 4 -	9280	»		
17000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	765	»		
24200 - Jydske Land. Krdf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	847	»		
6000 - do. do. à 4 -	240	»		
47000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	2115	»		
2000 - Fynske Kreditf. Oblig. à 3 ¹ / ₂ -	70	»		
107000 - Københavns Krdf. Oblig. à 4 -	4280	»		
b. Rente af Indskud i Bankerne	160	»	27876	50
3. Forventet Statstilskud	31175	»
4. Bidrag ifølge statutmæssig Bestemmelse:				
a. Til Præmier:				
fra det Classenske Fideikommis	400	»		
Etatsraad Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige Formåls Fremme:				
Det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag for Aaret 1943	5000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til Erindring om Prof., Dr. med. & phil. Julius Thomsen: Rente 3 ¹ / ₂ pCt. af 92200 Kr., 4 pCt. af 21000 Kr. og 4 ¹ / ₂ pCt. af 7000 Kr. Østif. Krdf. Oblig.	4382	»		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat	2000	»	31882	»
5. Salg af Selskabets Publikationer	3000	»
6. Forventet Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet	»	»
7. Saldo (ikke dækket ved Aarets Indtægt)	4593	84
Samlet Indtægt...	98527	34

	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Udgift.				
1. Selskabets Bestyrelse :				
a. Lønninger, Pension m. m.	20777	34		
b. Selskabets Møder	2000	»		
c. Rengøring	1500	»		
d. Kontor og Oplag	6000	»		
e. Porto	3500	»		
f. Forsikring	250	»	34027	34
2. Selskabets Publikationer :				
a. Oversigten	4000	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af Selskabets Midler	42000	»		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag	3600	»		
c. Pæli Dictionary	4000	»	53600	»
3. Til Raadighed for Selskabets Præsident fra				
<i>J. P. Suhr & Søns Legat</i>	1500	»
4. Understøttelse til Skrifters Udgivelse og videnskabelige Arbejder af Medlemmer eller andre :				
a. Af Selskabets Midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag:				
Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk				
Privateje bevarede Kilder til dansk Historie	1400	»	1400	»
5. Selskabets internationale Forbindelser :				
a. Kontingent til internationale Sammenslutninger	4500	»		
b. Rejser	»	»	4500	»
Overføres	95027	34

Udgift.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
	Overført...	95027	34
6.	<i>Pengepræmier og Medailler:</i>				
	a. Præmier af Legaterne:				
	Af Thott's Legat	»	»		
	Af Classen's Legat.....	»	»		
	Af Schou's Legat.....	»	»		
	b. Medailler og Pengepræmier af Selskabets Kasse	»	»		
	c. Ørnborg's Legat.....	2000	»	2000	»
7.	<i>Udgifter til Istandsættelser og Anskaffelser</i>	1500	»
8.	<i>Indkøb af Obligationer</i>	»	»
	Samlet Udgift	98527	34

Af disse Udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—c samt 5 a og b kalkulatoriske. (5 a dog fast i udenlandsk Valuta). De øvrige Bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig Bevilling af Selskabet.

Det Hielmstjerne-Rosencroneske Bidrag.

	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1944 ca.	6200	»
Bidraget for 1943 ca.	5000	»
	11200	»
Budgetteret Udgift.....	5000	»
Beholdning ved Aarets Udgang ca.	6200	»

Bidrag fra Legaterne til Præmier.

	Thott's Legat		Classen's Legat		Schou's Legat	
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Beholdning 1. Januar 1944.....	400	»	2200	»	1800	»
Bidraget for 1944	200	»	400	»	100	»
	600	»	2600	»	1900	»
Budgetteret Udgift.....	»	»	»	»	»	»
Beholdning ved Aarets Udgang	600	»	2600	»	1900	»

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen til Undersøgelse af de i dansk Privateje bevarede Kilder til dansk Historie.

Beretning om Virksomheden i 1943.

I det forløbne Aar er af Udvalgets Medlemmer Kammerherre,
Greve AAGE MOLTKE, Lystrup, afgaaet ved Døden.

Kommissionen har i 1943 arbejdet videre for Sikringen af danske Erhvervsarkivalier ved Oprettelsen af et Erhvervsarkiv gennem den i 1942 i Aarhus nedsatte Komité, hvoraf Kommissionens Formand og Rigsarkivar Linvald er Medlemmer. Kommissionen har støttet det nævnte Udvalgs Arbejde ved Tilvejebringelsen fra privat Side af et Tilskud paa 1.000 Kr. samt ved Anbefaling til andre Fonds om Understøttelser, der er anvendt til fortsat Ordning og Registrering, saaledes at de ordnede Dele efterhaanden kan henlægges til Lokaler i Aarhus, hvor de kan blive tilgængelige for historisk Forskning.

Erhvervsarkivet har bl. a. modtaget en Række Forretningsbøger fra gamle Skifter opbevaret i Assens Dommerarkiv, hvis Betydning har vist sig at være saa stor, at der bør udformes Retningslinier for en systematisk Gennemgang af Landets samtlige Dommerarkiver og tilsvarende Arkiver med Henblik paa en Sikring og eventuel Overdragelse til Erhvervsarkivet af de mange Sager, som kan have Interesse for dansk økonomisk Historie.

De lokale Statsebedsarkiver sikres i Henhold til den bestaaende Lovgivning regelmæssig af Rigsarkivet, men tilsvarende Bestemmelser er ikke truffet for de by- og landkommunale Administrationsarkiver. Medens de Masser af Arkivalier fra de sidste Menneskealdre, der er ophobet i disse Lokalarkiver,

ikke har saa megen Betydning, at en Sikring paa langt Sigt vil være nødvendig, indeholder de lokale Kommunalarkiver for ældre Tid en Mængde for dansk indre Samfundshistorie overordentlig vigtigt historisk Kildemateriale. En Række Købstadsarkiver er forlængst overdraget til Landsarkiverne, enkelte andre er velordnede og sikrede i paagældende Byer, men adskillige henligger endnu for den ældre Tids Vedkommende i en langt fra tilfredsstillende Tilstand. For disse har Kommissionen i flere Tilfælde søgt at opnaa en Ordning og Registrering, i Reglen ved Overførelser til paagældende Landsarkiver. Men særlig vanskeligt stiller det sig med de landkommunale Arkiver, Sogneforstanderskabernes, Fattigvæsenets og tilsvarende Arkiver fra Tiden indtil ca. 1870. Mange saadanne Arkiver er gaaet til Grunde paa skiftende og uheldige Opbevaringssteder. En Del Arkivalier har dog lejlighedsvis kunnet sikres, og efter Aftale med Rigsarkivaren og Landsarkivet i Viborg har Kommissionen forsøgsvis foretaget en systematisk Undersøgelse af, hvad der endnu maatte findes i nogle sydvestjyske Sogne (Varde-Ribeegnen). Fhv. Arkivbetjent i Viborg J. Carl Christensen har været behjælpelig hermed.

I Langelands Museum, Rudkøbing, henligger efter Meddelelse fra dets Bestyrer, Hr. Købmand Jens Winther, enkelte ældre Arkivalier, blandt hvilke kan nævnes:

Skøde fra Hannibal Sehested til Nøragergaard til Rigskansler Christoffer Urne, Dragsholm, paa Faarevejle, Langeland 1648;

Snøde Kirkes Regnskabsbog 1581—1675;

Brev fra Kong Christian IV til »Printzens Hoffmeister« Christen Friis om forskellige Klenodier samt om Fortificering af Helsingør $\frac{8}{6}$ 1616;

Rudkøbing Brandkasses Protokol 1737—1890 samt Protokol autoriseret 1801 for Simmerbølle Sogns Fattigvæsen indtil 1863.

Paa Baadesgaard, Maribo Amt, Ejer: Hr. Godsejer H. Andersen, fandtes ingen Godsarkivalier, men en Samling Familiepapirer stammende fra Ejerens gamle Slægtsgaard Søvertorp paa Langeland vedr. Skipper Peter Petersen og Hustru, The- og Porcelainshandler i København David Johan Bauch (Bough) og Hustru Anna Kathrina Walberg, samt Anna Maria Walberg og Anders Christian Andersen, Ejer af Søvertorp. Disse Papirer er overdraget til Landsarkivet for Sjælland.

Fra Bækkeskov, Præstø Amt, Ejer: Fru Else Trock-Jansen,

er deponeret hele det tidligere af Kommissionen ordnede Godsarkiv (jfr. Beretning 1932, 34) samt et hertil nu afleveret og ligeledes registreret Supplement Godsarkivalier.

I 1929 og i 1932 undersøgt, som i de paagældende Aarsberetninger meddelt, Godsarkivet paa Rosendal, Præstø Amt, og det Holck-Winterfeldtske Privatarkiv sammesteds. Efter en delvis Ordning og Registrering blev af den daværende Ejer Greve Helge Knuth til Landsarkivet i Odense afleveret en Del herhen hørende Arkivalier vedr. Fjellebro, Svendborg Amt. Efter Grev Helge Knuths Død er af hans Arvinger overdraget til det Dannekiold-Samsøeske Familiearkiv paa Gisselfeld en Del af Kommissionen ordnede og registrerede Holck-Winterfeldtske Privatarkivalier, bl. a. et betydeligt Antal Breve fra den Augustenborgske, med Familien Danneskiold beslægtede Hertugfamilie til Grev Christian Holck-Winterfeldt (1802—1885) m. m. I 1943 er med velvillig Tilladelse af den nuværende Ejer af Rosendal, Greve Kjeld Knuth-Winterfeldt, foretaget afsluttende Gennemsyn af Resten af de paa Rosendal beroende Gods- og Privatarkivalier.

Paa Søllestedgaard, Maribo Amt, Ejer: Hr. Godsejer Laurits Jørgensen, forefandtes Resterne af et gammelt Godsarkiv samt Dele af et Privatarkiv vedrørende Familierne Jørgensen, bl. a. Etatsraad Laurids Jørgensen (d. 1884), samt den dermed beslægtede Familie Boisen, bl. a. Præsten Frederik (Fritz) Engelhardt BOISEN (1802—1882). Dele af dette Jørgensenske Familiearkiv fandtes videre hos Proprietær H. L. Jørgensen, Fredensborg. Disse Arkivalier er ved Kommissionens Foranstaltning blevet ordnet og registreret.

Nærmere Oplysning er tilvejebragt om Breve, bl. a. fra danske Højskolemænd, efterladt af Folketingsmand N. P. LINDØ (1852—1941), der bevares af Samleren, Førstelærer og Redaktør H. C. Frydendahl, Krarup pr. Espe, Fyn. Disse Papirer vil sammen med andre tilsvarende Samlinger senere overgaa til Fyns Stifts Museum.

Kommissionen har særlig ved Formandens Bistand og ved Tilskud til en foreløbig Registrering ydet Medvirken til, at afdøde Gehejmekonferensraad, Direktør i Udenrigsministeriet P. VEDELS (1823—1911) enestaaende vigtige efterladte Privatarkiv i sin Helhed er overgaaet i Rigsarkivets Besiddelse, foreløbig

kun til Benyttelse paa særlige Betingelser. Efter P. Vedels Død 1911 udskiltes af hans efterladte Papirer en Del, der henlagdes i Udenrigsministeriets Arkiv, men Hovedmassen bevarede urørt, indtil Papirerne efter 1920 for Størstedelen stilledes til Raadighed for dokumentariske Fremstillinger af Danmarks Udenrigspolitik i sidste Halvdel af det 19. Aarhundrede, der udarbejdedes paa Udenrigsministeriets Foranstaltning.

Disse Papirer omfatter et stort Antal Korrespondancer, Dagbogsoptegnelser, politiske Oversigter og tilsvarende Materiale af største Betydning for Forstaaelsen af Danmarks Udenrigspolitik fra omkring 1848 til 1908, samt en Række Familiebreve og Op-tegnelser af privat Karakter. Efter P. Vedels sidstlevende Barn, Fabrikinspektør Annette Vedels Død i 1943 er alle disse Papirer i Henhold til hendes Bestemmelse indgaaet i P. Vedels Privatarkiv i Rigsarkivet.

En Del Papirer efterladt af P. Vedels Hustru, FANNY VENDELA VEDEL, f. HEBBE (1833—1912) er udskilt og overgivet til Det kongelige Bibliotek i Stockholm, da de i Særdeleshed tjener til Oplysning om Fru Vedels litterært og kunstnerisk fremtrædende svenske Slægt, bl. a. hendes Moder Vendela Hebbe, f. Åstrand (1808—1899) og hendes Søster Sangerinden Signe Hebbe (f. 1837).

Undersøgelser er foretaget vedrørende Godsarkivalier paa forskellige Gaarde paa Lolland saasom Kjørstrup, Frederiksdal, Vintersborg, Fredsholm, Gammelgaard og Rudbjerggaard.

Af andre Familiepapirer, der er eftersøgt, til dels med negativt Resultat, kan nævnes:

Familien de Conincks Papirer.

Legatstifteren Alfred C. Goods Papirer.

Digteren Jens Chr. Hostrups (1818—1892) Papirer.

Borgmester C. F. M. Lehmann (1858—1933) samt Departementschef senere Amtsforvalter Eduard A. E. Lehmann (1821—1887) og andre Medlemmer af Familien Lehmann, særlig Konferensraad, Dr. phil. Martin Chr. G. Lehmann (1775—1855), Lægen G. C. Heinrich Lehmann (1815—1890) og Oberst Wilhelm O. W. Lehmann (1817—1894).

Papirer efterladt af Familierne Rosing og Schwartz (jfr.

Beretningen for 1942) bl. a. opbevarede paa Rosingsminde i Fredensborg, og vedrørende Skuespilleren MICHAEL ROSING (1756—1818), hans Hustru Johanne Cathrine Rosing, f. Olsen (1758—1853) og deres Efterslægt.

Juristen og Politikeren, Nationalbankdirektør Werner J. A. Ussing (1818—1887) har efterladt sig en mindre Samling Optegnelser, tilhørende Hr. Direktør Alf Ussing.

9 Breve fra Joachim Wasserschlebe til Johannes Wiedewelt findes hos Hr. Arkitekt Peter Koch, Hvidkildevvej 93, og vil blive overdraget til Det kgl. Bibliotek.

Højskoleforstander Pastor Johan J. S. Wegeners (1811—1883) Papirer.

Religionshistorikeren H. S. Vodskovs (1846—1910) Papirer.

I en Række Tilfælde har Kommissionen efter paagældende Arkivbesidderes Ønske ydet sin Medvirken til, at Brevsamlinger, hele Arkiver eller Grupper af Arkivalier som Deposita eller Ejendom er blevet overgivet til Rigsarkivet, Landsarkiverne og forskellige Institutioner, deriblandt flere ovenfor i denne eller i de tidligere Beretninger nævnte.

Rigsarkivet har saaledes modtaget:

- 1) Folketingsmand Chr. Aabergs (1819—1897) Papirer; Ejere: Hr. Gaardejer Aage Boldsen og Hr. Lektor Gunnar Boldsen.
- 2) Breve fra Politikeren Tage Algreen-Ussing til hans Hustru, f. Suenson.
- 3) Forfatteren Anders Gommeseus (1831—1910) Papirer; Ejer: Frk. Marie Gommeseus.
- 4) Det Gramske Familiearkiv; Ejer: Hr. Professor, Dr. med. H. C. Gram.
- 5) Fabrikant og Grosserer Philip W. Heymans (1837—1893) Papirer; Ejer: Hr. Fabrikejer Aage Heyman.
- 6) Maleren, Professor Valdemar Irmingers (1850—1938) Papirer; Ejer: Fru Professorinde Ingeborg Plockross Irminger.
- 7) 1 Pakke Breve til Borgmester Jacob Marstrand (1848—1935); Ejere: Hr. fhv. Bagermester Olav Marstrand og Valgmenighedspræst Even Marstrand.
- 8) Breve fra Forfatteren Anton Nielsen (1827—1897); Ejer: Frk. Marie Gommeseus.

- 9) Supplement til Minister G. J. Quaades (1813—1889) Papirer; Ejer: Hr. Cand. jur. P. Quaade.
- 10) Familien Schwartz' Papirer; Ejer: Hr. Redaktør Walter Schwartz.
- 11) En Samling Prædikener og Breve efterladt af Pastor C. O. S. Spleis (1828—1910); Ejere: Enkefru Betty Gommesen og Frk. Marie Gommesen.
- 12) Supplement til Politikeren, Gaardejer Kristen Tovborg Jensens (1865—1920) Papirer; Ejer: Hr. Ingeniør Axel Tovborg Jensen.
- 13) Nationalbankdirektør Werner Jasper Andreas Ussings (1818—1887) Papirer; Ejer: Hr. Direktør Alf Ussing.

Kommissionen har i 1943 raadet over Kr. 8.431,03.

Fra Videnskabernes Selskab er modtaget Kr. 1.400,00. Fra Carlsbergfondet Kr. 2.000,00 og som Bevilling paa Finansloven Kr. 3.000,00. Renter har udgjort Kr. 21,25, og fra 1942 har Kommissionen haft en Kassebeholdning paa Kr. 1.009,78 Kr. Til Ordning og Registrering af Handelsarkiver er fra privat Side modtaget Kr. 1.000,00.

Udgifterne har beløbet sig til Kr. 8.013,80. Sekretærhonorar Kr. 800,00, til Afskrivninger, Forsendelse af Arkivalier, Telefon, Porto, Papir, Pap m. m. er medgaaet Kr. 736,47. Tilsyn med Ordningsarbejder Kr. 400,00. Rejser, Ordning og Registrering Kr. 6.077,33.

Aaret 1943 sluttede med en Kassebeholdning paa Kr. 417,23.

København i April 1944.

AAGE FRIIS.

AXEL LINVALD.

POUL NØRLUND.

R. ROSENDAL.

Kommissionen for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie.

Afsluttende Beretning.

Fhv. Overbibliotekar Dr. H. O. Lange afgik ved Døden den 15. Januar 1943.

I Videnskabernes Selskabs Møder den 11. December 1942 og 16. April 1943 blev der truffet Bestemmelse om Kommissionens Ophævelse og Overdragelse af dens Samlinger til det kgl. Bibliotek, som havde erklæret sig villigt til at fortsætte Arbejdet i samme Spor som hidtil, saafremt de nødvendige Midler dertil kunde fremskaffes. Efter Ansøgning fik Biblioteket i November 1943 af Undervisningsministeriet bevilget et Beløb til dette Formaal, og en ny Kommission traadte derefter i Virksomhed. Den bestaar foruden af Professor Dr. Aage Friis og Dr. Hans Ræder, der er valgt af Videnskabernes Selskab, som ifølge Overenskomst skal besætte to Pladser i Kommissionen, af Rigsbibliotekar Svend Dahl, der er Formand, og Overbibliotekar Dr. Lauritz Nielsen. Kommissionen har besluttet umiddelbart at fortsætte det Arbejde med Registrering af Breve og andre Manuskripter i københavnske Biblioteker, Arkiver og Museer, som den tidligere Kommission, da Krigssituationen hindrede Rejser, havde sat i Værk, og som efter at have været i Gang et Par Aar var blevet afbrudt ved Kommissionens Ophævelse.

I Kommissionens sidste Beretning (for 1941), afgivet til Videnskabernes Selskab i Marts 1942 og trykt i Oversigt over Selskabets Virksomhed 1941-42, er angivet en Kassebeholdning paa 187 Kr. 81 Øre. Siden da er anvendt 174 Kr. til Maskinafskrivning af en Del af det i København registrerede Materiale, som i Lighed med, hvad der er sket med Registraturen fra andre danske Biblioteker, skal dubleres til den systematiske Afdeling af Kommissionens Katalog. Herefter er tilbage en Kassebeholdning paa 13 Kr. 81 Øre, som man har besluttet at overføre til den nye Kommission.

April 1944.

AAGE FRIIS.

HANS RÆDER.

III.

„Grosserer A. Collstrop's
Hjem for en dansk Videnskabsmand.“

Beretning for 1943

afgivet af Martin Knudsen, Formand i Bestyrelsen.

»Lundehave« har været beboet af Professor, Dr. phil., litt. & jur. Otto Jespersen indtil hans Død den 30. April 1943.

Uddrag af Regnskabet.

Indtægt.

Renter af Obligationer og Bankbeholdning m. m.	Kr. 14.397,76
Gave fra R. Collstrop	- 15.000,00
	<u>I alt Kr. 29.397,76</u>

Udgift.

Henlæggelse til Reservefondet	Kr. 11.680,85
Henlæggelse til Dispositionsfond	- 8.352,21
Andre Udgifter	- 9.364,70
	<u>I alt Kr. 29.397,76</u>

Aktiver pr. 31. December 1943.

Ejendommen »Lundehave« Ejendomsskyld	Kr. 95.000,00
Indbo og Inventar	- 12.109,60
4 $\frac{1}{2}$ % konv. Genforeningsobligationer af Paalydende	- 300.000,00
Reservefond	- 30.000,00
Dispositionsfond	- 8.352,21
Beløb, hvorover der er disponeret	- 148,94
	<u>I alt Kr. 445.610,75</u>

Marts 1944.

IV.

„Emil Herborg's Legat.“

Beretning for 1943.

I 1943 er udbetalt fire Legatportioner (fra 1. April 1943 kun 3 Portioner), hver paa 150 Kr. maanedlig, til:

Dr. phil. Ole Hammer	i 3	Maaneder (Jan.—Marts)
Mag. sc. Mogens Køie	i 3	— (Jan.—Marts)
Cand. mag. N. O. Lassen	i 12	—
Cand. mag. Mogens Rudkjøbing	i 3	— (Jan.—Marts)
Mag. sc. Erik L. B. Smidt	i 9	— (April—Dec.)
Mag. sc. J. Troels-Smith	i 9	— (April—Dec.)

Regnskabsoversigt for 1943.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	Kr. 3.639,10	Udbetaling af 4 Legat-	
Renter af Obligationer	- 8.230,00	portioner (jvfr. ovenf.)	Kr. 5.850,00
Renter paa Kontrabog	- 37,99	Udbetalt i Henhold til	
Udtrækning og Salg af		Fundatsens § 8	- 600,00
Obligationer	- 41.181,05	Administration	- 379,73
	<u>Kr. 53.088,14</u>	Indkøb af Obligationer	- 40.550,67
		Kassebeholdning	- 5.707,74
			<u>Kr. 53.088,14</u>

Formue pr. 31. December 1943.

4 $\frac{1}{2}$ % Obligationer, nom.	Kr. 180.000,00
Kassebeholdning	- 5.707,74
Januar 1944.	Paa Bestyrelsens Vegne
	MARTIN KNUDSEN.

Revisionspaategning:

Regnskabet er revideret af undertegnede Revisorer i Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Vi har efterset Beholdningerne og fundet Regnskabet og Beholdningerne i Orden.

København, den 22. December 1943.

O. B. BØGGILD.

POUL NØRLUND.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum.

Beretning for 1943.

Etymologicum.

Udgiver: Fru Dr. phil. Ada Adler.

Da det ikke har været muligt at komme i Forbindelse med Udgiveren, kan der ikke gives nogen Oplysning om det i Aarets Løb udførte Arbejde.

Hesychios.

Udgiver: Prof. Dr. Kurt Latte, Hamburg.

Der er i Aarets Løb indløbet Meddelelse om, at Udgiveren, med hvem det ikke har været muligt at komme i direkte Forbindelse, som Følge af Krigsbegivenhederne har mistet sine Papirer. Der kan derfor ikke udtales noget om Udsigterne for Arbejdets Videreførelse.

København, i April 1944.

CARSTEN HØEG.

HANS RÆDER.

Kommissionen for den nye Ducange.

Beretning for 1943.

Da det ikke har været muligt at komme i Forbindelse med Lederen af Excerpteringen — der forøvrigt i Hovedsagen er afsluttet — kan der ikke gives nogen nærmere Meddelelse om Aarets Arbejde. Kommissionens Kassebeholdning er uforandret 374,49 Kr.

København, i April 1944.

ERIK ARUP.

POUL NØRLUND.

HANS RÆDER.

VII.

Beretning for 1943 fra Selskabets
Sekretariat.

Ved Fuldmægtig A. LOMHOLT.

Mere end tidligere Aar har Sekretariatets Virksomhed været præget af Krigen. Korrespondancen med Udlandet har været næsten indstillet, og kun Publikationsforsendelserne, ogsaa gennem Udvekslingscentralen, har været opretholdt Aaret igennem i saa stort Omfang som muligt. Arbejdet med Selskabets Jubilæumsskrift Bd. II har været fortsat i hele Aaret. I øvrigt har Sekretariatet udført det sædvanlige Arbejde med Korrespondance, Tilrettelæggelse af Møder, Assistance for Redaktør og Kasserer o. l. og har beskæftiget sig med de i det følgende nævnte Opgaver.

Publikationer. Sekretariatet har ved Udgivelsen af Selskabets Publikationer paa forskellig Maade assisteret Redaktøren ved Formidling af Forbindelsen mellem Forfatter og Trykkeri, Korrekturlæsning, Eftersyn af Overslag og Regnskab o. l. Det har endvidere redigeret Oversigt over Selskabets Virksomhed i Aaret Juni 1942—Maj 1943, der omfatter 152 Sider samt Carlsbergfondets Beretning 84 Sider. Denne sidste Beretning blev, ligesom i Fjor, trykt særskilt og paa Carlsbergfondets Bekostning. Oversigten indeholder bl. a. en udførlig Beretning om Jubilæet den 13. November 1942, med Gengivelse af de ved den Lejlighed holdte Taler.

Oplaget af Publikationer. Fortegnelser over Restoplaget af samtlige Publikationer, der tillige giver Overblik over Udlevering og Salg af hver enkelt Publikation, har været ført à jour.

Clichéer. Alle nye tilkomne Clichéer er indført i Fortegnelserne. En Del Udlaan har været foretaget.

Arkivet. Atter i det sidst forløbne Aar har Fuldmægtig Lomholt arbejdet med Manuskriptet til Fortsættelsen af Jubilæumsskriftet »Samlinger til Selskabets Historie«. En Del Afsnit er udarbejdet, maaske noget udførligere end de kan forventes trykt,

og Manuskriptet har været gennemset af Redaktionsudvalget, Sekretæren, Redaktøren og Professor Aage Friis.

Foruden det ekstraordinære Arbejde er de i Aarets Løb ind- og udgaaede Skrivelser m. m. ordnet og henlagt. Beretning om Selskabets Møder er indført i Forhandlingsprotokollen, og Kortregister hertil er ført. Fuldmægtig Lomholt har ved flere Lejligheder assisteret ved Undersøgelser af Brevskaber o. l. i Arkivet.

Udsendelse af Frieksemplarer. Nogle Forfattere af Selskabets Publikationer har i 1943 anvendt Sekretariatets Assistance ved Udsendelsen af Frieksemplarer. Paa Grund af de særlige Bestemmelser vedrørende Postforsendelser af Tryksager, har Selskabets Formidling i flere Tilfælde været nødvendig. I Løbet af Aaret udsendtes c. 350 Eksemplarer; Udgift til Porto har beløbet sig til c. 100 Kr., til Emballage o. l. c. 30 Kr., ialt c. 130 Kr.

Bytteforbindelser. Selskabet har i 1943 indledet een ny Bytteforbindelse i Udlandet. Et Par Anmodninger om Forbindelse blev afslaaet, og andre Anmodninger blev paa Grund af Krigen henlagt til senere Afgørelse. Antallet af Modtagere af Selskabets Publikationer var ultimo 1943 508 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o. l., deraf 57 indenlandske.

Udsendelsen af Selskabets Publikationer er søgt gennemført i videst mulig Udstrækning, og for en Del Landes Vedkommende er den foregaaet planmæssigt fra Sekretariatet, dels gennem Postvæsenet, dels gennem de internationale Centraler, som Selskabet har kunnet holde Forbindelse med. For andre Landes Vedkommende er Publikationerne henlagt, til roligere Forhold indtræffer.

I 1943 er følgende Publikationer udsendt: Oversigt 1942—43; Hist.-fil. Medd. XXVIII, 4, XXIX, 3—4, XXX, 1; Filos. Medd. II, 3; Mat.-fys. Medd. XX, 5—21, Biol. Medd. XVII, 9, XVIII, 2, XIX, 1—2, 4; Biol. Skrifter II, 3—6.

Af disse, samt enkelte reklamerede Publikationer, er udsendt til Medlemmer og Institutioner:

1. Danmark	1099 Pk.	448 kg	Porto	Kr. 248,97
2. Lande uden Centraler	960 »	344 »	»	» 539,05
3. Lande med Centraler	1374 »	463 »	»	» c. 130,00

Ialt udsendt 1943 3433 Pk. 1255 kg Porto Kr. c. 918,02.

Til danske Medlemmer og Institutioner er Udsendelse af Selskabets Publikationer sket straks efter Udgivelsen, til alle andre Adressater 9 Gange i Aarets Løb.

I Bytte for de udsendte Publikationer har Selskabet fra c. 137 Akademier, Universiteter, Selskaber, Biblioteker o.l., dels Forbindelser, dels andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget c. 218 forskellige Tidsskrifter, Beretninger, Aarbøger, Disserationsrækker o.l. i et Antal af c. 1250 Bind og Hefter (deraf c. 350 Disputatser fra Tyskland), mod c. 1475 i 1942, 3000 i 1941, 2800 i 1940, 5650 i 1939 og 5650 i 1938.

De fra Bytteforbindelserne modtagne Publikationer er modtaget meget uregelmæssigt, og Størstedelen af Forbindelserne har suspenderet deres Udsendelser. Efter Registrering i Sekretariatet og Fremlæggelse i Selskabets Møder er alle de indkomne Publikationer afgivet til Bibliotekerne.

Service des Échanges Internationaux. Der er ikke i 1943 indledet Forbindelse med nye Centraler, hvorimod Krigen har medført Ændringer vedrørende Forsendelsen til flere af de hidtil bestaaende Centraler. Forbindelse med Centralerne i Frankrig, Letland, Rumænien, Rusland, Spanien, Canada og U. S. A. har været suspenderet hele Aaret, med Centralen i Italien siden Juli 1943. Naar det har været muligt, er Publikationer, modtaget til Fordeling gennem de nævnte Landes Centraler, videresendt direkte til Adressaterne gennem Postvæsenet. Publikationer, der er modtaget i Selskabet inden den 25. i en Maaned, er som Regel afsendt til Centralerne i Begyndelsen af den følgende Maaned.

I 1943 afsendte Sekretariatet 30 Kasser og 89 Pakker, indeholdende c. 3160 Pakker, Vægt c. 3970 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1942 var 46 Kasser og 73 Pakker, indeholdende c. 3490 Pakker, Vægt c. 5630 kg brutto. Nettovægten af de afsendte Publikationer udgjorde ialt 3483 kg (i 1942 4743 kg), nemlig fra en Række danske Institutioner og Personer c. 3020 kg og fra Selskabet c. 463 kg. Til Emballage anvendtes c. 488 kg.

Sekretariatet har i 1943 fra Udlandet modtaget 11 Kasser og 13 Pakker til Fordeling, indeholdende c. 596 Pakker, Vægt c. 820 kg brutto. De tilsvarende Tal for 1942 var 23 Kasser og 8 Pakker, indeholdende c. 1226 Pakker, Vægt c. 2083 kg brutto. Selskabet har heraf selv modtaget c. 114 kg brutto, medens Resten

var bestemt for en Række Institutioner og Personer i Danmark.

De med Centralens Virksomhed forbundne Udgifter har i 1943 beløbet sig til:

Ved Afsendelse, Fragt	1064,04 Kr.	
Porto	227,55 »	
	<hr/>	1291,59 Kr.
Ved Modtagelse, Fragt	95,34 Kr.	
Porto	56,72 »	
	<hr/>	152,06 »
Andre Portoudgifter		34,12 »
	<hr/>	
	Ialt...	1477,77 Kr.

Af dette Beløb 1477,77 Kr. er følgende Beløb refunderet:

Ved Afsendelse	1163,31 Kr.
Ved Modtagelse	23,20 »
	<hr/>
	Ialt... 1186,51 Kr.

Det daglige Arbejde med Udsendelsen af Selskabets Publikationer samt med Centralens Virksomhed er udført af Fru Ellen Erichsen.

Paa Grund af den fuldstændige Lukning af Forbindelsen mellem U. S. A. og Danmark har den gensidige Udveksling af officielle Publikationer været helt standset.

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1943—JUNI 1944

Oversigt.

Kr. Ø.

Oversigt over Selskabets Virksomhed Juni 1942—Maj 1943. Med 4 Portrætter. Résumé en français. 1943	4.00
---	------

Historisk-filologiske Meddelelser.

BIND XXIX:

4. CHRISTENSEN, ARTHUR: Le premier chapitre du Vendidad et l'histoire primitive des tribus iraniennes. 1943	6.50
--	------

BIND XXX:

1. WESTRUP, C. W.: Recherches sur les formes antiques de mari- age dans l'ancien droit romain. 1943	6.00
2. PEDERSEN, HOLGER: Zur tocharischen Sprachgeschichte. 1944..	3.00

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND XX:

16. RUDKJØBING, MOGENS: On the Continuous Absorption of the negative Hydrogen Ion in the Ultraviolet. 1943	1.00
17. PAIS, A.: On the Photo-Disintegration of the Deuteron. 1943.	2.00
18. BOHR, HARALD: Contribution to the Theory of Analytic almost periodic Functions. On the Behaviour of an Analytic almost periodic Function in the Neighbourhood of a Boundary for its almost Periodicity. 1943	3.00

	Kr. ø.
19. MØLLER, C.: On Homogeneous Gravitational Fields in the General Theory of Relativity and the Clock Paradox. 1943 .	2.00
20. JENSEN, K. A. und FRIEDIGER, A.: Zur Kenntnis der Azole. 1943	4.00
21. HJELMSLEV, JOHANNES: Die Geometrie der schwachen Figuren. 1943	5.00

BIND XXI:

1. WEBER, SOPHUS: Untersuchungen über die Knudsen'sche Radiometerkraft. 1944	5.50
2. NIELSEN, JAKOB: Surface Transformation Classes of algebraically Finite Type. 1944	6.00
3. STRÖMGREN, BENGT: Tables of Model Stellar Atmospheres (Model Stellar Atmospheres. I). With the Collaboration of K. Gyldenkerne, M. Rudkjøbing and K. A. Thernøe. 1944	7.00
4. BJERRUM, JANNIK: A new Optical Principle for the Investigation of Step Equilibria. 1944	2.00
5. HJELMSLEV, JOHANNES: Beiträge zur nicht-Eudoxischen Geometrie I—II. 1944	2.00
6. PEDERSEN, PEDER: Librationspunkte im restringierten Vierkörperproblem. 1944	6.00
7. HOFF-JØRGENSEN, E.: Investigations on the Solubility of Calcium Phytate. 1944	2.50
8. KOCH, JØRGEN and BENDT-NIELSEN, BØRGE: A High Intensity Mass-Spectrograph for Eksperiments on the Separation of Isotopes. 1944	2.00

Biologiske Meddelelser.

BIND XIX:

2. NIELSEN, ANKER: Postembryonale Entwicklung und Biologie der rheophilen Köcherfliege <i>Oligoplectrum maculatum</i> Fourcroy. 1943	6.00
3. LARSEN, ELLINOR BRO: Problems of Heat Death and Heat Injury. Experiments on some Species of <i>Diptera</i> . 1943	4.00
4. THOMSEN, MATHIAS: Effect of Corpus Cardiacum and other Insect Organs on the Colour-Change of the Shrimp, <i>Leander adspersus</i> . 1943	4.50
5. HARTMANN, JUL.: Contributions to the Discussion of the Agglutination-Inhibition Method. 1944	3.50
6. BØRGESEN, F.: Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 3. <i>Rhodymeniales</i> . 1944	3.00

7. JØRGENSEN, C. BARKER: On the Spicule-Formation of <i>Spongilla Lacustris</i> (L.). 1. The Dependence of the Spicule-Formation on the Content of Dissolved and Solid Silicic Acid of the Milieu. 1944.....	3.00
8. JENSEN, AD. S.: On Specific Constancy and Segregation into Races in Sea-Fishes. 1944.....	1.50
-

Historisk-filologiske Skrifter.

BIND I:

4. DANSTRUP, JOHN: Esgruserhaandskriftet, en Adam af Bremen-Afskrift af Otto Sperling den Yngre. Mit deutscher Zusammenfassung. 1943.....	11.00
-

Biologiske Skrifter.

BIND II:

7. BÖCHER, TYGE W.: Studies on the Plant Geography of the North-Atlantic Heath Formation. II. Danish Dwarf Shrub Communities in Relation to those of Northern Europe. 1943..	12.50

BIND III:

2. JESSEN, KNUD and HELBÆK, HANS: Cereals in Great Britain and Ireland in Prehistoric and Early Historic Times. 1944	8.50
-

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

Résumé.

Au cours de l'année 1943—44 l'Académie a perdu un de ses membres nationaux, savoir M. FRANCIS BECKETT, ancien chargé de cours d'histoire de l'art à l'Université de Copenhague et ancien conservateur en chef de la Collection royale des plâtres. De plus, l'Académie a perdu cinq de ses membres étrangers, savoir: Sir WILLIAM HENRY BRAGG, Fullerton Professor of Chemistry at the Royal Institution and Director of the Davy-Faraday Laboratory, Londres, le baron GERARD JACOB DE GEER, ancien professeur de géologie à l'Université de Stockholm, M. KARL ANDERS AXEL GRÖNWALL ancien professeur de géologie et de minéralogie à l'Université de Lund, M. GABRIEL-ALBERT-AUGUSTE HANOTAUX, ancien ministre des affaires étrangères, historien, Paris, et M. KARL LANDSTEINER, professeur au Rockefeller Institute for Medical Research, New York.

Dans sa séance du 14 avril 1944, l'Académie a élu cinq nouveaux membres nationaux, savoir: Dans la Section des Lettres: M. ANDREAS BLINKENBERG, professeur de philologie romane à l'Université d'Aarhus; dans la Section des Sciences: M. ALBERT FISCHER, directeur du laboratoire de biologie de la Fondation Carlsberg, Copenhague, M. HEINZ HOLTER, chef de la section cytochimique du Laboratoire Carlsberg, Copenhague, M. NIELS NIELSEN, professeur de géographie à l'Université de Copenhague, et M. POUL BRANDT REHBERG, lecteur de physiologie des animaux à l'Université de Copenhague.

L'Académie compte à la fin de l'année (mai 1944) 72 membres nationaux et 109 membres étrangers. Sur ces nombres, 28 membres nationaux et 46 membres étrangers appartiennent à la Section des Lettres et 44 membres nationaux et 63 membres étrangers à la Section des Sciences.

M. KNUD JESSEN a été réélu membre du Conseil d'administration de la Fondation Carlsberg pour les années 1944—54.

M. AXEL NIELSEN a été réélu membre de la Commission des fonds pour les années 1944—48.

M. O. B. BØGGILD a été réélu commissaire des comptes pour les années 1944—46.

M. BØRGE JESSEN a été réélu commissaire suppléant des comptes pour les années 1944—46.

M. J. HJELMSLEV a été réélu président de la Section des Sciences pour les années 1944—47.

L'Académie a tenu 13 séances, dans lesquelles ont été faites les communications suivantes :

²¹/₁₀ 43. M. TH. MORTENSEN présente: *Monograph of the Echinoidea. Vol. III, Part 3.*

⁵/₁₁ 43. M. S. ORLA-JENSEN présente: *S. Orla-Jensen, Erik Olsen et Torben Geill: La sénilité et la flore intestinale (S)*¹.

— M. K. GRØNBECH présente: *Kurt Wulff: Acht Kapitel des Tao-tê-king (M*)*.

¹⁹/₁₁ 43. M. AD. S. JENSEN: *On Specific Constancy and Segregation into Races in Sea-Fishes (M*)*.

— M. MARTIN KRISTENSEN: *Fermentations combinées du caractère de mutations chez la bacille typhique.*

— M. KNUD JEPPESEN présente: *Die italienische Orgelmusik am Anfang des Cinquecento.*

³/₁₂ 43. M. HOLGER PEDERSEN: *Zur tocharischen Sprachgeschichte (M*)*.

— M. JOHS. HJELMSLEV présente: *Fondement de la géométrie projective (en danois).*

— *Le même* présente: *Beiträge zur nicht-Eudoxischen Geometrie I-II (M*)*.

¹⁷/₁₂ 43. M. W. THALBITZER: *Expressions de concepts intellectuels dans la langue esquimau.*

— M. HANS RÆDER: *L'empereur Julien philosophe et réformateur religieux.*

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (S) après le titre de la communication indique que son auteur l'a destinée à l'insertion dans les *Meddelelser* ou dans les *Skrifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que la communication a été imprimée dans l'année courante.

- ²¹/₁ 44. M. AUG. KROGH: *L'échange d'ions entre les cellules vivantes et le liquide ambiant* (M).
- ⁴/₂ 44. M. FRED. POULSEN: *Points de vue nouveaux dans l'art du portrait romain*.
— M. J. BRØNDUM-NIELSEN: *Problèmes de la déclinaison des adjectifs danois*.
- ¹⁸/₂ 44. M. K. GRØNBECHE: *L'édition des anciennes inscriptions turques par Vilhelm Thomsen*.
- ³/₃ 44. M. JAKOB NIELSEN présente: *Surface Transformation Classes of algebraically Finite Type* (M*).
- ¹⁷/₃ 44. M. W. THALBITZER et M. AD. S. JENSEN: *Le linguiste, l'ethnologue et le naturaliste Otto Fabricius à l'occasion de son bicentenaire* (M).
- ³¹/₃ 44. M. VILHELM GRØNBECHE présente: *L'Hellade, civilisation et religion, t. IV* (en danois).
— M. BENGT STRÖMGREN présente: *Tables of Model Stellar Atmospheres (Model Stellar Atmospheres. I)* (M*);
— *Le même* présente: *Mogens Rudkjøbing: A Determination of the Abundances of Sodium and Magnesium in the Solar Atmosphere from Lines near the Series Limits* (M).
- ¹⁴/₄ 44. M. AAGE FRIIS présente: *Johanne Luise Heiberg: Une vie, revécue par la mémoire. 4e édition revue par Aage Friis avec la collaboration d'Elisabeth Hude, Robert Neiiendam et Just Rahbek, I-IV* (en danois).
- ²⁸/₄ 44. M. L. L. HAMMERICH: *Les cas esquimaux* (M).
— M. K. GRØNBECHE: *Une survivance est-asiatique de l'écriture araméenne*.

Au cours de l'année ont été prononcés quatre éloges funèbres:

- ²²/₁₀ 43. Éloge de M. OTTO JESPERSEN par M. L. L. HAMMERICH. L'éloge est imprimé aux pages 41—63.
- ¹⁸/₂ 44. Éloge de M. FRANCIS BECKETT par M. POUL NØRLUND. L'éloge est imprimé aux pages 65—71.

L'Académie a résolu la publication des travaux suivants, dont les auteurs ne sont pas membres de l'Académie:

SIGURD OLSEN: *Les charophytes du Danemark, étude de leur distribution, de leur oecologie et de leur biologie* (S en danois).

TYGE W. BÖCHER: *Studies on the Plant Geography of the North-*

Atlantic Heat-Formation. II. Danish Dwarf Shrub Communities in Relation to those of Northern Europe (S*).

K. A. JENSEN et A. FRIEDIGER: *Zur Kenntnis der Azole* (M*).

C. BARKER JØRGENSEN: *On the Spicule-Formation of Spongilla Lacustris* (L.). I. *The Dependence of the Spicule-Formation on the Content of Dissolved and Solid Silicic Acid of the Milieu* (M*).

SOPHUS WEBER: *Untersuchungen über die Knudsen'sche Radiometerkraft* (M*).

JUL. HARTMANN: *Contributions to the Discussion of the Agglutination-Inhibition Method* (M*).

TAGE STRUNGE: *Recherches sur l'anatomie du pylore* (M).

JØRGEN KOCH et BØRGE BENDT-NIELSEN: *A High Intensity Mass-Spectrograph for Experiments on the Separation of Isotopes* (M*).

JANNIK BJERRUM: *A new Optical Principle for the Investigation of Step Equilibria* (M*).

F. BØRGESEN: *Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 3: Rhodymeniales* (M*).

PEDER PEDERSEN: *Librationspunkte im restringierten Vierkörperproblem* (M*).

E. HOFF-JØRGENSEN: *Investigations of Solubility of Calcium Phytate* (M*).

K. GRAM, C. A. JØRGENSEN et MOGENS KØIE: *Les chênaies juttlandaises et leur flore* (S en danois).

L'Académie est entrée en relations d'échange avec le Geodätisches Institut, Potsdam, l'Université de Neuchâtel et la Koninklijk Natuurwetenschappelijk Genootschap Dodonæa, Gand.

Le Conseil d'administration de la Fondation Carlsberg a déposé un Rapport pour l'année 1942—43 (voir: II, pp. 1—85).

La Commission pour les recherches sur les sources de l'histoire de Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a déposé un Rapport pour l'année 1943 (voir pp. 79—84).

La Commission pour l'enregistrement des sources littéraires de l'histoire de Danemark a déposé un Rapport pour l'année 1943 (voir pp. 85).

La Commission pour la rédaction du Corpus Lexicographorum Graecorum a déposé un Rapport pour l'année 1943 (voir p. 88).

La Commission pour la rédaction du Nouveau Ducange a déposé un Rapport pour l'année 1943 (voir p. 88).

Le Secrétariat de l'Académie a déposé un Rapport pour l'année 1943, contenant entre autres choses un compte rendu sur les échanges d'imprimés de l'Académie et sur le Service danois des échanges internationaux (voir pp. 89—92).

Voir pages 93—95 la liste des publications issues de l'Académie pendant l'année 1943—44.

Voir ci-après l'Index analytique (pp. 101—106).

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER, antages til Offentliggørelse, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 36, 37, 39.
- ARKIV, SELSKABETS, 89—90.
- ARKNER, POUL, Godsejer, fh. Hald, skænker Selskabet Dokument vedr. »Station franco-scandinave de sondages aeriens de Hald 1902—03«, 25.
- BECKETT, FRANCIS, afgaar ved Døden, 23; Mindeord ved Poul Nørlund, 32, trykt 65—71.
- BENDT-NIELSEN, BØRGE. Se: Koch, Jørgen.
- BJERRUM, JANNIK, Dr. phil., Afh. »A new Optical Principle for the Investigation of Step Equilibria«, opt., 29, udk., 94.
- BJERRUM, NIELS, genvælges til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 24.
- BLINKENBERG, ANDREAS, Prof., Dr. phil., Aarhus, optages som indentl. Medlem, 36.
- BLINKENBERG, CHR., genvælges til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse, 24.
- BRAGG, SIR WILLIAM HENRY, Prof., London, Selskabets udenl. Medlem, død, 27.
- BRANDT, FRITHIOF, Prof., Dr. phil., faar Honorar for Bistand ved Udgivelsen af efterl. Artikel af H. Høffding, 25.
- BRØNDUM-NIELSEN, J., giver Medd. »Problemer indenfor dansk Adjektiv-Bøjning«, 31.
- BUDGET for 1944, vedtages, 29, trykt 76—78.
- BYTTEFORBINDELSER, indgaas, 24, 30, 37; Beretn. fra Sekretariatet, 90—91.
- BÖCHER, T. W., Dr. phil., Afh. »Studies on the Plant Geography of the North-Atlantic Heath Formation. II«, opt., 24, udk., 95.
- BØGGILD, O. B., genvælges til Revisor, 37.
- BØRGESEN, F., Bibliotekar, Dr. phil., Afh. »Some Marine Algae from Mauritius. III. Part 3«, opt., 30, udk., 94.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION, 20; Formanden forelægger Beretn. for 1942—43, 34, trykt II 1—85; Knud Jessen genvælges til Medlem, 37.
- CARLSBERGLABORATORIETS BESTYRELSE, Tilforordnede, 20—21.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, Bestyrelse, 21; Medd. om Indflytning, 24; 1. Beh. af Valg af Beboer, 30; Vilh. Grønbech vælges, 32; Beretn. for 1943, 34, trykt 86.

- »COMMITTEE ON SCIENCE AND ITS SOCIAL RELATIONS«, Komité, 19.
- CONSEIL INTERNATIONAL DES UNIONS SCIENTIFIQUES, Komitéer for derunder hørende Unioner, 18—19.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, Kommission, 19; sender Beretn. for 1943, 59, trykt 88.
- DAHL, SVEND, Rigsbibliotekar, Medl. af ny Kommission for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie, 28.
- »DANMARKS AKVARIUM«, Medlem af Bestyrelsen, 22.
- DANTZER, VICTOR, Forfatter, Korsør, faar Honorar for Bearb. af efterl. Afh. af Kurt Wulff, 25.
- DUCANGE, Kommission, 19; Beretn. for 1943, 37, trykt 88.
- FISCHER, ALBERT, Dr. med., optages som indentl. Medlem, 37.
- FORFATTEREKSEMPLARER, SELSKABETS UDSENDELSE AF, Beretn. fra Sekretariatet, 90.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, Medlem, 20.
- FRIEDIGER, J. Se: Jensen, K. A.
- FRIIS, AAGE, fremlægger »Johanne Luise Heiberg: Et Liv, gjenoplevet i Erindringen, 4. revid. Udgave«, 36.
- DE GEER, GERARD JACOB, Friherre, fh. Prof., Dr. phil., Stockholm, Selskabets udenl. Medlem, død, 23.
- GEILL, TORBEN, Overlæge, Dr. med., er til Stede som Gæst, 26. Se: Orla-Jensen, S.
- GENT, KON. Natuurwet. Genootschap Dodonæa, Bytteforb. indgaas, 37.
- GRAM, K., Prof., Dr. phil., Afh. i Samarb. med Prof., Dr. C. A. Jørgensen og mag. sc. M. Køie »De jyske Egekrat og deres Flora«, opt., 37.
- GRØNBECH, KAARE, fremlægger efterl. Afh. af Kurt Wulff, 26; giver Medd. »Vilhelm Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter«, 32; Medl. af Udvalg vedr. Udgivelsen deraf, 32; giver Medd. »En østasiatisk Udløber af den aramæiske Skrift«, 38.
- GRØNBECH, VILH., vælges til Beboer af »Grosserer A. Collstrop's Hjem for en dansk Videnskabsmand«, 32; fremlægger »Hellas, Kultur og Religion, Bd. IV«, 35.
- GRÖNWALL, K. A. A., fh. Prof., Dr. phil., Lund, Selskabets udenl. Medlem, død, 35.
- GYLDENKÆRNE, K., mag. sc., faar Emil Herborg's Legat, 36.
- GÆSTER, til Stede ved Selskabets Møder, 26.
- HAMMERICH, L. L., taler Mindeord om Otto Jespersen, 23, trykt 41—63; Medl. af Udvalg vedr. Udgivelsen af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter, 32; giver Medd. »Eskimoiske Kasus«, 38.
- HANOTAUX, G. A. A., fh. Udenrigsminister, Paris, Selskabets udenl. Medlem, død, 36.
- HARTMANN, JUL., Prof., Dr. techn., Afh. »Contributions to the Discussion of the Agglutination-Inhibition Method«, opt., 25, udk., 94.
- HERBORG, EMIL, LEGAT, Bestyrelse, 21; Beretn. for 1943, 32, trykt 87; to Legatportioner uddeles, 36; E. Strömngren genvælges til Medlem, 37.

- HJELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, DEN GREVELIGE, sender Beretn. og Medd. om Tilskud for 1942, 24.
- HJELMSLEV, JOHS., leder Mødet, 23, 26, 30, 32, 33, 36, 38; fremlægger »Grundlag for den projektive Geometri«, 28; forelægger »Indledning i den almene Kongruenslære IV«, 28, udk., 94; genvælges til Klasseformand, 34.
- HOFF-JØRGENSEN, E., Dr. phil., Afh. »Investigations on the Solubility of Calcium Phytate« opt., 36, udk., 94.
- HOLTER, HEINZ, Dr. phil., optages som indentl. Medlem, 37.
- HØFFDING, HARALD, efterl. Artikel »Psykologi og Autobiografi«, udk. med Bistand af Prof. F. Brandt, 25.
- JENSEN, AD. S., giver Medd. »Om Antallet af Hvirvler og Finnstraaler hos visse Havfisk i Relation til Temperaturforholdene i Yngleomraaderne, i Forbindelse med Artskonstans og Racedannelse«, 27, udk., 95; giver Medd. sammen med W. Thalbitzer »Sprogmanden, Etnografen og Naturforskeren Otto Fabricius i Anledning af 200-Aaret for hans Fødsel«, 34.
- JENSEN, H. HØJGAARD, cand. mag., faar Emil Herborg's Legat, 36.
- JENSEN, K. A., Dr. phil., Afh. i Samarb. med A. Friediger »Zur Kenntnis der Azole«, opt., 24, udk., 94.
- JEPPERSEN, KNUD, fremlægger »Die italienische Orgelmusik am Anfang des Cinquecento«, 27.
- JESPERSEN, OTTO, Mindeord ved L. L. Hammerich, 23, trykt 41—63.
- JESSEN, BØRGE, genvælges til Revisorsuppleant, 37.
- JESSEN, KNUD, genvælges til Medlem af Carlsbergfondets Direktion, 37.
- JØRGENSEN, C. A., Prof., Dr. phil. Se: Gram, K.
- JØRGENSEN, C. BARKER, mag. sc., Afh. »On the Spicule-Formation of Spongilla Lacustris (L.) I.«, opt., 24, udk., 95.
- KASSEKOMMISSIONEN, 17; forelægger Budget for 1944, 29, trykt 76—78; forelægger Regnskab for 1943, 36, trykt 72—75; Axel Nielsen genvælges til Medlem, 37; N. E. Nørlund genvælges til Formand, 39.
- KASSERER, SELSKABETS, 17.
- KLASSEFORMEND, Selskabets, 17; J. Hjelmlev genvælges, 33, 34. Se ogsaa: J. Hjelmlev og Johs. Pedersen.
- KLASSERNE, holder Møde, 31, 33.
- KNUDSEN, MARTIN. Se: Sekretær.
- KOCH, JØRGEN, Dr. phil. & ing., Afh. i Samarb. med B. Bendt-Nielsen »En Massespektrograf for store Ionstrømstyrker til Isotopadskillelsesforsøg«, opt., 28, udk., 94.
- KONGEN, HS. MAJ., Selskabet sender Blomsterdekoration, 23.
- KRISTENSEN, MARTIN, giver Medd. »Kombinerede mutationsagtige Forøgninger hos Tyfusbacillen«, 27.
- KROGH, AUG., giver Medd. »Udvekslingen af Ioner mellem levende Celler og den omgivende Vædske«, 30.
- KØIE, MOGENS, mag. sc. Se: Gram, K.
- LANDSTEINER, KARL, Prof., Dr., New York, Selskabets udenl. Medlem, død, 23.

- LEGATER. Se: Herborg og Ørnborg.
- LOMHOLT, ASGER, Fuldmægtig, 22; Beretn. fra Sekretariatet 1943, trykt 89—92.
- »LUNDEHAVE«. Se: Collstrop, A.
- MEDLEMMER, SELSKABETS, 1—16; afgaar ved Døden, 23, 27, 35, 36; nye optages, 36, 37.
- MINDEORD, Otto Jespersen ved L. L. Hammerich, 23, trykt, 41—63; Francis Beckett ved Poul Nørlund, 32, trykt 65—71.
- MONUMENTA MUSICAE BYZANTINAE, Kommission, 20.
- MORTENSEN, TH., fremlægger »Monograph of the Echinoidea«, Vol. III, Part 3, 24; faar Pastor emer. F. J. Ørnborg's Legat, 26.
- MUNKSGAARD, E., Beretn. om Salg af Selskabets Publikationer i 1942, 25.
- MØDELEDER, byder Medlemmerne Velkommen, 23, 38; meddeler om Hilsen til Kongen, 23; meddeler om Ole Rømer Jubilæum, 38. Se ogsaa: Hjlemslev, J. og Pedersen, Johs.
- MØDER, SELSKABETS, Beretning, 23—39.
- NEUCHÂTEL, Université, Bytteforb. indgaas, 30.
- NIELSEN, AXEL, genvælges til Medlem af Kassekommissionen, 37.
- NIELSEN, JAKOB, forelægger Afh. »Surface Transformation Classes of algebraically Finite Type«, 33, udk., 94.
- NIELSEN, LAURITZ, Overbibliotekar, Dr. phil., Medl. af ny Kommission for Registrering af litterære Kilder til dansk Historie, 28.
- NIELSEN, NIELS, Prof., Dr. phil., optages som indenl. Medlem, 37.
- NØRLUND, N. E., Afh. »De gamle danske Længdeenheder« udgives i Anledn. af Ole Rømer Jubilæum, 39; genvælges til Formand for Kassekommissionen, 39.
- NØRLUND, POUL, taler Mindeord om Francis Beckett, 32, trykt 65—71.
- OLSEN, ERIK, mag. agro, er til Stede som Gæst, 26. Se: Orla-Jensen, S.
- OLSEN, SIGURD, Assist., Afh. »Danmarks Charophyter«, opt., 24.
- ORLA-JENSEN, S., forelægger Afh. i Samarb. med Overlæge Torben Geill og mag. agro Erik Olsen »Senilitet og Tarmflora«, 26.
- OVERSIGT OVER SELSKABETS VIRKSOMHED 1942—43, udk., 93.
- PÄLI DICTIONARY, A CRITICAL, Kommission, 20.
- PEDERSEN, HOLGER, giver Medd. »Fra Xanthos til Kuča«, 28, udk., 93; Medl. af Udvalg vedr. Udgivelsen af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter, 32.
- PEDERSEN, JOHS., leder Mødet, 26, 28, 29, 31, 33, 34; Medl. af Udvalg vedr. Udgivelsen af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter, 32.
- PEDERSEN, PEDER, Lektor, cand. mag., Viborg, Afh. »Librationspunkte im restringierten Vierkörperproblem«, opt., 30, udk., 94.
- PIHL, MOGENS, Lektor, Dr. phil., Kolding, Afh. om Ole Rømer udgives, 39.
- POTSDAM, Geodätisches Institut, Bytteforb. indgaas, 24.
- POULSEN, FRED., giver Medd. »Nye Synspunkter indenfor romersk Portrætkunst«, 31.
- PRISOPGAVER, Medd. om Indsendelse af Forslag, 27.
- PRÆSIDENT, SELSKABETS, 17. Se: Mødeleder.

- PUBLIKATIONER, SELSKABETS, fremlægges af Redaktøren, 25, 29, 31, 32, 34, 36, 39; udgives, 93—95; Medd. fra Kommissionær om Salg i 1941, 25; Beretn. fra Sekretariatet, 89.
- PUBLIKATIONSFORSENDelser, SELSKABETS VIRKSOMHED SOM CENTRAL FOR, Beretn. fra Sekretariatet, 91—92.
- RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, Medlemmer, 21; Niels Bjerrum og Chr. Blinkenberg genvælges, 24; Beretn. for 1941—42, 24.
- REDAKTØR, SELSKABETS, 17; fremlægger udkomne Publikationer, 25, 29, 31, 32, 34, 36, 39.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission, 18; Medd. om Statstilskud til ny Kommission, 28; Medlemmer af ny Kommission, 28; afsluttende Beretn., 39, trykt 85.
- REGNSKAB for 1943, forelægges, 36, trykt 72—75.
- REHBERG, POUL BRANDT, Lektor, Dr. phil., optages som indentl. Medlem, 37.
- REVISORER, SELSKABETS, 17; O. B. Bøggild genvælges, 37.
- REVISORSUPPLEANTER, SELSKABETS, 18; Børge Jessen genvælges, 37.
- RUDKJØBING, M., cand. mag., Afh. »A Determination of the Abundances of Sodium and Magnesium in the Solar Atmosphere from Lines near the Series Limits«, forelægges, 35.
- RÆDER, HANS, giver Medd. »Kejser Julian som Filosof og religiøs Reformator«, 29.
- RØMER, OLE, Publikationer i Anledn. af 300-Aaret for hans Fødsel, 38.
- SEKRETARIAT, SELSKABETS, 22; Beretn. for 1943, trykt 89—92; Lønninger forhøjes, 24, 37.
- SEKRETÆR, SELSKABETS, 17; meddeler Dødsfald, 23, 27, 35, 36; meddeler om Indsendelse af Forslag til nye Prisopgaver, 27; meddeler Forslag om Indvalg af nye Medlemmer, 34; giver Oversigt over Sæsonens Møder, 39.
- SERVICE DANOIS DES ÉCHANGES INTERNATIONAUX. Se: Publikationsforsendelser.
- SKANDINAVISKE NATURFORSKERMØDER, den danske Bestyrelse, 22.
- STATSTILSKUD, Meddelelse herom, 27, 37.
- STOCKHOLM, Ingeniørsvetenskapsakademien sender Medaille, 30.
- STRUNGE, TAGE, Dr. med., Aarhus, Afh. »Undersøgelser over Pyloruskirtelorganets Anatomi«, opt., 27.
- STRÖMGREN, BENGT, forelægger Afh. »Tables of Model Stellar Atmospheres (Model Stellar Atmospheres I)«, 35, udk., 94; forelægger Afh. af cand. mag. M. Rudkjøbing »A Determination of the Abundances of Sodium and Magnesium in the Solar Atmosphere from Lines near the Series Limits«, 35.
- STRÖMGREN, ELIS, genvælges til Medlem af Bestyrelsen for Emil Herborg's Legat, 37; Afh. om Ole Rømer som Astronom udgives, 38.
- THALBITZER, W., giver Medd. »Udtryk for aandelige Begreber i det eskimoiske Sprog«, 29; giver Medd. sammen med Ad. Jensen »Sprogmanden, Etnografen og Naturforskeren Otto Fabricius i Anledning af 200-Aaret for hans Fødsel«, 34.
- TILLIDSHVERV, SELSKABETS, og Indhavernes Funktionstider, 17—22.

- UDVALG, Kommissioner og Komitéer, 17—22.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, Kommission, 18; faar Bevilling, 29; Beretn. for 1943, 39, trykt 79—84.
- UNDERSVINGSMINISTERIET, Meddelelse om Statstilskud, 27, 37.
- UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE, Komité, 18.
- UNION ASTRONOMIQUE INTERNATIONALE, Komité, 18.
- UNION GÉODÉSIQUE ET GÉOPHYSIQUE INTERNATIONALE, Komité, 18.
- UNION INTERNATIONALE DE PHYSIQUE PURE ET APPLIQUÉE, Komité, 19.
- UNION RADIO-SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE, Komité, 19.
- VALG AF EMBEDSMÆND o. l., 34, 37.
- WEBER, SOPHUS, Dr. phil., Afh. »Untersuchungen über die Knudsen'sche Radiometerkraft«, opt., 24, udk., 94.
- WULFF, KURT, efterl. Afh. »Acht Kapitel des Tao-tê-king«, bearb. af V. Dantzer, udk., 25; forelægges af Kaare Grønbech, 26.
- ÆGYPTISK ORDBOG, Kommission, 19.
- ØRNBORG, PASTOR EMER. F. J., LEGAT, uddeles, 26.
-

BERETNING

FRA

CARLSBERGFONDET

FOR AARET

1. OKTOBER 1942 TIL 30. SEPTEMBER 1943

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S

1944

*Denne Beretning er af Carlsbergfondets Direktion indgivet
til det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i Henhold
til § XVIII i Fondets Statuter.*

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Afdeling A: Carlsberg Laboratoriet.....	5
Afdeling B: Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser.....	14
Carlsbergfondets biologiske Institut.....	38
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.....	41
Afdeling C: Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.....	59
Ny Carlsbergfondet.....	68
Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C samt Ny Carlsbergfondet.....	75
Almindelige Meddelelser.....	84

Afdeling A

Carlsberg Laboratoriet.

Fra Laboratoriets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning:

Den kemiske Afdeling.

(Leder: Professor, Dr. K. LINDERSTRØM-LANG).

I det forløbne Aar har Professor K. LINDERSTRØM-LANG været beskæftiget med histokemiske Arbejder og Studier over Protein-stoffer og proteolytiske Enzymer. Et større Arbejde over det Cartesianske Dykkerrespirometer's Teori er fuldført og er i Trykken.

I Aarets Løb har Professor LINDERSTRØM-LANG holdt Foredrag i Videnskabernes Selskab over Proteinstoffernes Konstitution.

Dr. phil. CARSTEN OLSEN har fortsat sine plantefysiologiske Undersøgelser over Planternes Næringsoptagelse og har navnlig fortsat sine i tidligere Beretning omtalte Undersøgelser over Bøgebladernes Forhold. Endvidere har Dr. OLSEN i Samarbejde med Professor G. HEVESY og Professor LINDERSTRØM-LANG fortsat sine Studier over Fosforoptagelsen hos Planter ved Hjælp af Indikatormetoden.

I Aarets Løb har Dr. OLSEN holdt et Foredrag i »Botanisk Forening« om naturlige Lysninger i Bøgeskov paa Kalkbund.

Cand. polyt. G. HAUGAARD har hele Arbejdsaaet haft Orlov for at studere i Cambridge, Mass., under Professor Kistiakowsky.

Cand. polyt. C. F. JACOBSEN har i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG fortsat de i forrige Beretning omtalte Undersøgelser over Volumenændringen ved Proteolysen, men Forsøgene er udvidet til ogsaa at omfatte Forholdene ved Proteindenatureringen. Endvidere har Ingeniør JACOBSEN paabegyndt en Undersøgelse over Chymotrypsinets Aktivering.

Hvad Dr. H. HOLTER og Magister N. ANDRESEN angaar, som endnu indtil 1. Januar 1943 var Medlemmer af den kemiske Afdelings Stab, henvises til Beretningen fra den cytokemiske Underafdeling.

Magister E. ZEUTHEN har som Gæst ved Afdelingen i Sam-

arbejde med Dr. H. LEVI foretaget en Undersøgelse over Vejning af smaa Stofmængder ved Hjælp af Gradientrøret. Endvidere har Magister ZEUTHEN i Samarbejde med Professor LINDERSTRØM-LANG udført en kritisk Undersøgelse over Maalingen af periodisk svingende Iltoptagelse hos Frøæg. Magister ZEUTHENS i forrige Beretning omtalte Afhandling om den Cartesianske Dykker er nu i Trykken.

Dr. H. LEVI har som Gæst ved Afdelingen paa det nærmeste afsluttet det i tidligere Beretning omtalte Arbejde over Temperaturkoefficienten ved den enzymatiske Nedbrydning af Peptider og Proteinstoffer.

Magister K. SCHMIDT-NIELSEN har som Gæst ved Afdelingen afsluttet sin i forrige Beretning omtalte Udarbejdelse af en Mikro-Jodtalsbestemmelse.

Fru Overlæge R. RASK-NIELSEN har ligeledes som Gæst ved Afdelingen afsluttet sin i tidligere Beretning nævnte Undersøgelse af Peptidasefordelingen i Pylorusorganet hos Svinet. En Afhandling herom er i Trykken.

Cand. med. E. GUDIKSEN har fortsat sine tidligere nævnte Undersøgelser over Sammensætningen af den menneskelige Mavesaft. Et Arbejde herom er offentliggjort (se Listen).

Dr. med. vetr. J. G. A. PEDERSEN har som Gæst ved Afdelingen paabegyndt en Undersøgelse over Fytinets Spaltning med Fytase.

Foruden de allerede ovenfor nævnte har følgende Gæster i Aarets Løb studeret ved Afdelingen:

Læge CLAUS BRUUN (København), Dr. med. M. FABER (København), Professor G. HEVESY (København) og Tandlæge Fru B. SCHMIDT-NIELSEN (København).

Følgende Arbejder er publicerede (for de ovenfor ikke omtalte Forfatteres Vedkommende sammenlign tidligere Aarsberetninger):

H. P. BOTTELIER, H. HOLTER and K. LINDERSTRØM-LANG: Studies on enzymatic histochemistry. XXXVI. Determination of peptidase activity, nitrogen content and reduced weight in roots of the barley, *Hordeum vulgare*. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 15. 1943.

MOGENS FABER: The relationship between serum choline esterase and serum albumin. Acta Medica Scandinavica. Vol. 114, Fasc. I. 1943.

- MOGENS FABER: Serumcholinesterase in disease. Acta Medica Scandinavica. Vol. 114, Fasc. I. 1943.
- ERIK GUDIKNEN: Investigations on the electrolyte content of gastric juice. Acta Physiol. Scand. Vol. 5, Fasc. 1. 1943.
- C. F. JACOBSEN: The contraction accompanying the splitting of peptide bonds in synthetic substrates for trypsin and chymotrypsin. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 14. 1942.
- K. LINDERSTRØM-LANG: Approximate solution of certain diffusion problems in liquid systems. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 13. 1942.
- CARSTEN OLSEN: Natural glades in beech-wood on calcareous soil. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série chimique. Vol. 24, No. 16. 1943.

Den fysiologiske Afdeling.
(Leder: Professor, Dr. Ø. WINGE).

Med Forædlingsformaal for Øje er der paa Laboratoriet i Aarets Løb fortsat foretaget Krydsning af Humle og af Byg. Det er lykkedes at dyrke en efteraarssaaet Generation af Byg om Vinteren i Laboratoriets Væksthus, hvorved der har kunnet vindes et Aar i Forædlingsarbejdet.

Paa Forsøgsmarken i Brøndbyøster er som sædvanlig dyrket de første Generationer af nye Bygsorter, og Udvalg er foretaget af de bedste Sorter til de mere omfattende Forsøg paa »Nordgaarden«. Her er Bygforædlingsarbejdet fortsat og Udbytteforsøg foretaget, og Afprøvning af en Række af de nye Bygsorters Maltningsegenskaber har fundet Sted paa Carlsberg Bryggerierne. To nye Sorter er i Foraaret 1943 indsendt til orienterende Afprøvning ved Statens Forsøg i Plantekultur.

Humlearealet paa »Nordgaarden« omfatter nu alle de ca. 4 Tdr. Land, over hvilke Humlestativ er rejst, og ca. 2.700 kg tørret Humle har kunnet afgives i Efteraaret 1943 til Carlsberg Bryggeriernes Bedømmelse af den danske Humles Brygningsværdi. De to Trediedele af nævnte Areal bar endnu kun toaarige og derfor ikke fuldt bæredygtige Planter.

Professor Ø. WINGE har undersøgt Udspaltning af Overgær og Undergær ved Isolation af et større Antal Askosporer af en Overgær, et Arbejde, der fortsættes, og som tilsigter at belyse Distinktionen imellem disse Gærtyper. Mykologiske Studier over danske Svampe er videreført.

Den 16. November 1942 har Professor WINGE holdt Foredrag i Stockholm: »Om Gærsvampenes Biologi samt om Nedarvning af enzymatiske Egenskaber, med Bemærkninger om tetraploid Gær og Tumordannelse«, efter Indbydelse af »Kemiska Sällskapet i Stockholm« og »Svenska Mikrobiologiska Föreningen«. Ved Mødet fik Professor WINGE tildelt Scheele-Medaillen for biokemisk Forskning.

Den 17. Maj holdtes et Foredrag om Carlsberg Laboratoriets Gær-Undersøgelser efter Indbydelse af Stockholms Bryggerier.

Den 30. April 1943 holdt han Foredrag om »Arvelighed hos Mikroorganismer« i »Jydsk Forening for Naturvidenskab« i Aarhus.

Den 1. Maj holdtes samme Foredrag i »Nordjydsk Forening for Naturvidenskab« i Aalborg.

Den ordinære Assistent, Dr. phil. AAGE SKOVSTED har bistaaet ved Byg- og Humleforsøgene. Mutationsundersøgelserne over *Nadsonia Richteri* er blevet offentliggjort, men samtidig er Undersøgelserne blevet fortsat saavel med denne Organisme som med en haploid *Saccharomyces*. De systematisk-cytologiske Studier over forskellige Malvaceer er blevet fortsat, og Hovedresultaterne er gjort rede til Publikation. Dr. SKOVSTED har den 26. November 1942 i »Botanisk Forening« og den 31. Marts 1943 i »Biologisk Selskab« holdt Foredrag om sine Mutationsundersøgelser.

Ekstraordinær Assistent, Cand. pharm. SVEND STANGEGÅRD (tidligere Stangegård Nielsen) har assisteret ved Bygforsøgene, saaledes blandt andet foretaget Krydsning af Byg i Væksthus om Vinteren. Han har foretaget kemiske Analyser af ældre og nye Bygsorter og Humlesorter. Endvidere har han været beskæftiget med Forsøg til Bestemmelse af Tørstofproduktionen hos en Række af Pressegærhybriderne ved Hjælp af et nyt Apparat.

Ekstraordinær Assistent, Cand. mag. ESSEN DITLEVSEN har bistaaet med genetiske Undersøgelser over *Lebistes*. Endvidere har han fortsat Undersøgelser over Gærsvampen *Schwanniomyces occidentalis* og genetisk Spaltning hos *Saccharomyces italicus* samt deltaget i det almindelige Arbejde ved Bygforsøgene.

Frk. AASE HJORT har foretaget Undersøgelser over *Saccharomyces bisporus* og *S. Ludwigii* samt vedligeholdt Laboratoriets Samling af Gær- og Skimmelsvampe.

Følgende Arbejder er offentliggjort i Aarets Løb:

- A. SKOVSTED: Successive mutations in *Nadsonia Richteri* Kostka. Compt. rend. Lab. Carlsberg, Série physiologique. Vol. 23, No. 20. 1943.
- Ø. WINGE: Om Maltbyg og Maltbygforædling. Ugeskrift for Landmænd. 87. Aarg., Nr. 41. 1942.
- Ø. WINGE: Über die systematische Darstellung neuer Hefetyper. Ztschr. f. d. gesamte Brauwesen. 65. Jahrg., No. 18/19 og 20/21. 1942.
- Ø. WINGE (sammen med C. FERDINANDSEN): Mykologisk Ekskursionsflora. 2. omarbejdede og forøgede Udgave. Hagerups Forlag. 1943.

Den gæringsfysiologiske Underafdeling. (Leder: Dr. NIELS NIELSEN).

Undersøgelserne over Gærens Kvælstofassimilation er blevet fortsat, og Dr. NIELSEN har paabegyndt Undersøgelser over Aarsagen til at forskellige Aminosyrer har forskellig Værdi som Kvælstofkilde. Ogsaa andre Mikroorganismer er blevet inddraget i disse Undersøgelser.

Undersøgelserne over Forekomsten af β -Alanin og Biotin er blevet fortsat, under Benyttelse af den tidligere af Dr. NIELSEN og Cand. mag. VAGN HARTELIUS udarbejdede Metode, som beror paa disse Stoffers Vækststofvirkning overfor Gær. Dr. NIELSEN har sammen med Cand. mag. HARTELIUS og Cand. polyt. GORDON JOHANSEN udarbejdet en lignende Metode til Bestemmelse af Pantothen-syre, beroende paa Pantothen-syrens Vækststofvirkning overfor *Streptobacterium plantarum*. En foreløbig Meddelelse herom er i Trykken.

Cand. med. VAGN SCHMIDT har som Gæst sammen med Dr. NIELSEN og Cand. mag. HARTELIUS undersøgt Forekomsten af Pantothen-syre og β -Alanin i forskellige menneskelige Organer. En foreløbig Meddelelse herom er i Trykken. Endvidere har Dr. Schmidt paabegyndt Undersøgelser over Forekomsten af Pantothen-syre og β -Alanin i Urin.

Cand. mag. HARTELIUS har fortsat sine Undersøgelser over β -Alaninets Virkning paa Gærens Aanding og Gæring og den økonomiske Koefficient. Disse Undersøgelser er blevet udstrakt til ogsaa at omfatte andre Vækststoffer. Endvidere har han paabegyndt en Undersøgelse over Virkningen af forskellige Anti-vitaminer paa Gærens Aanding.

Dr. NIELSEN har sammen med Cand. polyt. JOHANSEN paa-begyndt Undersøgelser over Antivitaminer (Antivækststoffer). Undersøgelsen omfatter navnlig de Antivitaminer, som ophæver Pantothensyrens og β -Alaninets Vækststofvirkning paa Gær og Bakterier. Til Brug for disse Undersøgelser er der fremstillet en Række ikke hidtil kendte Antivitaminer. Endvidere er der paa-begyndt Undersøgelser over Sulfanilamidets Antivitaminvirkning overfor Gær, for nærmere at undersøge dets Virkemaade. I Sammenhæng hermed er Virkningen af en Række lignende Forbindelser blevet undersøgt. Dr. NIELSEN har holdt Foredrag om disse Undersøgelser i »Dansk Patologforening«.

Dr. NIELSEN og Cand. polyt. JOHANSEN har fortsat Undersøgelserne over kvælstoffbindende Bakterier og har navnlig undersøgt Forskellen mellem forskellige Stammer med Hensyn til deres Vækststofkrav.

Sammen med Dr. E. K. GABRIELSEN har Dr. NIELSEN fortsat Undersøgelserne over Stofudvekslingen mellem *B. radicola* og Bælgplanter. Undersøgelserne over grønne Planters Kvælstof-assimilation er ligeledes blevet fortsat.

Sammen med Professor G. HEVESY har Dr. NIELSEN fortsat Undersøgelserne over Kaliumudvekslingen hos Gær og har paa-begyndt Undersøgelser over Fosforudvekslingen. Endvidere er Undersøgelserne over Virkningen af ultraviolette Straaler og Røntgenstraaler paa Gær blevet fortsat.

Dr. NIELSEN har i Februar og Marts 1943 holdt Foredrag paa Universitetet i Berlin og de tekniske Højskoler i Prag og München om Undersøgelserne over Vækststoffer og Antivitaminer.

Der er som sædvanligt stillet forskellige Renkulturer og Vækststofpræparater til Raadighed for andre Laboratorier.

I Aarets Løb har Cand. polyt. KAREN CHRISTENSEN, Mag. scient. INGER JUEL og Forstkandidat CECIL TRESCHOW arbejdet i Laboratoriet.

Der er i Aarets Løb offentliggjort følgende Afhandlinger (for de ovenfor ikke omtalte Undersøgelser Vedkommende sammenlign Aarsberetning for 1941—42):

VAGN HARTELIUS: Der Einfluss von β -Alanin auf das Verhältnis Atmung/Gärung bei Hefe. Naturwiss. Bd. 30. 1942.

VAGN HARTELIUS: Einfluss von β -Alanin und anderen Wuchsstoffen auf den Stickstoffgehalt der Hefe. Naturwiss. Bd. 30. 1942.

- VAGN HARTELIUS: Einfluss des β -Alanins auf Atmung und Gärung der Hefe bei kurzdauernden Versuchen. Naturwiss. Bd. 31. 1943.
- NIELS NIELSEN: Die Stickstoffassimilation der Hefe. Ergebn. d. Biologie. Bd. 19. 1943.
- NIELS NIELSEN: Aufhebung der Wuchsstoffwirkung des β -Alanins auf Hefe durch Zusatz von Taurin, β -Aminobuttersäure und anderen Substanzen. Naturwiss. Bd. 31. 1943.
- NIELS NIELSEN und GORDON JOHANSEN: Über die Wirkung verschiedener β -Alanin-Derivate als Wuchsstoff oder Antiwuchsstoff auf Hefe. Naturwiss. Bd. 31. 1943.

Den cytokemiske Underafdeling. (Leder: Dr. H. HOLTER).

Efter Afdelingens Oprettelse den 1. Januar 1943 fortsattes de cytokemiske og cellefysiologiske Undersøgelser, som paabegyndtes som Del af Kemisk Afdelings Arbejde. Samtidig er nye Studier inden for samme Arbejdsfelt begyndt.

Dr. H. HOLTER har fortsat Studierne over Amøber og andre Protozoer og har i denne Sammenhæng udarbejdet en Metode til Volumenbestemmelse af smaa uregelmæssigt formede Legemer. Den i Kemisk Afdelings forrige Beretning omtalte Oversigt over det Cartesianske Dykkerrespirometers Teknik er afsluttet og i Trykken. De samme Sted omtalte, i Samarbejde med ERIK ZEUTHEN udførte Undersøgelser over Mosaikæg er ligeledes tildels afsluttede og en Publikation er i Trykken. I Samarbejde med NIELS ANDRESEN og ERIK ZEUTHEN udførtes en Undersøgelse over Syncytiedannelsen under Ægudviklingen hos *Ciona*.

Mag. scient. NIELS ANDRESEN har, foruden sin Deltagelse i de ovenfor nævnte Undersøgelser, fortsat Studierne over Vitalfarvning af Amøber og de morfologiske Cytoplasmaforandringer, der ledsager Sult og andre fysiologiske Processer hos Amøber. Endvidere har Magister ANDRESEN paabegyndt en Undersøgelse over Nucleolers Farvemodtagelighed og Formændring med særligt Henblik paa Forholdene under Mitose. Desuden har han ydet histologisk og cytologisk Assistance til Kemisk Afdelings Gæster.

Mag. scient. ERIK ZEUTHEN har som Gæst ved Afdelingen, foruden sin Deltagelse i de ovenfor nævnte Arbejder, som delvis er i Trykken, udført en Undersøgelse over Mitosestofsiftet hos Frøæg. Dette Arbejde foreligger trykfærdigt. Desuden har han

paabegyndt Stofskiftemaalinger ved direkte Vejning af Celler ved Hjælp af den Cartesianske Dykkers Svæveprincip.

Mag. scient. C. C. BARKER JØRGENSEN (Birkerød) har i et kortere Tidsrum studeret som Gæst ved Afdelingen.

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg«, Série chimique, udkom i Regnskabsaaret 1942—43 Vol. 24, No. 13—16, ialt $5\frac{1}{4}$ Ark. Af Série physiologique udkom Vol. 23, No. 20, ialt 3 Ark.

Den 1. Januar 1943 oprettedes den cytokemiske Underafdeling, og fra samme Dag fratraadte Dr. H. HOLTEN den af ham siden 1. Oktober 1937 beklædte Stilling som ekstraordinær Assistent ved den kemiske Afdeling for at overlage den nyoprettede Stilling som Afdelingsleder for den cytokemiske Underafdeling.

Den 30. September 1943 fratraadte Cand. polyt. GOTFRED HAUGAARD den af ham siden 1. Oktober 1925 beklædte Stilling som ekstraordinær Assistent ved den kemiske Afdeling. Den ledige Stilling blev fra 1. Oktober s. A. besat med Cand. polyt. C. F. JACOBSEN.

Laboratoriets Personale bestaar herefter ved Afslutningen af Aaret 1942—43 af følgende:

For den kemiske Afdeling er Professor, Dr. phil. K. LINDERSTRØM-LANG (ansat 1. April 1938) Forstander, Dr. phil. CARSTEN OLSEN (ansat 1. April 1938) ordinær Assistent. Ekstraordinær Assistent er Cand. polyt. C. F. JACOBSEN (ansat 1. Oktober 1943).

For den fysiologiske Afdeling er Professor, Dr. phil. ØJVIND WINGE (ansat 1. September 1933) Forstander, Dr. phil. AAGE SKOVSTED (ansat 1. December 1936) ordinær Assistent. Ekstraordinær Assistent er Cand. pharm. Sv. STANGEGÅRD (ansat 1. November 1939).

For den gæringsfysiologiske Underafdeling er Dr. phil. NIELS NIELSEN (ansat 1. Marts 1931) Afdelingsleder, Cand.

mag. VAGN HARTELIUS (ansat 1. Maj 1931) ekstraordinær Assistent.

For den cytokemiske Underafdeling er Dr. phil. HEINZ HOLTER (ansat 1. Januar 1943) Afdelingsleder.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 78.

Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet den 13. Oktober 1943.

A. C. ANDERSEN.

NIELS BJERRUM.

N. HJELTE CLAUSSEN.

J. HJELMSLEV.

KNUD JESSEN.

Afdeling B

Carlsbergfondets videnskabelige Understøttelser.

I 1942—43 indkom der 363 Ansøgninger om et samlet Beløb af ca. 1.800.000 Kr. Der bevilgedes i alt 1.373.446 Kr. 48 Øre. Af det Beløb, som Afdelingen havde bevilget, men endnu ikke udbetalt d. 30. September 1943 (jfr. Noten S. 79), var bortfaldet 62.705 Kr. 12 Øre.

I 1942—43 blev der udbetalt til videnskabelige Formaal 1.021.780 Kr. 55 Øre¹. Beløbet fordeler sig saaledes:

1. Landsarkivar, Cand. mag. SVEND AAKJÆR til Studier i ældre dansk Landbrugs- og Bebyggelseshistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
2. Samme til Dækning af Udgifter ved Arkivundersøgelser 800 Kr.
3. Professor, Dr. phil. ERIK ABRAHAMSEN til Forskning og Udgivelse af Melodier til »Danmarks gamle Folkeviser« 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
4. ADELSAARBOGSFORENINGEN til Udarbejdelse og Trykning af Stamtavler og Slægtsbeskrivelser m. v. af danske adelige Familier 1.500 Kr.
5. Dr. phil. ADA ADLER til en kritisk Udgave af det græske Etymologicum m. m. 7.000 Kr. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 98.000 Kr.
6. Samme til Medhjælp ved denne Udgave m. m. 1.449 Kr. Fjortende Bidrag af samlede Bevillinger paa 23.000 Kr.
7. Docent, Dr. phil. ADAM AFZELIUS til Udførelse af et Arbejde over den romerske Ekspansion fra Aar 264 til Aar 60 f. Kr. 1.600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.200 Kr.
8. Viceadmiral G. C. AMDRUP, Professor emer. O. B. BØGGILD, Professor emer. WILLIAM THALBITZER og Professor, Dr. phil.

¹ Det samlede udbetalte Beløb har været 1.051.575 Kr. 09 Øre. Heri er ovenfor fradraget Refusioner til samlet Beløb af 29.794 Kr. 54 Øre. Af dette sidste Beløb vedrører 16.208 Kr. 69 Øre Bevillinger fra tidligere Regnskabsaar; Resten er i nedenstaaende Fortegnelse ført til Indtægt for de paagældende Bevillinger.

- NIELS NIELSEN til Udgivelse i »Meddelelser om Grønland« af de videnskabelige Resultater fra »Dansk Nordøstgrønlands Ekspedition 1938—39« under Ledelse af Cand. polit. Ebbe Munck og Greve Eigil Knuth, 1.963 Kr. 13 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 15.000 Kr.
9. Undervisningsassistent ved Københavns Universitet, Dr. phil. HARRY ANDERSEN til en Undersøgelse af det runedanske Sprog fra ca. 7—800 til ca. 1300 1.200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
 10. Lektor ved Københavns Universitet, Mag. art. POUL ANDERSEN og Cand. mag. SVEND SMITH til fonetiske Apparater 190 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 800 Kr.
 11. Professor emer., Dr. phil. VILH. ANDERSEN til Fuldendelse af hans Værk om Horats' Eftervirkning i den europæiske Litteratur 2.000 Kr. Tredie Bidrag af en femaarig Bevilling.
 12. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. ARTHUR ARNHOLTZ til Udarbejdelse af en Afhandling om dansk Sanghistorie 1.333 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
 13. Professor, Dr. phil. ERIK ARUP til Studier i Danmarks Historie i 17.—19. Aarhundrede 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 14. Professor, Dr. phil. H. BACH til Trykning af 2. Del af »Die thüringisch-sächsische Kanzleisprache bis 1325« 4.014 Kr. 95 Øre.
 15. Professor, Dr. phil. H. BAGGESGAARD RASMUSSEN til videnskabelig uddannet Medhjælp 250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.800 Kr.
 16. Lektor ved Københavns Universitet, Mag. art. KAJ BARR til Undersøgelser over det iranske Verbalsystem 2.400 Kr.
 17. Professor, Dr. phil. KAJ BERG til Dækning af Udgifter ved ferskvandsbiologiske Studier over Fauna i rindende Vand 1.200 Kr.
 18. Professor emer., Dr. phil. EINAR BIILMANN til Studier indenfor den organiske Kemi 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 19. Docent, Dr. phil. F. J. BILLESKOV JANSEN til Udarbejdelse af en Afhandling om Fortællekunstens Udvikling i dansk Litteratur i det 19. Aarhundrede 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.

20. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. & scient. KAJ BIRKET-SMITH til Bearbejdelse af Materiale vedrørende det arktiske Omraades Etnografi og Arkæologi 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
21. Direktør for Dansk biologisk Station, Dr. phil. H. BLEGVAD til Undersøgelse over marine Bunddyrs Biologi i de danske Farvande 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
22. Professor, Dr. phil. ANDREAS BLINKENBERG til Dækning af Udgifter ved Studier over fransk Ordstilling 1.400 Kr.
23. Professor emer., Dr. phil. CHR. BLINKENBERG som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 9.000 Kr.
24. Fhv. Bibliotekar, Lektor, Dr. phil. SIGFÚS BLÖNDAL til Studier over islandsk Filologi og Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
25. Kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. LOUIS BOBÉ til litteratur- og kulturhistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
26. Professor, Dr. phil. HARALD BOHR som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 5.000 Kr.
27. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af et større funktionsteoretisk Materiale 2.400 Kr.
28. Professor, Dr. phil. & scient. & techn. & jur. NIELS BOHR til Lønning af Medarbejdere og til Apparater ved Undersøgelser indenfor Atomteorien 45.150 Kr.
29. Samme som aarlig Lønning efter Statuternes § IX c 12.000 Kr.
30. Fuldmægtig i Invalideforsikringsretten, Cand. theol. P. O. BOSTRUP til Medarbejde ved Udgivelsen af »Handbuch der altarabischen Altertumskunde« 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.000 Kr.
31. Amanuensis ved Københavns Universitet, Dr. phil. JOHS. BOYE PETERSEN til Studium af Jord- og Ferskvandsalger 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
32. Professor, Dr. phil. P. BOYSEN JENSEN til plantefysiologiske Studier, især til Undersøgelser over galledannende Stoffer og over Vækststoffer og deres Betydning for Planterne, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
33. Samme til Medhjælp ved plantefysiologiske Undersøgelser 720 Kr.

34. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. H. C. BRØHOLM til Studier over Broncealderen i Danmark 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
35. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. A. FR. BRUUN til Undersøgelser over oceaniske Fisk og Bløddyr 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
36. Professor, Dr. phil. VIGGO BRØNDAL (†) til videnskabelig Medhjælp 600 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.200 Kr.
37. Rektor, Dr. phil. H. V. BRØNSTED til Studier over Organismernes Formdannelsesfysiologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
38. Samme til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Spongiernes Formdannelsesprocesser 2.200 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
39. Professor, Dr. phil. JOHANNES BRØNSTED til Studier i nordisk Arkæologi 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
40. Samme til Udgravning af Jernalderlandsbyen i Borremose, Himmerland, 5.000 Kr.
41. Samme, Dr. med. K. BRØSTE og Læge K. FISCHER-MØLLER (†) til afsluttende antropologiske Undersøgelser af Danmarks Oldtidsbefolkning 1.200 Kr.
42. Professor, Dr. phil. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til Studier indenfor dansk Sproghistorie 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
43. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 3.000 Kr.
44. Professor, Dr. phil. J. N. BRØNSTED til Studier indenfor den fysiske Kemis Omraade 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
45. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets planteanatomiske Laboratorium, Dr. phil. T. W. BØCHER til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser af danske Klitter og Strandskrænter 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
46. Mag. scient. RICHARD BØGVAD til Dækning af Udgifter ved Bearbejdelse af geologisk Materiale hjembragt af Knud Rasmussens 7. Thule Ekspedition til Sydøstgrønland 3.000 Kr.
47. Fhv. Lektor, Cand. mag. C. A. BØJE til Rejser i Danmark til Undersøgelse af Sølvarbejder og Indsamling af Stempler 1.000 Kr.

48. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. FR. BØRGESEN til algologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
49. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER.
 - a) Til en Specialforstærker 1.500 Kr. (For Tiden stillet til Raadighed for Professor, Dr. techn. Julius Hartmann).
 - b) Til 8 Termografer 2.326 Kr. 50 Øre. (For Tiden stillet til Raadighed for Dr. phil. Å. Vedel Tåning).
50. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA til Bearbejdelse af Ekspeditionens Materiale 13.996 Kr. 20 Øre. Femte Bidrag af samlede Bevillinger paa 100.000 Kr.
51. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. AKSEL E. CHRISTENSEN til en historisk-statistisk Undersøgelse af de adelige Hovedgaardes Vilkaar og Udvikling i 15. Aarhundrede 1.330 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
52. Arkitekt CHARLES CHRISTENSEN til Studier og Rekonstruktioner af danske Bygningsværker fra ældre Tid 1.200 Kr.
53. Lektor, Dr. phil. POUL COLDING til Udarbejdelse af en Afhandling om Christian den III's tyske Kansler Anders von Barbys Indflydelse paa dansk Udenrigspolitik (1542—1559) 800 Kr.
54. Lektor, Dr. phil. S. P. CORTSEN (†) til etruskiske Studier 300 Kr.
55. DANMARKS TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE til kartografisk Bearbejdelse og Udgivelse af Undersøgelsens Materiale 1.500 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 9.000 Kr.
56. DANSK BOTANISK FORENING, ALMINDELIG DANSK GARTNERFORENING, DE SAMVIRKENDE DANSKE HAVESELSKABER og DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB til Udarbejdelse af en Ordbog over Danmarks Plantenavne 4.193 Kr. 24 Øre. Del af en større Bevilling.
57. DANSK FOLKEMINDESAMLING til afsluttende Afskrivning af Evald Tang Kristensens Optegnelse af dansk Sagnstof 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
58. DANSK HISTORISK FÆLLESFORENING til Udgivelse af en Fremstilling af den danske Skrifts Historie fra Reformationen til Nutiden 2.750 Kr.
59. Samme til Udarbejdelse af en sammenfattende Skildring af den danske Præstegaard gennem Tiderne 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.

60. DANSK NATURHISTORISK FØRENING til Udgivelse af Sven Gisle Larsson: »Myrer« 1.000 Kr.
61. DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE til forberedende Arbejder til en Udgave af Kong Christian VIII.s Dagbøger og efterladte Papirer 2.530 Kr. 80 Øre. Tiende Bidrag af samlede Bevillinger paa 22.100 Kr.
62. Samme til en Udgave af Laurids Grams »Vita Johannis Grammii« 6.000 Kr.
63. Samme til Udgivelse af Papirer efterladt af betydningsfulde danske Personligheder ca. 1830—1849 5.000 Kr. Første Bidrag af en femaarig Bevilling.
64. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB til Udgivelse af a) Thomas Kingos Skrifter og b) Adam Oehlschlægers Brevvekslinger ialt 14.658 Kr. 44 Øre. Del af større Bevillinger.
65. Samme til Udgivelse af den af Verner Dahlerup grundlagte Ordbog over det danske Sprog 50.411 Kr. Syvogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 1.142.431 Kr. 92 Øre.
66. Samme til Anskaffelse af Hjælpemidler m. v. til Ordbogens Redaktører 57 Kr. 50 Øre. Femtende Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.376 Kr.
67. Samme til Udgivelse af et Diplomatarium Danicum 12.317 Kr. 04 Øre. Del af en større Bevilling.
68. Samme til Udarbejdelse og Udgivelse af en kommenteret Oversættelse af Danmarks gamle Landskabslove 1.706 Kr. 52 Øre. Del af en større Bevilling.
69. Samme til Tilrettelæggelse af de bevarede før-Holbergske Skuespiltekster ved Professor, Dr. phil. Hans Brix, med senere Udgivelse for Øje, 2.844 Kr. 20 Øre. Del af en større Bevilling.
70. Museumsbestyrer, Dr. phil. MAGNUS DEGERBØL til Bearbejdelse af Danmarks og Grønlands Pattedyr i Fortid og Nutid 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
71. Samme, Statsgeolog, Dr. phil. JOHS. IVERSEN og Museumsinspektør, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af pollenanalytisk og zoologisk Materiale vedrørende Køkkenmøddingproblemet 9.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
72. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil.

- PAUL DIDERICHSEN til syntaktiske Undersøgelser af ældre danske Lovtekster 1.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
73. Arkitekt EJNAR DYGGVE til arkæologiske Studier 4.800 Kr.
74. Samme til Dækning af Udgifter ved hans Arbejde 2.000 Kr.
75. Samme til Illustrationer til et-Skrift om senantike Paladser, særlig Palatium-Mosaiken i S. Apollinare i Ravenna, 695 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 745 Kr.
76. Professor, Dr. phil. RICHARD EGE til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser 2.146 Kr. 67 Øre.
77. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. H. EHRENCRON-MÜLLER til Udarbejdelse af et Supplement og Tillæg til »Bibliotheca Danica« 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
78. Leder af Aarhus Universitets anatomiske Institut, Professor LÁRUS EINARSON til histologisk-fysiske Undersøgelser over Nervecellernes indre Struktur med specielt Udgangspunkt i de protoplasmatiske Tilstandsændringer, der sker i Cellerne ved Mangel paa det neuro-myotrope Vitamin E, 800 Kr. 50 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
79. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Mag. art. HANS ELLEKILDE til Afslutning af »Nordens Gudeverden« I, sidste Afsnit og de første Hovedafsnit af II 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
80. Professor, Dr. phil. CHRISTIAN ELLING til Dækning af Udgifter ved Indsamling af Stof til en samlet Fremstilling af Danmarks Kunsthistorie i det 18. Aarhundrede 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
81. Cand. mag. POVL ENGELSTOFT og Rigsbibliotekar SVEND DAHL til Udgivelse af Dansk biografisk Leksikon 36.195 Kr. Trettende Bidrag af samlede Bevillinger paa 491.000 Kr.
82. Cand. mag. POVL ENGELSTOFT og Arkivar, Dr. theol. BJØRN KORNERUP til forberedende Arbejde paa en ny Udgave af S.V. Wibergs danske Præstehistorie 1.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
83. Dr. phil. habil. W. ERICHSEN til Bøger til Hjælp ved Udarbejdelsen af en demotisk Haandordbog 1.000 Kr.
84. Professor, Dr. phil. KNUD FABRICIUS, Professor, Dr. phil. L. L. HAMMERICH og konst. Rektor, Dr. phil. VILH. LORENZEN til Udarbejdelse af et Værk »Holland og Danmark« 6.000 Kr.

85. Professor, Dr. phil. C. FERDINANDSEN som Tilskud til Trykning af tre plantepatologiske Arbejder 1.506 Kr.
86. Professor emer., Dr. phil. AAGE FRIIS til Medhjælp 4.000 Kr.
87. Samme til videnskabeligt Arbejde med Danmarks Historie i 18. og 19. Aarhundrede 4.600 Kr.
88. Samme, Fru ELISE KOPPEL og fhv. Udenrigsminister, Dr. phil. P. MUNCH til Udgivelse af et Oplysnings- og Registerbind til Udgaven af A. F. Kriegers Dagbøger 2.281 Kr. 80 Øre. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 12.700 Kr.
89. Dr. phil. ASTRID FRIIS til Studier i det 16. og 17. Aarhundredes Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
90. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Dr. phil. E. K. GABRIELSEN til Undersøgelse over Planternes Kulsyre-assimilation 1.200 Kr.
91. Samme til Medhjælp 1.200 Kr.
92. Lektor, Dr. phil. OLAF GALLØE til lichenologiske Studier 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
93. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. PAUL GELTING til Bearbejdelse af det paa Dansk Nordøstgrønlandsekspedition 1938—39 indsamlede botaniske Materiale 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
94. Museumsinspektør, Mag. art. P. V. GLOB til Dækning af Udgifter ved Studier over Broncealderens Billedverden 410 Kr. 26 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 800 Kr.
95. Arkivar i Rigsarkivet P. B. GRANDJEAN til Afslutning af en dansk Sigillografi og Fortsættelse af Arbejde paa Segludgaver 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
96. Afdelingsgeolog, Dr. phil. HELGE GRY til petrografisk Undersøgelse af danske tertiære Sedimenter 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
97. Arkivar ved Dansk Folkemindesamling, Cand. mag. H. GRÜNER-NIELSEN til Arbejde ved Udgivelse af danske Folkeviser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
98. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. KAARE GRØNBECH til Fuldførelse af Vilh. Thomsens Udgave af de oldtyrkiske Indskrifter 2.500 Kr.
99. Professor emer., Dr. phil. & theol. VILH. GRØNBECH til religionshistoriske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

100. Bibliotekar, Mag. scient. JOHS. GRØNTVED til et plantegeografisk Arbejde over Islands Flora 500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
101. Fhv. Dommer, Dr. jur. POUL GÆDEKEN til et Arbejde om Hovedprincipperne i den germanske Proces fra den ældste historiske Tid indtil ca. 1200 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
102. Museumsinspektør, Dr. phil. OLAF HAGERUP til Undersøgelser over afrikanske og danske Planter 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
103. Cand. mag. NIELS HAI SLUND til Afslutning af 7. Bd. af Otto Jespersen: »A Modern English Grammar on Historical Principles« 2.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
104. Museumsassistent MARGRETHE HALD til Stregtegninger til en Publikation af danske Jernaldertekstiler 1.664 Kr. 25 Øre.
105. Bibliotekar, Dr. phil. SØREN HALLAR som Tilskud til Udgivelse af et Arbejde om Sophus Claussen 2.000 Kr.
106. Professor, Dr. phil. LOUIS L. HAMMERICH til Studier indenfor Middelalderfilologi og Lingvistik 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
107. Professor, Dr. techn. JULIUS HARTMANN til akustiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
108. Professor, Dr. phil. GUDMUND HATT til Undersøgelse af Jernalderboplads i Jylland 6.000 Kr.
109. Adjunkt, Dr. phil. ALF HENRIQUES til Forarbejder til en Monografi over Knud Lyhne Rahbek 1.200 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
110. Direktør ved Observatoriet og Professor ved Universitetet i Leiden, Dr. math. & phys. EJNAR HERTZSPRUNG til Studier paa astrofysisk Omraade 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
111. HISTORISK SAMFUND FOR SØNDERJYLLAND til et Værk om Tønder Bys Historie 3.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 7.000 Kr.
112. Arkivar, Dr. phil. HOLGER HJELHOLT til historiske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
113. Professor emer., Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV til videnskabelig Assistance 900 Kr. Sjette Bidrag af en Bevilling paa 5.400 Kr.

114. HOLBERG-SAMFUNDET AF 3. DECEMBER 1922 til et Skrift »Holberg i det kgl. Teaters ældste Regieprotokoller«, ved Dr. phil. Torben Krogh, 1.000 Kr.
115. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets histologisk-embryologiske Institut, Dr. phil. PAUL J. HOLST CHRISTENSEN til Studier over Sommerfuglenes Embryologi 1.200 Kr.
116. Docent, Dr. phil. JENS HOLT til en sprogvidenskabelig Undersøgelse over Aspektbegrebet 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
117. Afdelingsleder ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. HEINZ HOLTER til histokemiske Undersøgelser 2.000 Kr.
118. Mag. art. ERIK HOLTVED til Bearbejdelse af sprogligt og folkloristisk Materiale fra Polareskimoerne 1.500 Kr.
119. Professor, Dr. phil. CARSTEN HØEG til videnskabeligt Arbejde vedrørende klassisk græsk Kulturhistorie og græsk Papyrologi 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
120. Samme til Medhjælp ved Bearbejdelsen af græske Papyri 2.250 Kr. Ottende Bidrag af samlede Bevillinger paa 12.000 Kr.
121. INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI til historiske Undersøgelser 15.000 Kr.
122. Professor, Dr. jur. STIG IUUL til Studier over det 16. Aarhundredes danske Retshistorie 2.000 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
123. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. AAGE J. C. JENSEN til Undersøgelse af Variationer fra Sted til Sted af Forekomst af Invertebrater og Fisk i Kalvebodstrand og Køge Bugt 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
124. Professor emer., Dr. phil. AD. S. JENSEN til zoologiske Arbejder 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
125. Samme, fhv. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MORTENSEN og Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Afslutning af Trykningen af »The Zoology of the Faroes« 3.264 Kr. 14 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 6.000 Kr.
126. Samme og Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Trykning af en engelsk Udgave af HerlufWinges »Pattedyr-Slægter«, Bd. 1—3, 11.593 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 13.500 Kr.

127. Samme, Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK og Dr. phil. Å.VEDEL TÅNING til Udgivelse af et Værk om den islandske Fauna 3.000 Kr. Fjerde Bidrag af en fireaarig Bevilling.
128. Dr. phil. HANS JENSEN til Studier over Danmarks sociale, kulturelle og politiske Historie i Tiden efter 1864 og frem til ca. 1880 1.600 Kr.
129. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets kemiske Laboratorium, Lektor, Dr. phil. K. A. JENSEN til Assistance til Bestemmelse af Dipolmomenter 3.500 Kr.
130. Konst. Bibliotekar, Dr. phil. POVL JOHS. JENSEN til Udarbejdelse af en Bog om Plotin 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
131. Dr. phil. KNUD JEPPESEN til Studier over italiensk Musik, særlig i Begyndelsen af det 16. Aarhundrede, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
132. Samme til Udgivelsen af »Die italienische Orgelmusik am Anfang des Cinquecento« 8.054 Kr. 93 Øre.
133. Professor, Dr. phil. & litt. & jur. OTTO JESPERSEN (†) til sprogvidenskabelige Studier 1.800 Kr. Tredie Bidrag af en tiaarig Bevilling paa 3.600 Kr. aarlig.
134. Samme til videnskabelig Medhjælp 1.000 Kr.¹
135. Assistent under Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser, Dr. phil. POUL JESPERSEN til Planktonundersøgelser og andre havbiologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
136. Samme til Dækning af Udgifter ved Undersøgelse over forskellige Fuglearters Udbredelse og Forekomst her i Landet 800 Kr.
137. Professor, Dr. phil. BØRGE JESSEN til matematiske Studier 2.400 Kr.
138. Samme til videnskabelig Medhjælp 1.000 Kr.
139. Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN til Dækning af Udgifter ved botaniske Undersøgelser 800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
140. Samme og Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Udgivelse af den videnskabelige Bearbejdelse af de zoologiske og bota-

¹ I Aarets Løb er indgaaet som Refusion vedrørende denne Bevilling 1.350 Kr. Denne Bevilling opføres derefter i Regnskabet med en Indtægt af 350 Kr.

- niske Indsamlinger i Persien 1.000 Kr. Femte Bidrag af en femaarig Bevilling.
141. Professor, Dr. phil. C. A. JØRGENSEN til Afslutning af Bearbejdelsen af Professor, Dr. phil. L. Kolderup Rosenvinges efterladte Samlinger af danske Havalger 1.600 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.000 Kr.
 142. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. ELLEN JØRGENSEN til historiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 143. Dr. phil. HANS JØRGENSEN til Studier over Newārī-Sproget og andre Himalayasprog 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 144. Forfatter, Professor, Dr. phil. JOHANNES JØRGENSEN til Afslutning af andet Bind af »Den hellige Birgitta af Vadstena« (1349 til 1373) 2.000 Kr.
 145. KEMISK FORENING til Udarbejdelse og Udgivelse af Dr. Stig Veibel: »Kemiens Historie i Danmark« med tilhørende Bibliografi over danske Kemikers Arbejder 2.125 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.225 Kr.
 146. Fhv. Postmester C. KLITGAARD til Arkivundersøgelser vedrørende Nordjyllands indre Historie 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 147. Sekretær ved Stednavneudvalget, Cand. mag. GUNNAR KNUDSEN til Studier over dansk Sproghistorie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
 148. Samme til Udgivelse af »Danmarks gamle Personnavne« 9.840 Kr. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 44.360 Kr.
 149. Dr. phil. LAUGE KOCH til Studier over Grønlands Geologi og Geografi 2.000 Kr.
 150. Professor, Dr. phil. L. KOLDERUP ROSENVINGE (†) til Medhjælp ved Bearbejdelsen af Danmarks Havalger 106 Kr. 06 Øre.
 151. DET KONGELIGE BIBLIOTEK til Fotografering af Haandskrifter til dansk Litteratur- og Sproghistorie 900 Kr. Femte Bidrag af en Bevilling paa 4.500 Kr.
 152. Samme til Trykning af et Katalog over Bibliotekets Samling af danske og norske Digteres Originalmanuskripter 2.350 Kr. 06 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 7.500 Kr.
 153. Arkivar, Dr. theol. BJØRN KORNERUP til Studier over Danmarks Kirke- og Skolehistorie, især i 16. og 17. Aarhundrede, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

154. Overlæge, Dr. med. KNUD H. KRABBE til Udgivelse af et illustreret Arbejde om Hjernens Udvikling i Fosterlivet hos laverestaaende Pattedyr 5.957 Kr.
155. Samme til Assistance ved Fremstilling af Voksrekonstruktioner og Tegning og Mikrofotografering af Fosterhjerter 3.000 Kr.
156. Museumsbestyrer, Dr. phil. P. L. KRAMP til zoologiske Undersøgelser, særlig morfologiske og systematiske Undersøgelser af Meduser, 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
157. Fhv. Bibliotekar, Cand. mag. ALFR. KRARUP til Trykning af Supplementbindet til Acta Pontificum Danica 8.165 Kr. 60 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 18.515 Kr. 50 Øre.
158. Samme til Udarbejdelse af et Navne- og Sagregister til Acta Consistorii fra ældre Tid til omtrent 1800 750 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
159. Professor, Dr. phil. & jur. & med. & scient. AUGUST KROGH til en Centrifuge med Indretning til Temperaturregulering 2.000 Kr.
160. Samme og Dr. med. MARIE KROGH (†) til videnskabelig Medhjælp 4.000 Kr.
161. Arkivar, Cand. mag. ERIK KROMAN til Undersøgelse af Haandskrifter og middelalderlige Tekster, herunder navnlig en Undersøgelse af de danske Annalers indbyrdes Slægtsskabsforhold 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
162. Professor, Dr. jur. FR. VINDING KRUSE til Udgivelse af et retsfilosofisk Arbejde »Retslæren« 5.000 Kr.
163. Dr. phil. JENS KRUSE til Undersøgelse af den litteraturhistoriske Proces ved Overgangen fra Klassicismens til det 18. Aarhundredes Livssyn og Kunstformer 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
164. Fhv. Lærer J. P. KRYGER til Undersøgelse og Indsamling af danske Billelarver og Mikrohymenopterer 800 Kr.
165. Dr. phil. VILH. LA COUR til Studier over Danmarks, specielt Sønderjyllands Historie 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
166. Overbibliotekar, Lektor, Dr. phil. H. O. LANGE (†) til ægyptologiske Studier 1.200 Kr. Bidrag af en aarlig Bevilling paa 2.400 Kr.
167. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp ved Bearbejdelsen af demotiske Papyrustekster 2.000 Kr.

168. Professor, Dr. phil. ALEX LANGSETH til molekylspektroskopiske Undersøgelser 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
169. Samme til Apparater og Præparater til molekylspektroskopiske Undersøgelser 738 Kr. 60 Øre. Syvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 35.500 Kr.
170. Samme til videnskabelig Medhjælp 2.400 Kr.
171. Fhv. Rektor, Dr. phil. J. K. LARSEN til Udgivelse af en Fremstilling af den litterære provençalske Bevægelse i Midten af det 19. Aarhundrede (Felibrigen) 3.985 Kr.
172. Bibliotekar, Cand. theol. KNUD LARSEN og Skoleleder GUSTAV SCHERZ til Forarbejder til 2. Del af Niels Stensens theologiske Skrifter 1.000 Kr.
173. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. SVEN GISLE LARSSON til manuel Hjælp ved Udarbejdelsen af et Katalog over samtlige hidtil kendte Billelarver, med Litteraturhenvisninger, 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
174. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Dr. phil. HENNING LEMCHE til fotografisk Materiale til Fotografering af Insektvinger 6 Kr. 94 Øre. Sjette Bidrag af en Bevilling paa 300 Kr.
175. Samme til Udarbejdelse af en Afhandling over Vingemønstret hos Melmøl 1.200 Kr.
176. Professor emer., Dr. med. J. LINDHARD til Undersøgelser indenfor Muskelfysiologien 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
177. Rigsarkivar AXEL LINVALD til videnskabelig Medhjælp 800 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 1.600 Kr.
178. Samme og Museumsdirektør, Dr. phil. POUL NØRLUND til forberedende Undersøgelser af Jordfordelingens og Udskiftningens Historie i ca. 30 sjællandske Ryttergods-Landsbyer 2.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
179. Konst. Rektor, Dr. phil. VILH. LORENZEN til Studier over dansk Bybygnings Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
180. Professor, Dr. phil. HAKON LUND til Dækning af Udgifter ved kemiske Undersøgelser over Kulbrinten Pyren 2.000 Kr.
181. Professor, Dr. med. EINAR LUNDSGAARD til Undersøgelser over

- isolerede Pattedyrorganers Stofskifte 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
182. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPFRANG til et Arbejde om de jyske Kvaderstenskirkers Portaler, samt til Studier over forskellige Æmner af middelalderlig kirkelig Arkæologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
183. MARINBIOLOGISK LABORATORIUM til Behandling, herunder Sortering, af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928—30 hjembragte Materiale, samt Offentliggørelse af Resultaterne, 44.503 Kr. 21 Øre.
184. Inspektør ved Nationalmuseet, Dr. phil. THERKEL MATHIASSEN til Bearbejdelse af Materiale fra Danmarks ældre Stenalders Kulturer 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
185. Inspektør ved Nationalmuseet, Mag. art. HUGO MATTHIESSEN til Studium af Danmarks historiske Topografi og ældre Kulturforhold 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
186. Fast videnskabelig Assistent ved Universitetets Laboratorium for sammenlignende Anatomi og zoologisk Teknik, Dr. phil. N. THYDSEN MEINERTZ til Undersøgelser over Ansigtsmuskulaturen og dens Innervation hos Pattedyrene 1.200 Kr.
187. Redaktør ved »Danmarks Kirker«, Cand. mag. ERIK MOLTKE til Fotografier til en Afhandling om Hovedkilderne til Worms Runeværk 56 Kr. 25 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 350 Kr.
188. Samme til Fotografering af Tegninger 309 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 445 Kr.
189. Samme til Klichéer af Runestenstegninger til Ole Worms Runeværk 834 Kr. 19 Øre.
190. Fhv. Museumsbestyrer, Dr. phil. TH. MORTENSEN til zoologisk Arbejde, særlig Udarbejdelsen af Vol. IV af »Monograph of the Echinoidea«, 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
191. Samme til Trykning af Vol. III, Part 2—3, af dette Værk 29.815 Kr. 30 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 30.000 Kr.
192. Samme til Fotografering af Echinodermer 421 Kr. Tiende Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.500 Kr.
193. Samme til Assistance ved videnskabeligt Arbejde 1.200 Kr.

194. Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. VALFRID PALMGREN MUNCH-PETERSEN til Udarbejdelse af en svensk-dansk Ordbog 4.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
195. Professor, Dr. phil. DETLEV MÜLLER til Assistance ved Assimilationsforsøg og Enzympræparationer 600 Kr.
196. KOMITÉEN FOR UDGIVELSE AF ET MINDESKRIFT OM BISKOP FR. MÜNTER til Udgivelse af et Udvalg af Münters Korrespondance 2.960 Kr. Femtende Bidrag af samlede Bevillinger paa 80.968 Kr. 03 Øre.
197. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets botaniske Museum, Dr. phil. H. MØLHOLM HANSEN til Dækning af Udgifter ved plantegeografiske Undersøgelser, især paa Nørholm Hede, 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.400 Kr.
198. Samme til Slemning og Sortering af islandske Tørveprøver, samt til Bestemmelse af recente og fossile Mosser ved Cand. pharm. Aug. Hesselbo, 2.025 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.200 Kr.
199. Cand. mag. ERIK MØLLER til Arkivundersøgelser i Stockholm angaaende dansk Udenrigspolitik i Aarene før Krigen 1864 1.500 Kr.
200. Dr. med. VILH. MØLLER-CHRISTENSEN til Skeletundersøgelser i Æbelholt Kloster ved Hillerød 2.000 Kr.
201. Dr. phil. SVEN MØLLER KRISTENSEN til Udarbejdelse af »Digteren og Samfundet i Danmark i det 19. Aarhundrede«, Bd. 2, 1.500 Kr.
202. NATIONALMUSEET til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 9.000 Kr. Del af en større Bevilling.
203. Forfatter, Leder af Teatermuseet ROBERT NEIENDAM til teaterhistoriske Studier 1.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
204. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets ferskvandsbiologiske Laboratorium, Dr. phil. ANKER NIELSEN til Undersøgelse af Udvikling og Biologi hos Vaarfluefamilien Hydroptilidae 1.200 Kr.
205. Assistent ved Ole Rømer-Observatoriet i Aarhus, Cand. mag. AXEL V. NIELSEN til Arbejde med foranderlige Stjerner 700 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
206. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. DITLEF NIELSEN til Deltagelse i

- Udarbejdelsen af »Handbuch der altarabischen Altertumskunde« 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
207. Samme til Udgivelse af 2. Bd. af »Der dreieinige Gott in religionshistorischer Beleuchtung« 4.891 Kr. 53 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 9.645 Kr.
208. Professor, Dr. phil. JAKOB NIELSEN til matematiske Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
209. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.200 Kr.
210. Overbibliotekar, Dr. phil. LAURITZ NIELSEN til Udarbejdelse af et Værk om de danske Privatbiblioteker i 17.—18. Aarhundrede 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
211. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoofysiologiske Laboratorium, Dr. phil. MARIUS NIELSEN til Undersøgelser over Respirationens og Kredsløbets Regulation 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
212. Afdelingsleder ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. NIELS NIELSEN til Undersøgelse over Mikroorganismernes Vækststoffer 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
213. Professor, Dr. phil. NIELS NIELSEN til Undersøgelse af Halvøen Skallingen 6.000 Kr.
214. Samme til Publikation af »Meddelelser fra Skalling-Laboratoriet«, Udsendelse af disse, samt Afholdelse af Udgifter ved Ordning af de til Laboratoriet indgaaede Skrifter, 1.000 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
215. Samme til Bearbejdelse af de fra det kgl. danske geografiske Selskabs centralasiatiske Ekspedition 1936—37 hjembragte Samlinger 6.975 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 33.400 Kr.
216. Adjunkt, Cand. mag. GUNNAR NYGAARD til Bearbejdelse af de nye eller lidet kendte Plante-Planktonorganismer fra danske Søer og Damme, bl. a. paa Strødam-Reservatet, 800 Kr.
217. Fhv. Arkivar, Dr. phil. EILER NYSTRØM til kulturhistoriske Studier 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
218. Professor, Dr. phil. & scient. & ing. N. E. NØRLUND til videnskabelige Studier 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
219. Samme til Drift af den seismiske Station ved København 3.400 Kr.
220. Museumsdirektør, Dr. phil. POUL NØRLUND til Studier over

- middelalderlig Arkæologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
221. Samme til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.600 Kr.
222. Ordinær Assistent ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. CARSTEN OLSEN til Undersøgelse over Bladsaftens Sammensætning hos Bøg, navnlig med Hensyn til Variationer paa de forskellige Aarstider, 2.400 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
223. Lektor, Mag. art. HEDVIG OLSEN til Fuldendelse af afd. Professor Kr. Sandfelds franske Syntax, 2. Del, 1.800 Kr.
224. Sognepræst H. B. S. OSTERMANN til Studier vedrørende Finmarkens Kolonisationshistorie 800 Kr.
225. Fiskeribiolog, Mag. scient. C. V. OTTERSTRØM til Arbejde med de ferske Vandets Biologi og specielt med Ferskvandfiskenes Biologi og Faunistik 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
226. Professor, Dr. phil. SVEND AAGE PALLIS til Studier indenfor mesopotamisk Religion og Kultur 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
227. Professor, Dr. phil. OVE PAULSEN til Dækning af Udgifter ved en botanisk Undersøgelse af Isefjord 4.000 Kr.
228. Professor emer., Dr. phil. HOLGER PEDERSEN til sprogvidenskabelige Studier 4.800 Kr.
229. Lektor, Cand. mag. PEDER PEDERSEN til Bestemmelse af periodiske Baner indenfor Firelegemeproblemet under Anvendelse saavel af numeriske Metoder som af Rækkeudviklingsmetoder 800 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.600 Kr.
230. Fhv. Overbibliotekar, Dr. phil. CARL S. PETERSEN til Afslutning af Tekstudgaven af Ludvig Holbergs samlede Skrifter 6.450 Kr. 22 Øre. Otteogtyvende Bidrag af samlede Bevillinger paa 173.137 Kr.
231. Assistent ved Dansk Biologisk Station, Dr. phil. ERIK M. POULSEN til Undersøgelser af Krebsdyrenes Udbredelse, Vækst og Forplantning i danske og nordiske Farvande 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
232. Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Studier over antik Kunst og Arkæologi 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.

233. Arkitekt JOHS. PRIP-MØLLER (†) til Undersøgelse af den kinesiske Pagodes Oprindelse 900 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
234. Dr. phil. G. RASCH til Udvikling af den statistiske Konfluens- og Faktorteori 1.600 Kr.
235. Samme til Assistance ved Beregning af Tabeller til Brug for biologisk Statistik 1.200 Kr.
236. Professor, Dr. phil. EBBE RASMUSSEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Atomernes optiske Spektre og Spektralliniernes Finstruktur med Henblik paa Bestemmelse af Atomkernernes Egenskaber 3.110 Kr. 10 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
237. Amanuensis og Lektor ved Københavns Universitet, Dr. phil. P. BRANDT REHBERG til Undersøgelser over Nyrenes Fysiologi 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
238. RHODOSEKSPEDITIONEN til Bearbejdelse af dens Materiale 747 Kr.
239. Kontorchef i Grønlands Styrelse PH. ROSENDAHL som Tilskud til Udgivelsen af den grønlandske Sælfanger Jakob Danielsens Akvareller og Tegninger med ledsagende Tekst 2.000 Kr.
240. Professor ALFRED ROSENKRANTZ til Arbejder indenfor Palæontologi og Stratigrafi med dansk og grønlandsk mesozoisk og kænozoisk Materiale 1.600 Kr.
241. Professor, Dr. phil. & jur. ALF ROSS til Oversættelse paa Engelsk og Trykning af et retsfilosofisk Arbejde om Virkelighed og Gyldighed i Retslæren 487 Kr. 18 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 2.492 Kr. 38 Øre.
242. Professor, Dr. phil. EDGAR RUBIN til Undersøgelser vedrørende principielle Spørgsmaal indenfor Iagttagelsespsykologien 1.600 Kr.
243. Professor, Dr. phil. PAUL V. RUBOW til litteraturhistoriske Forskninger 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
244. Fhv. Bibliotekar, Dr. phil. HANS RÆDER til filologiske Studier 3.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
245. Assistent i Naturfredningsraadet, Dr. phil. FINN SALOMONSEN til Dækning af Udgifter ved histologiske Undersøgelser over Fuglenes Skjoldbruskkirtel 1.059 Kr. 90 Øre.
246. Docent, Dr. phil. C. E. SANDER-HANSEN til Forberedelse af

- en Grammatik over det ældste ægyptiske Sprog 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
247. Forfatter AUGUST F. SCHMIDT til Studium af den danske Almues Naturdyrkelse, Sædvaneret, Sagndigtning og Kulturhistorie, samt til egnhistoriske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
248. Dr. phil. FREDERIK SCHYBERG til Kollationering af Manuskriptet og Udarbejdelse af Noteapparatet til Michael Rosings Dagbog og Breve 1.600 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.600 Kr.
249. SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE til Udgivelse af »Hansborgregistranterne« 1543—80 ved Arkivar, Cand. mag. Caroline Emilie Andersen 3.408 Kr. 07 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 35.000 Kr.
250. Adjunkt, Cand. mag. INGER SIMONSEN (gift HARSBERG) til Udgivelse af »Den danske Børnebog i det 19. Aarhundrede« 6.000 Kr.
251. Professor PETER SKAUTRUP til Indsamling, Udskrivning og Systematisering af Dialektmateriale fra Jylland 800 Kr.
252. Samme til Trykning af »Hardiske Maal«, Bd. 2, 2.050 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.452 Kr.
253. Ordinær Assistent ved Carlsberg Laboratoriet, Dr. phil. A. SKOVSTED til et cytologisk-systematisk-genetisk Arbejde over Malvaceer 1.600 Kr.
254. Dr. phil. FRIDLEV SKRUBBELTRANG til Undersøgelser vedrørende Husmands- og Landarbejderstandens Udvikling i Danmark i første Halvdel af det 19. Aarhundrede 1.500 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
255. Arkitekt ved Nationalmuseets 2. Afdeling C. M. SMIDT til Gennemarbejdelse og Offentliggørelse af Studier over Danmarks middelalderlige Bygningskunst og -kultur 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
256. Professor, Dr. phil. R. SPÄRCK til Undersøgelser over Fuglenes Evne til at gøre Fjerdragten vandskyende, ved Konservator Harry Madsen, 1.000 Kr.
257. Samme til Tegne- og Fotograferingshjælp ved Bearbejdelsen af de østgrønlandske Fossiler 20 Kr. Andet Bidrag af en Bevilling paa 1.500 Kr.
258. Dr. phil. HAKON STANGERUP til Udarbejdelse af en Bog om

- Tyge Rothe 1.200 Kr. Første Bidrag af en Bevilling 2.400 Kr.
259. Professor, Dr. phil. ADOLF STENDER-PETERSEN til Dækning af Udgifter ved Udarbejdelsen af en russisk Litteraturhistorie 450 Kr.
260. Professor, Dr. phil. BENGT STRÖMGREN til et Elektro-Mikrofotometer 66 Kr. 63 Øre. Tredie Bidrag af en Bevilling paa 5.000 Kr.
261. Samme til astrofysiske Undersøgelser, specielt vedrørende Grundstoffernes kosmiske Udbredelse, 1.600 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
262. Samme til Oprettelse og foreløbig Drift af en Observationsstation til fotoelektrisk-astrofotometriske Maalinger 4.773 Kr. 60 Øre. Andet Bidrag af en Bevilling paa 12.000 Kr.
263. Samme til Regnemedhjælp ved astrofysiske og optiske Undersøgelser 685 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 2.000 Kr.
264. Professor emer., Dr. phil. ELIS STRÖMGREN til videnskabelig Virksomhed 3.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
265. Arboretforstander, Dr. agr. C. SYRACH LARSEN til Medhjælp og Materialer ved Undersøgelser over vore Skovtræers Blomstrings- og Bastarderingsforhold 2.400 Kr.
266. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Dr. phil. THORVALD SØRENSEN til Dækning af Udgifter ved Udførelsen af cytologiske Arbejder i Tilknytning til eksperimentelle Undersøgelser over Artsdannelse hos *Taraxacum* 600 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.000 Kr.
267. Samme til et Arbejde over den aarlige Periodicitet i Udviklingen hos danske Planter 900 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
268. Leder af Marinbiologisk Laboratorium, Dr. phil. Å. VEDEL TÅNING til Bearbejdelse af Materiale af Dybhavsfisk indsamlet af »Dana«-Ekspeditionerne 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
269. Universitetsadjunkt ved Københavns Universitet, Dr. phil. ERIK TETENS NIELSEN til Dækning af Udgifter ved insektbiologiske Undersøgelser 2.088 Kr. 38 Øre.
270. Professor WILLIAM THALBITZER til Studier vedrørende Eski-

- moerne, særlig Østgrønlænderne, 2.000 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
271. Museumsdirektør, Dr. phil. HARALD M. THAMDRUP til Dækning af Udgifter ved økologiske Undersøgelser over visse jyske Landskabstyper 2.000 Kr. Andet Bidrag af en toaarig Bevilling.
272. Samme til Apparatur til disse Undersøgelser 3.176 Kr. 75 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.120 Kr.
273. Samme til Indretning af et Laboratorium paa Nedre Strandkjær, Mols, 1.361 Kr. 08 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.950 Kr.
274. Professor, Dr. phil. MATHIAS THOMSEN til Dækning af Udgifter og til Assistance ved zoologiske Undersøgelser 3.000 Kr.
275. Fast videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets zoologiske Museum, Dr. phil. GUNNAR THORSON til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over Bunddyrenes Forplantningsforhold i danske Have 3.000 Kr. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 4.200 Kr.
276. Samme til et Arbejde over marine Bundinvertebraters Vækst- og Konkurrenceforhold 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
277. Samme og Dr. phil. MOGENS WESTERGAARD til Dækning af Udgifter ved zoogenetiske Undersøgelser over danske Hydrobia-Arter 1.000 Kr.
278. Dr. med. JØRGEN E. THYGESEN til Dækning af Udgifter ved Undersøgelse af Røntgenpaavirkning af Blodets Fosfater 1.755 Kr. 15 Øre. Første Bidrag af en Bevilling paa 4.000 Kr.
279. Fast videnskabelig Assistent ved Landbohøjskolen, Cand. polyt. AKSEL TOVBORG JENSEN til røntgenkrystallografisk Undersøgelse af Krystalvandets Forhold i faste Salhydrater 1.200 Kr.
280. UDVALG FOR FOLKEMAAL til Videreførelse af Arbejdet paa Ordbog over de danske Ømaal og til Redaktion af denne 20.273 Kr. 50 Øre.
281. Samme til Udgifter ved Fremskaffelse af Prøver af danske Dialekter paa Grammofonplader 161 Kr. Fjerde Bidrag af samlede Bevillinger paa 3.000 Kr.
282. UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til Fremstilling af to Bind af Udgaven af Stednavnene i Syd- og Mellemslesvig 4.550 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 36.204 Kr.

283. Samme til Udgivelse af færøske Kvæder, Tekststudgave ved Docent, Dr. phil. Christian Matras, 2.000 Kr. Sjette Bidrag af en niaarig Bevilling.
284. Samme til Registreringsarbejder m. m. ved »Danmarks gamle Folkeviser« X og XI 500 Kr.
285. Samme til Trykning af samme Værk X, Hæfte 3, 3.072 Kr. 49 Øre. Nittende Bidrag af samlede Bevillinger paa 39.500 Kr.
286. Samme til Udgivelse af K. J. Lyngbys himmerlandske Grammatik med et Udvalg af Breve, ved Cand. mag. Anders Bjerrum, 5.870 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 7.870 Kr.
287. Lektor, Dr. phil. HENRIK USSING til Indsamling af Meddelelser om gammelt Bondeliv i Danmark 1.600 Kr.
288. Amanuensis ved Københavns Universitet, Lektor, Dr. phil. STIG VEIBEL til videnskabelig uddannet Medhjælp 1.800 Kr.
289. VIDENSKABERNES SELSKAB som aarligt Tilskud efter Statuternes § X 20.000 Kr.
290. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR CORPUS LEXICOPHORUM GRAECORUM til Forberedelse af en Udgave af Kyrillos' græske Glossar 500 Kr. Tredie Bidrag af samlede Bevillinger paa 6.500 Kr.¹
291. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR VARETAGELSEN AF FORTSÆTTELSEN AF A CRITICAL PĀLI DICTIONARY til Honorering af Ordbogens Medarbejdere 4.800 Kr.
292. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til systematisk Gennemgang af danske Privatarkiver og -biblioteker 2.000 Kr.
293. VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR EN PUBLIKATION OM SELSKABETS HISTORIE 30.207 Kr. 50 Øre. Andet Bidrag af samlede Bevillinger paa 34.300 Kr.
294. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR DEN ÆGYPTISKE ORDBOG til Lønning for Dr. phil. habil. W. Erichsen 8.205 Kr. 16 Øre.
295. Videnskabelig Assistent ved Københavns Universitets ægyptologiske Laboratorium, Dr. phil. A. VOLTEN til Bearbejdelse af ægyptiske, fortrinsvis demotiske Papyri 2.000 Kr.

¹ I Aarets Løb er indgaaet som Refusion vedrørende denne Bevilling 1.934 Kr. 30 Øre. Denne Bevilling opføres derefter i Regnskabet med en Indtægt af 1.434 Kr. 30 Øre.

296. Samme til Trykning af 2 demotiske Papyri, som indeholder Stykker af en Drømmebog 2.299 Kr.
297. Professor VILH. WANSCHER til Studium af Kunstens Historie 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
298. Samme til Udgivelse af »Danmarks Architektur« 2.000 Kr.
299. Dr. phil. SOPHUS WEBER til Undersøgelser over Radiometerkraften og den Knudsenske Radiometerkraft i Luftarter og andre nærbeslægtede gaskinetiske Undersøgelser 1.200 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
300. KOMITEEN FOR UDGIVELSEN AF WEILBACHS KUNSTNERLEKSIKON, 3. UDGAVE, til Forarbejder 8.250 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 50.750 Kr.
301. Professor emer., Dr. phil. C. WESENBERG-LUND til Dækning af Udgifter ved Ferskvandsundersøgelser 1.000 Kr.
302. Samme til Medhjælp ved Undersøgelserne 500 Kr.
303. Samme til zoologiske Arbejder 3.500 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
304. Fast videnskabelig Assistent ved Landbobøjskolen, Dr. phil. MOGENS WESTERGAARD til et Arbejde over Kønsbestemmelsen hos *Melandrium album* 1.500 Kr. Første Bidrag af en Bevilling paa 3.000 Kr.
305. Samme til teknisk Assistance ved Undersøgelser over Kønsbestemmelsen hos *Melandrium album* 1.000 Kr.
306. Stiftsskriver, Dr. juris C. W. WESTRUP til retshistoriske og rettsociologiske Undersøgelser 1.600 Kr. Første Bidrag af en toaarig Bevilling.
307. Professor, Dr. med. SØREN L. ØRSKOV til Dækning af Udgifter ved Undersøgelser over de røde Blodlegemers Permeabilitet 1.000 Kr.
308. Carlsbergfondets Universitetslegat af 25. September 1926 (jfr. Beretning 1925—26).
I 1942—43 er udbetalt ialt 12.000 Kr., nemlig 1.500 Kr. til Dr. phil. FRITZ W. BRÆSTRUP, Mag. art. HANS HENDRIKSEN, Mag. art. MOGENS HAUGSTED og Cand. mag. MOGENS RUDKJØBING samt 3.000 Kr. til Mag. art. ERIK IVERSEN og Mag. scient. ERIK ZEUTHEN.
309. Carlsbergfondets biologiske Institut.
Til Institutets Drift i 1942—43 er udbetalt 39.228 Kr. 02 Øre af Afdeling B, jfr. Institutets Regnskab S. 80.

Carlsbergfondets biologiske Institut.

(Leder: Dr. ALBERT FISCHER).

Undersøgelserne over Vævscellernes Æggehvidestofskifte er blevet fortsat i det forløbne Aar. Efter at det er lykkedes at paavise, at Ekstrakter af Planter og Gærceller indeholder Stoffgrupper af stor Betydning for Væksten af dyriske Vævsceller, har Arbejdet været koncentreret om Isoleringen af disse og Bestemmelsen af deres kemiske Natur. I dette Arbejde deltager Læge B. FOGH. Endvidere er Undersøgelserne blevet udvidet til ogsaa at omfatte Vævscellernes Mineralstofskifte. Disse Undersøgelser har modtaget værdifuld Støtte fra Kong Christian den Tiendes Fond. I dette Arbejde har ogsaa Dr. med. M. VOLKERT deltaget med Støtte fra Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse.

Arbejdet over Kræftsvulsternes Udvikling paa Dyr er foreløbig afsluttet, hvorover en Afhandling nu foreligger.

Sammen med Mag. scient. AA. BOHUS JENSEN har Dr. med. ALBERT FISCHER udført Undersøgelser over Vævscellernes Vækst, navnlig med Hensyn til Celledelingen ved subnormale Temperaturer.

Mag. BOHUS JENSEN har endvidere afsluttet Undersøgelser af normale Vævscellers og maligne Svulstcellers Resistens mod extrem lave Temperaturer.

Assistent, Cand. polyt. T. ASTRUP har sammen med Dr. M. VOLKERT og Læge S. SELSØ forsat Undersøgelser over Thrombin, Antithrombin og Heparin. Dr. M. VOLKERT har tillige anstillet Forsøg over Virkningen af Serumdialysater ved Blodtab hos Kaniner. Assistent ASTRUP har i Samarbejde med Stud. polyt. I. GALSMAR foretaget Syntheser af koagulationshemmende Stoffer. Ingeniør T. ASTRUP og Ingeniør C. H. HELM har foretaget værdifulde Forbedringer af Elektroforeseapparatet, idet Linsesystemet

i den optiske Anordning er blevet erstattet med en Spejlopstilling, hvorved stor Billedskarphed er opnaaet.

Med Lektor, Dr. med. JENS BING, Universitetets Institut for almindelig Patologi, er optaget Samarbejde for Undersøgelse af Nyrernes Betydning for Hypertensionen. I dette Arbejde har Cand. polyt. Frk. K. CHRISTENSEN og Stud. polyt. E. KORNER taget Del.

Dr. med. M. VOLKERT forsvarede sin Doktorafhandling om Blodets Indhold af Antithrombin den 7. Januar 1943 og har siden afsluttet sine Undersøgelser over Antithrombin og Heparin.

Læge S. SELSØ har fortsat Undersøgelserne over Heparinets Co-Faktor og desuden foretaget Undersøgelser over Thrombinets Virkning som Haemostaticum.

Stud. mag. R. BRODERSEN har undersøgt Saltvirkningens Indflydelse paa Potentialet af en Ferro-Ferricyanidelektrode for i et Modelexperiment at undersøge Betydningen af Ionstyrken for en Stødpudes Egenskaber. I Tilslutning hertil har han udarbejdet en Oversigt over Stødpuders Egenskaber og deres Anvendelse ved biokemiske Undersøgelser.

Læge J. PIPER har paabegyndt et Arbejde over syntetisk koagulationshemmende Stoffers Farmakologi.

Læge E. SELMAR foretager Undersøgelser over Antistofdannelse i Vævskulturer.

Følgende Arbejder er udgaaet fra Institutet:

- FISCHER, A. (unter Mitwirkung von G. FISCHER, A. BOJSEN-MØLLER und E. MIDDELBOE): Die Entstehung bösarziger Geschwülste nach autologer Transplantation von normalem Milchdrüsen-gewebe bei Mäusen. *Virchows Arch.* **310**, 395, 1943.
- FISCHER, A. and ASTRUP, T.: Untersuchungen über die chemischen Eigenschaften des tierischen Wuchsstoffes aus Embryonen. *Pflügers Arch.* **247**, 34, 1943.
- ASTRUP, T.: Om Organismens Optagelse af Aminosyrer. *Kemisk Maanedssblad*, **24**, 133, 1943.
- ASTRUP, T. and DARLING, S.: Antithrombin and Heparin. *Acta Physiol. Scand.* **5**, 13, 1943.
- ASTRUP, T. and DARLING, S.: Contributions to the Chemistry of Prothrombin. *Acta Physiol. Scand.* **5**, 97, 1943.

- ASTRUP, T. und HELM, C. H.: Verwendung eines elliptischen Hohlspiegels bei Elektrophoreseuntersuchungen.
Die Naturwissenschaften, **31**, 148, 1943.
- VOLKERT, M.: Der Antithrombingehalt des Blutes und seine Beziehung zum Heparin.
Biochemische Z. **314**, 34, 1943.
- VOLKERT, M.: Antithrombin Content of the Blood in Peptone Intoxication of Rabbits.
Acta Physiol. Scand. **5**, 365, 1943.
- VOLKERT, M. og HERTEL, E.: Blodets Antithrombinindhold ved Leucoser og andre Sygdomme.
Ugeskrift for Læger, **105**, 782, 1943.
- BOHUS JENSEN, AA.: Über die Austrocknungsresistenz der Wirbeltierzellen. Einige kritische Betrachtungen.
Arch. für exper. Zellforsch. **25**, 67, 1943.
-

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet.

I Henhold til de Vilkaar, der gælder for Modtagelse af Understøttelser af Afdeling B, er der vedrørende Tiden 1. Oktober 1942—30. September 1943 til Fondet indsendt følgende Publikationer (ordnede efter Modtagernes Navne¹):

ADELSAARBOGSFORENINGEN.

1. Danmarks Adels Aarbog. Udg. af en Forening. Redigeret af Louis Bobé og Albert Fabritius. 1943. 60. Aarg.

G. C. AMDRUP, O. B. BØGGILD, NIELS NIELSEN, WILLIAM THALBITZER.

1. Dansk Nordøstgrønlands Ekspedition 1938—39. Udsendt af Alf Trolle, Ebbe Munck og Eigil Knuth til Minde om Danmark-Ekspeditionen. Leaders: Ebbe Munck and Eigil Knuth. Kurt Bæk: Radio-Technical Observations in Lat. 76° 56' 1" N. and Long. 20° 18' 2" W. Medd. om Grønland. Bd. 127, Nr. 2. 1943.

HARRY ANDERSEN.

1. Runedansk *rita* og *rata*. Nogle runografiske og lydhistoriske Bemærkninger. Arkiv för nordisk filologi. Bd. 56. 1942.
2. Det nye Runeværk. (Anm. af) Danmarks Runeindskrifter ved Lis Jacobsen og Erik Moltke under Medvirkning af Anders Bæksted og Karl Martin Nielsen. Atlas. Text. Registre. 1941-1942. Aarbøger for nordisk Oldkyndighed. 1943.
3. Nogle Tilføjelser til »Runedansk *rita* og *rata*«. Arkiv för nordisk filologi. Bd. 57. 1943.
4. Til *u*-Omlyden i Dansk. Acta Philologica Scandinavica. XVI. 1943.

ARTHUR ARNHOLTZ.

1. Gamle danske Viser. Udg. af A. A. og Nils Schiørring. Under Medvirken af Finn Viderø. 1941-42.
2. Grundzüge einer Vers-Vortragslehre. Ein dänischer Beitrag zur Sprechkunde. Frankfurt am Main 1942. (Sprechkundliche Schriften, hrsg. durch die Abteilung für Sprechkunde des Deutschen Seminars der Universität Frankfurt am Main von Walter Wittsack).

¹ Trykkestedet for Bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved Afhandlinger i Tidsskrifter o. l. angives kun Aargang eller Bind (uden Sidetal), derimod ikke, om Afhandlingen er indsendt i Særtryk.

3. Brorsons Svanesang. Samfundet Dansk Kirkesangs Aarvog 1943. 1943.
4. To Ekstremer. (Anm. af Vilh. Grønbech: Sprogets Musik. 1943. — Viggo Forchhammer: Kortfattet tale- og sangteori. 1943). Nordisk Tidsskrift for Tale og Stemme. Aarg. 7. 1943.

H. BACH.

1. Die thüringisch-sächsische Kanzleisprache bis 1325. 2. Teil: Druckschwache Silben. Konsonantismus. Formenlehre. 1943.

KAJ BERG.

1. Physiographical Studies on the River Susaa. 1943. (Folia Limnologica Scandinavica. No. 1).
2. S. A. Boisen Bennike: Contributions to the Ecology and Biology of the Danish Fresh-Water Leeches (*Hirudinea*). 1943. (Folia Limnologica Scandinavica. No. 2).

EINAR BIILMANN.

1. — og E. Egelund Pedersen: Om Indvirkningen af Tiourinstof paa α , β -Dibrompropionsyre. Svensk Kemisk Tidsskrift. Årg. 53. 1941.
2. — og Evald Egelund Pedersen: L'action de la triéthylamine sur l' α -bromopropionate d'éthyle. 1943. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XX, 13).

NIELS BJERRUM.

1. Aksel Tovborg Jensen og Axel Lannung: Untersuchungen über Calciumchlorid und dessen Monohydrat. 1943. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XX, 15).

FRANZ BLATT.

1. Written and Unwritten Law in Ancient Rome. Classica et Mediaevalia. Vol. V. 1943.

SIGFÚS BLÖNDAL.

1. — og Ingeborg Stemann: Praktisk Lærebog i islandsk Nutidssprog. 1943.

LOUIS BOBÉ.

1. Johannes Ewald: Levnet og Meninger. Selvbiografiske Brudstykker. Udg. af L. B. Forening for Boghaandværk. 1942.
2. Rom og Danmark gennem Tiderne. Under Redaktion af L. B. Bd. III, 1. Del. 1942.

NIELS BOHR.

1. Niels Arley: On the Theory of Stochastic Processes and their Application to the Theory of Cosmic Radiation. 1943.
2. G. Hevesy og K. Zerah: Determination of the Red Corpuscle Content. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 4. Sthlm. 1942.
3. G. Hevesy: Anvendelse af mærkede Atomer i Biologien. Naturens Verden. XXVII, 1943.

4. G. Hevesy og J. Ottesen: Rate of Formation of Nucleid Acid in the Organs of the Rat. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 5. Sthlm. 1943.
5. J. C. Jacobsen og Th. Sigurgeirsson: The Decay Constant of RaC'. 1943. (*Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd.* XX,11).

JOHS. BOYE PETERSEN.

1. Some Halobion Spectra (Diatoms). 1943. (*Vidensk. Selsk. Biolog. Medd.* XVII,9).

P. BOYSEN JENSEN.

1. Poul Larsen: The Aspects of Polyploidy in the Genus *Solanum*. II. 1943. (*Vidensk. Selsk. Biolog. Medd.* XVIII,2).
2. Poul Larsen: BETA-Indotyl-Acetaldehyd als Streckungswuchsstoff in höheren Pflanzen. (Vorläufige Mitteilung). *Botanisk Tidsskrift*. Bd. 46. 1943.

FRITHIOF BRANDT.

1. Aandslivet efter 1900. *Schultz Danmarkshistorie*. VI. 1943.

H. C. BROHOLM.

1. The Bronze Age People of Denmark. *Acta Archaeologica*. Vol. XIII. 1942.

ANTON FR. BRUUN.

1. Cyril Crossland. April 19th, 1878—January 7th, 1943 *in memoriam*. *Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren.* Bd. 106. 1943.
2. The Biology of *spirula spirula* (L.). Dana-Report 24. 1943.

VIGGO BRØNDAL (†).

1. *Essais de linguistique générale*. Publiés avec une bibliographie des œuvres de l'auteur. 1943.

H. V. BRØNDSTED.

1. A Study in quantitative Regeneration: the Regeneration of Eyes in the Planarian *Polycelis nigra*. *Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren.* Bd. 106. 1942.
2. Formbildungsprozesse bei einem sehr primitiven Metazoon, dem Süßwasserschwamm *Spongilla lacustris* (L.). I. Die Entstehung der äusseren Form. *Protoplasma*. Bd. XXXVII. 1943. Berlin.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. *Danske Ordsprog*. Samlede og udg. af J.B.-N. 1942.

E. BUSCH OG MOGENS FOG.

1. Fritz Buchtal og Edm. Kaiser: Electroencephalografiens Anvendelse i Klinikken med Beskrivelse af en ny Elektroencephalograf. *Bibliotek for Læger*. Maj 1943.

F. BØRGESEN.

1. Some Marine Algae from Mauritius. III. Rhodophyceae. Part 2: *Gelidiales*, *Cryptonemiales*, *Gigartinales*. 1943. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XIX, 1).

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION.

1. The Carlsberg Foundation's Oceanographical Expedition Round the World 1928—30 and previous »Dana«-Expeditions under the Leadership of the late Professor Johannes Schmidt. Dana-Report No. 22—25. 1942—43.
2. Léon Bertin: Ostéologie du genre *Avocettinops* (apode abyssal) et révision du sous-ordre des nemichtyiformes dont il fait partie. Bulletin de la Société zoologique de France. LVII. 1942. (Papers from the »Dana« Oceanographical Collections. No. 24).
3. Hermann Einarsson: Notes on Euphausiacea I-III. On the Systematic Value of the Spermatheca, on Sexual Dimorphism in *Nematocelis* and on the Male in *Bentheuphausia*. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 106. 1942. (Papers etc. No. 25).

CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA.

1. P. J. Riis: Kolossaløven fra Hama. — Elo: Arbejdet med Hama-Løven. »Klingen«. 1942.
2. P. J. Riis: Fra de danske Udgravninger i Hama. Fra Nationalmuseets Arbejdsmark. 1943.
3. P. J. Riis: Hama-Samlingen. 1943. (Nationalmuseets gule Bøger).

DANSK HISTORISK FÆLLESFORENING.

1. E. Kroman: Skriftens Historie i Danmark fra Reformationen til Nutiden. 1943.

DANSK NATURHISTORISK FORENING.

1. Sv. G. Larsson: Myrer. 1943. (Danmarks Fauna. Bd. 49).

DET KONGELIGE DANSKE SELSKAB FOR FÆDRELANDETS HISTORIE.

1. Vita Johannis Grammii. Hans Grams Levned, beskrevet af hans Broder og Fostersøn Laurids Gram. 1942.

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB.

1. Ordbog over det danske Sprog. Grundlagt af Verner Dahlerup. Bd. 21. 1943.
2. Diplomatarium Danicum. 2. Række. Bd. 5. 1299—1305. Ved Franz Blatt og C. A. Christensen. 1943.
3. Danmarks Riges Breve. Udg. under Ledelse af Franz Blatt. 2. Række. Bd. 5. 1299—1305. Udarbejdet af C. A. Christensen. 1943.
4. Franz Blatt: Under vor Haand og Segl. 1943.
5. C. A. Christensen: Historiske Oversigter til Danmarks Riges Breve. 1. Hæfte: 1250—1305. 1943.

MAGNUS DEGERBØL.

1. — og U. Møhl-Hansen: Remarks on the Breeding Conditions and Moulting of the Collared Lemming (*Dicrostonyx*). Medd. om Grønland. Bd. 131, Nr. 11. 1943.
2. Animal Bones from Inland Farms in the East Settlement. Smst. Bd. 90. 1943.
3. Pairing and Pairing Fights of the Hedgehog (*Erinaceus europæus* L.). Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 106. 1943.
4. Hvidsiden eller Hvidskævingen (*Lagenorhynchus acutus* Gray) i danske Farvande. Naturens Verden. 1943.
5. Nogle Bemærkninger om Husdyrene paa Island i Middelalderen. Forntida Gårdar i Island. Nordiska arkeologiska undersökningar i Island 1939. Sthlm. 1943.
6. Om Dyrelivet i Aamosen ved Undløse paa Sjælland i Stenalderen. Nordiske Fortidsminder. III, 3. 1943.

PAUL DIDERICHSEN.

1. Dansk Grammatik. I. Indledning og Ordlære. (Maskinskrevet).

EJNAR DYGGVE.

1. Dødekult, Kejserkult og Basilika. 1943. (Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning. Nr. 192).

HANS ELLEKILDE.

1. — og Axel Olrik: Nordens Gudeverden. Hæfte 8—9. 1942.
2. Henrick Thomæsøn Gerner: Hesiodi Dage eller Rijmstock. Ved H. E. Træsmit af Povl Christensen. 1942.

POVL ENGELSTOFT og SVEND DAHL.

1. Dansk biografisk Leksikon. Grundlagt af C. F. Bricka. Redigeret af P. E. under Medvirkning af S. D. Bd. XXIII—XXIV. 1942—43.

C. FERDINANDSEN.

1. Meddelelser fra Plantepatologisk Afdeling. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København. No. 24—26. 1943.
No. 24. Børge Jacobsen: Studies on *Olpidium brassicae* (Wor.) Dang.
No. 25. E. Hellmers: *Botrytis* on Allium Species in Denmark. *Botrytis allii* Munn and *B. globosa* Raabe.
No. 26. N. O. Frandsen: *Septoria*-Arten des Getreides und anderer Gräser in Dänemark.

L. S. FRIDERICIA.

1. Statens Vitamin-Laboratorium og praktisk-sundhedsmæssige Undersøgelser under Sundhedsstyrelsen. Meddelelser. Udg. af L. S. F. Bd. I. 1942.

AAGE FRIIS.

1. Geheimeraad Peter Vedel og hans Hjem. Politikens Kronik ²⁶/₁₁, ³/₁₂ og ¹⁰/₁₂ 1942.

2. Peter Vedel. Det danske udenrigsministeriums leder 1858—1899. Nordisk Tidsskrift for Vetenskap, Konst och Industri utg. av Letterstedtska Föreningen. Ny serie. Sthlm. 1943.

DET KGL. DANSKE GEOGRAFISKE SELSKABS EKSPEDITION TIL CENTRAL-ASIEN.

1. Henning Haslund-Christensen: On the Trail of Ancient Mongol Tunes. — Specimens of Mongolian Poetry. Translated by K. Grønbech. Reports from the Scientific Expedition to the North-western Provinces of China under the Leadership of Dr. Sven Hedin. — The Sino-Swedish Expedition. — Publication 21: VIII. Ethnography.
4. The Music of the Mongols. Part I. Eastern Mongolia. Sthlm. 1943.

P. V. GLOB.

1. Danske Oldtidsmindesmærker. 1942.
2. Pflüge vom Walle-Typus aus Dänemark. Acta Archaeologica. Vol. XIII. 1942.

KAARE GRØNBECH.

1. Forschungen über die Musik der Mongolen. Orientalistische Literaturzeitung. 1943.
2. Et tyrkisk tabu-ord. In memoriam Kr. Sandfeld. 1943.
3. Gesänge russischer Kriegsgefangener aufgenommen von Robert Lach. Bd. I: Finnisch-ugrische Völker. Abteilung 4: Tschuwaschische Gesänge. Transkription und Übersetzung der tschuwaschischen Originalliedertexte von K. G. Wien u. Lpz. 1942. (Akademie d. Wissenschaften in Wien. Philos.-histor. Klasse. Sitzungsber. Bd. 218, Abhandlung 4).
4. (Anm. af) Barzini (junior), Luigi: Mongolische Reise. Aus dem Italienischen übersetzt von Horst Wolf. Lpz. 1940. Orientalistische Literaturzeitung. 1943.
5. Se Det kgl. danske geografiske Selskabs Ekspedition til Centralasien Nr. 1.

VILH. GRØNBECH.

1. Kan man grave historier op af jorden? Teologisk Tidsskrift. 1943.

O. HAGERUP.

1. Hasselnøddens (*Corylus*) Spredningsbiologi. Fra Naturens Verden. 1942.

SØREN HALLAR.

1. Sophus Claussen Studier. 1943.

JOHANNES HARBO.

1. Argentometrisk Titration af Fosfat. Farmaceutisk Tidende. 1942. Nr. 30.

JUL. HARTMANN.

1. Andersens Forstøver. Ingeniøren. Aarg. 52, Nr. 50. 1943.

GUDMUND HATT.

1. Oldtidsagre i Onsild Herred. Randers Amts historiske Samfund. Aarbog 1942.
2. Jydsk Bondeliv i ældre Jernalder. 1943.
3. Oldtidens Høstmaskine som Forløber for Nutidens. »Globus«. Aarg. 2. 1943.

J. HJELMSLEV.

1. Eksempler paa geometriske Undersøgelser over Integralkurver i Rummet. Festskrift til J. F. Steffensen 28. Februar 1943. 1943.
2. Om Indskydninger. Efter et gammelt Manuskript, revideret og suppleret af Helge Clausen. Matematisk Tidsskrift. B. 1943.

HOLBERG-SAMFUNDET AF 3. DECEMBER 1922.

1. Torben Krogh: Holberg i det kongelige Teaters ældste Regieprotokoller. 1943.

SØREN HOLM.

1. Paul Tillich. En Fremstilling og Vurdering af hans Religionsfilosofi. 1942. (Teologiske Studier. Nr. 3. Dansk teologisk Tidsskrift. II. Afd.).

PAUL J. HOLST CHRISTENSEN.

1. Serosa- und Amnionbildung der Lepidopteren. Entomolog. Medd. XXIII (Jubilæumsbd.). 1943.
2. Om Morphologien og Biologien hos *Drepanopteryx phalænoides* L. Flora og Fauna. 1943.

JENS HOLT.

1. Études d'aspect. Aarhus 1943. (Acta Jutlandica. XV, 2).
2. Les noms d'action en Grec ancien. Acta Linguistica. Vol. II (1940—41). 1943.

CARSTEN HØEG.

1. Skrift og Bog i den klassiske Oldtid. 1942.
2. À propos d'un livre récent sur les noms verbaux en grec ancien. Acta Linguistica. Vol. II (1940—41).
3. Stedbestemmelser uden Præposition i Nygræsk. In Memoriam Kr. Sandfeld. 1943.
4. Den antikke Procedures Oprindelse og Væsen. Tidsskrift for Rettsvitenskap. Oslo 1943.

R. HØRRING (†).

1. Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—41. Nr. 10. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 105. 1942.

2. Fortsatte Resultater af Ringmærkningerne i 1931—42. Nr. 11. Smst. Bd. 106. 1943.

INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI.

1. Helge Andersen: Kul, Tørv og Brunkul. 1942.
2. Erik Rasmussen: Indien. 1942.
3. Georg Nørregaard: Arbejdsforhold indenfor dansk Haandværk og Industri 1857—1899. 1943.

AD. S. JENSEN, TH. MORTENSEN og R. SPÆRCK.

1. The Zoology of the Faroes. Ed. by A. S. J., W. Lundbeck, T. M. and R. S. Vol. I, part I; Vol. III, part II. 1928—42.

HANS JENSEN.

1. Myten om det »lille« Danmark. Træk af vor ydre og indre Historie. 1941.
2. Brud og Sammenhæng i dansk Aandsliv efter 1864. En Studie med Henblik paa Grundtvigianisme, Indremission og andre Retninger. Kirkehistoriske Samlinger. 1943.

K. A. JENSEN.

1. — og A. Friediger: Sulfanylderivater af heterocykliske Aminer. IX. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 16. 1942.
2. — og Knud F. Jansen: Über die Konstitutionsspezifität der hämorrhagischen Wirkung von 3,3'-Methylen-bis-(4-oxycumarin). Hoppe-Seyler's Ztschr. für physiologische Chemie. Bd. 277. 1942.
3. —, K. Schmith og Paul Brandt: Über die bakteriostatische Wirkung von p-(Aminomethyl-)Benzolsulfonamid. Klinische Wochenschrift. Jahrg. 21. 1942.
4. — og Kai Schmith: Zusammenhänge zwischen chemischer Konstitution und bakteriostatischer Wirkung bei Sulfonamiden. Ztschr. für Immunitätsforschung und experimentelle Therapie. Bd. 102. 1942.
5. Zur Konstitution der Verbindungen vom Typus R_2SX_2 , R_2SeX_2 und R_2TeX_2 . Ztschr. für anorganische und allgemeine Chemie. Bd. 250. 1943.
6. Über die räumliche Konfiguration der Verbindungen vom Typus R_3PX_2 , R_3AsX_2 , R_3SbX_2 und R_3BiX_2 . Smst. Bd. 250. 1943.
7. Dipolmomente der höheren Isologen der Sulfoxyde und Aminoxyde. Smst. Bd. 250. 1943.
8. — og N. Clauson-Kaas: Zur Chemie der metallorganischen Blei- und Zinnverbindungen. Smst. Bd. 250. 1943.
9. — og F. Lundquist: En ny type piperidinderivater med analgetisk og spasmolytisk virkning. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 17. 1943.

KNUD JEPPESEN.

1. Die italienische Orgelmusik am Anfang des Cinquecento. Die »Researchari, Motetti, Canzoni, Libro Primo« des Marco Antonio (Cavaz-

zoni) da Bologna (1523) in Verbindung mit einer Auswahl aus den »Frottole Intabulate da Sonare Organi« des Andrea Antico da Montona (1517) eingeleitet und hrsg. von K. J. 1943.

2. Népi dallamelemek Octavio Petrucci frottola-kiadványaiban. (Paa Magyarisk; ogsaa med tysk Titel: Das Volkliedsgut in den Frottolembüchern des Ottavio Petrucci). Különlenyomat a Kodály Zoltán Emlékkönyvből (Sonderabdruck aus der Festschrift für Zoltán Kodály). Budapest 1943.

BØRGE JESSEN.

1. En Opgave i geometriske Sandsynligheder. Festschrift til Professor, Dr. phil. J. F. Steffensen 28. Februar 1943.
2. Den aksiomatiske Metode. Matematisk Tidsskrift. A. 1943.

KEMISK FORENING.

1. Kemien i Danmark. II. Dansk kemisk Bibliografi 1800—1935. Udarbejdet af Stig Veibel. 1943.

C. KLITGAARD.

1. Vester Brønderslev Sogns og Brønderslev Købstads Historie. Brønderslev 1942.
2. Nogle Selvejer- og Skudehandlerslægter fra Han Herrederne. Historisk Aarbog for Tisted Amt. 1943.
3. Cassandra Bonde. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift. 1943.
4. Optegnelser om Slægten Pio. Personalhistorisk Tidsskrift. 1943.
5. Flade Kirke. Jyske Samlinger. 1943.
6. Strid om Fruestole i Vennebjerg Kirke. Smst. 1943.
7. Bidrag til Vendsyssels Præstehistorie. 4. Hr. Christen Pedersen Plet i Aasted. Kirkehistoriske Samlinger. 1943.
8. Godsforvalter Niels Wrigsted Møller og Forholdene paa Birkelse omkring Aar 1800. Vendsysselske Aarbøger. 1943.
9. Forskellige Broer. Smst. 1943.

GUNNAR KNUDSEN.

1. Danske Studier. Udg. af G. K. under Medvirkning af Marius Kristensen og Ejnar Thomsen. Bd. 38, Hefte 3—4. — Udg. af G. K. under Medvirkning af Arthur Christensen og Ejnar Thomsen. Bd. 39, H. 1—2. 1941—42.
2. Gamle Stednavne i Søllerød Kommune. »Søllerødbogen 1942«. Holte 1942.
3. Danmarks gamle Personnavne. I. Fornavne. Udg. af G. K. og Marius Kristensen † under Medvirkning af Rikard Hornby. Hæfte 7. 1943.
4. Mindeord over Marius Kristensen. Namn och Bygd. Årg. 31 (Ny följd. Årg. 4). Lund 1943.
5. De danske Stednavne paa -um. (Anm. af Kristian Hald: De danske Stednavne paa -um. 1942). Smst. Årg. 31 (Ny följd. Årg. 4). Lund 1943.
6. Marius Kristensen ^{27/4}1869—^{2/11}1941. Kungl. Gustav Adolf Akademiens Minnesbok 1932—1942. Uppsala 1943.

SØNCKE KNUDSEN.

1. Paul Oxhøj: Om Kogsalts Indflydelse paa Væksten af visse anaerobe Bakterier. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Aarskrift 1943.

L. KOLDERUP ROSENVINGE (†).

1. — og Søren Lund: The Marine Algæ of Denmark. Contributions to their Natural History. Vol. II. *Phæophyceæ*. Part. II: *Corynophlaeaceæ*, *Chordariaceæ*, *Acrotrichaceæ*, *Spermatochneaceæ*, *Sporochneaceæ*, *Desmarestiaceæ*, *Arthrocladiaceæ*, with Supplementary Comments on *Elachistaceæ*. 1943. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skr. II, 6).

DET KGL. BIBLIOTEK.

1. Carl S. Petersen: Det kongelige Biblioteks Haandskriftsamling. Bogens Verden. 1942.
2. Katalog over danske og norske Digteres Originalmanuskripter i Det kongelige Bibliotek. Ved Lauritz Nielsen. Hefte 2. 1943.

BJØRN KØRNERUP.

1. (Anm. af) Nicolai Stenonis Opera Theologica cum prooemiis ac notis Germanice scriptis edd. Knud Larsen et Gustav Scherz (1941). Historisk Tidsskrift. 10. Række. VI. 1943.
2. — og O. Clemen: Danmark og Wittenberg. Kirkehistoriske Samlinger. 6. Række. IV.
3. Laudatio Episcopi Petri Erasmi Mülleri. En Mindetale af J. P. Mynter. Udg. af B. K. Smst. 6. Række. IV.

KNUD H. KRABBE.

1. Studies on the Morphogenesis of the Brain in Lower Mammals. (Morphogenesis of the vertebrate brain II). 1942.

P. L. KRAMP.

1. The Godthaab Expedition 1928. Leader: Eigil Riis-Carstensen. Medd. om Grønland. Bd. 80, Nr. 8—10. Bd. 81, Nr. 1. 1942.
Bd. 80, Nr. 8. P. L. K.: Siphonophora.
Bd. 80, Nr. 9. P. L. K.: Ctenophora.
Bd. 80, Nr. 10. P. L. K.: Pelagic Tunicata.
Bd. 81, Nr. 1. P. L. K.: Medusæ.

ALFR. KRARUP.

1. Acta Pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark. 1316—1536. Vol. VII: Supplementum. Ed. A. K. 1943.

VINDING KRUSE.

1. Retslæren. 1—2. Bog. 1943.

J. P. KRYGER.

1. *Tetracyclos boreios* n. g. et sp. (Hym. Chalcididae, Aphelinini). Entomolog. Medd. Bd. XXII. 1942.
2. Two Notes on Chalcid Flies. Smst. XXII. 1943.

J. K. LARSEN.

1. Nyprovençalsk Renaissance. Felibrigens Forudsætninger og Tilblivelse. 1943.

HENNING LEMCHE.

1. Studien über die Flügelzeichnungen der Insekten. II. Blattoidea. 1942. (Vidensk. Selsk. Biolog. Medd. XVII, 3).
2. The Wings of Cockroaches and the Phylogeny of Insects. Vidensk. Medd. fra Dansk. naturh. Foren. Bd. 106. 1942.

VILH. LORENZEN.

1. Problemer i Københavns Historie 1660—1757, belyst ved samtidige Kort. Historiske Meddelelser om Staden København og dens Borgere. 3. Række. Bd. V. 1942—43.

THERKEL MATHIASSEN.

1. Stenalderbopladsen i Aamosen. Med Bidrag af J. Troels-Smith og Magnus Degerbøl. 1943. (Nordiske Fortidsminder, udg. af Det kgl. nordiske Oldskriftselskab. Bd. III, 3).

N. THYDSEN MEINERTZ.

1. Das oberflächliche Facialisgebiet der Nager. Zoologische Jahrbücher. Bd. 67. Jena 1941.
2. Das superfizielle Fazialisgebiet der Nager. IV. Die Muriden. 1—2. Morphologisches Jahrbuch. Bd. 87—88. Lpz. 1942—43.
3. Das superfizielle Facialisgebiet der Nager. VI. Die Sciuriden. 1—2. Ztschr. für Anatomie und Entwicklungsgeschichte. Bd. 112. Berlin 1942—43.

TH. MORTENSEN.

1. A Monograph of the Echinoidea. III, 2. Text.-Atlas. 1943.

DETLEV MÜLLER.

1. Hvorfor springer Eg og Ask saa sent ud? Forskellen mellem ring- og spredtsporede Løvtræer. Dansk Skovforenings Tidsskrift. 1943.
2. Planternes Ernæring. Den ny Landmandsbog. 1943.
3. Über Chlorophyll- und Stickstoffgehalt in Hexenringen von *Marasmius oreades*. Friesia. II. 1943.
4. Kornets Anatomi og Fysiologi. »Korn«. Bd. 1. 1943.

KOMITEEN FOR UDGIVELSEN AF ET MINDESKRIFT FOR FR. MÜNTER.

1. Breve til Baron Herman Schubart. I—II. Ved Øjvind Andreasen. Personalhistorisk Tidsskrift. 1943.

DEN KGL. MØNT- OG MEDAILLESAMLING.

1. Sylloge Nummorum Graecorum. The Royal Collection of Coins and Medals, Danish National Museum. Thrace. Part II. Macedonia. Part I—III. 1943.

NATIONALMUSEET.

1. Danmarks Kirker. Tisted Amt, Hefte 9. 1942.

ANKER NIELSEN.

1. *Apatidea auricula* Forsslund from a Norwegian Mountain Lake. Description of the Imago and Notes on the Biology. Entomolog. Medd. XXIII (Jubilæumsbd.). 1943.

DITLEF NIELSEN.

1. Der dreieinige Gott in religionshistorischer Beleuchtung. Bd. 2: Die drei Naturgottheiten. Teil 1. 1942.

JAKOB NIELSEN.

1. Lærebog i rationel Mekanik. I. Statik. 2. Udg. 1943.

LAURITZ NIELSEN.

1. Holger Drachmann. Hovedtræk af en tragisk Digterskæbne. 1942.
2. Nye Bidrag til dansk Bibliografi indtil Aar 1600. Nordisk Tidsskrift för Bok- och Biblioteksväsen. Årg. XXIX. 1942.
3. Vejledning i Biblioteksbenyttelse og almindelig Bibliografi. 2. fuldstændig reviderede Udg. 1943.

NIELS NIELSEN.

1. Meddelelser fra Skalling-Laboratoriet. Bd. VII. 1943.

HANS NORLING-CHRISTENSEN.

1. Une trouvaille de parures de l'ancien âge du fer romain faite à Vester Møllerup, Vendsyssel. Acta Archaeologica. Vol. XIII. 1942.

EILER NYSTRØM.

1. Frederiksbergs Historie. I. Oprindelse og Udvikling indtil Kronens Afhændelse af Jorderne. 1942.
2. Topografi og Videnskab. Historisk Tidsskrift. 10. Række. VI. 1943.

N. E. NØRLUND.

1. Johannes Mejers Kort over det danske Rige. Udg. af N. E. N. Bd. 1—3. 1942. Bilag: Kort. (Geodætisk Instituts Publikationer. I).
2. Geodætisk Instituts Kortlægningsarbejder i Grønland. »Danmark«. Aarg. 2, Nr. 24. 1942.
3. Danmarks Kortlægning. En historisk Fremstilling. Udg. af N. E. N. Bd. 1. 1942. (Geodætisk Instituts Publikationer. IV).
4. Bestemmelse af Vægtene paa de Ubekendte ved Elementudjævning. Festskrift til J. F. Steffensen 28. Februar 1943.
5. Anwendung einer Funktionalgleichung in der Ausgleichsrechnung zur Bestimmung der Gewichte der Unbekannten. Reale Accademia d'Italia. IX Convegno »Volta« Roma 22—28 Ottobre 1939—XVII promosso dalla classe delle Scienze Fisiche, Matematiche e Naturali. Roma 1939—XVII.

POUL NØRLUND og AAGE ROUSSELL.

1. Forntida gårdar i Island. Meddelanden från den nordiska arkeologiska undersökningen i Island Sommaren 1939. Av A. R., Mårten Stenberger, Matthías Þórdarson, Jouko Voionmaa, Under medverkan av Sigurdur Thorarinsson, Magnus Degerbøl, Albert Nilsson, Jón Steffensen. Sthlm. 1943.

JOHS. NØRVIG.

1. Steen Steensen Blicher. 1943.

HEDVIG OLSEN.

1. Bekræftende og benægtende svar i Rumænsk uden anvendelse af *da* og *nu*. In Memoriam Kr. Sandfeld. 1943.

H. OSTERMANN.

1. Report of the Fifth Thule Expedition 1921—24. The Danish Expedition to Arctic North America in Charge of Knud Rasmussen. Vol. X, No. 2. The Mackenzie Eskimos. After Knud Rasmussen's Posthumous Notes ed. by H. O. 1942.
2. Norges Svalbard- og Ishavs-Undersøkelser. Leder: Adolf Hoel. Meddelelser. Nr. 51—52. Oslo 1942.
Nr. 51: Bidrag til Grønlands beskrivelse forfattet av Nordmenn før 1814. Utgitt av H. O.
Nr. 52: Johan Christian Mørch: Avhandlinger om Grønland 1799—1801. Utgitt av H. O.
3. Brudstykker af en Dagbog holden i Grønland i Aarene 1770—1778 af Hans Egede Saabye, fordmu ordineret Missionær i Claushavns og Christianshaabs Distrikter, nu Sognepræst til Udbye i Fyens Stift. Med Forerindring af Stiftets Biskop i et Brev til Hs. Excellence Hr. Geheimeconferensraad Bülow. Ved H. O. Medd. om Grønland. Bd. 129, Nr. 2. 1942.
4. Frederikshaabs Historie 1742—1942. 1943. (Det grønlandske Selskabs Skrifter. XII).

C. V. OTTERSTRØM.

1. Grønlændere — en Type af unge Havørreder. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 40, Nr. 12. 1942.
2. Grønlænderne og Fredningstiden. Smst. Aarg. 41, Nr. 2. 1943.
3. De faste Fangstindretninger. Smst. Aarg. 41, Nr. 3. 1943.
4. Helt (*Coregonus lavaretus*) i Furesø. Lystfiskeritidende. 1943.
5. Vort Ferskvandsfiskeri. Social-Demokraten ¹⁹/₃ 1943, Kronik.
6. Fiskeridirektoratets »direkte Aktion«. Af Amtsvandinspektør, cand. polyt. E. Nielsen, Holbæk, med Svar fra C. V. O. Stads- og Havneingeniøren. Aarg. 34, Nr. 1. 1943.
7. Ældre og nyere Vandforeninger. Ferskvandsfiskeribladet. Aarg. 41, Nr. 10. 1943.
8. Udledning af Spildevand og Vandløbsretterne. Smst. Aarg. 41, Nr. 5. 1943.

HOLGER PEDERSEN.

1. Et baltoslavisk problem. In memoriam Kr. Sandfeld. 1943.
2. Tocharische Beiträge. Revue des Études Indoeuropéennes. Jahrg. III. 1943. Cernăuți (România).
3. Kristian Sandfeld. Oversigt over Vidensk. Selskabs Forhandlinger. 1942—43.

FREDERIK POULSEN.

1. Fra en romersk Kejserindes Salon. »Klingen«. 1942.
2. Kopenhagen, Glyptothek Ny Carlsberg (Schluss). Nr. 4801—4830. Photographische Einzelaufnahmen antiker Sculpturen. Serien zur Vorbereitung eines Corpus Statuarum (»Arndt-Amelung«). Hrsg. von Georg Lippold. Serie XVII A. München 1943.
3. Probleme der Datierung frühromischer Portraits. Acta Archaeologica. Vol. XIII. 1942.
4. (Anm. af) Robert West: Römische Porträtplastik. Bd. 2. München 1941. Gnomon. Bd. 19. Berlin 1943.

UDVALGET FOR UDGIVELSE AF PSYKOLOGISK-PÆDAGOGISK BIBLIOTEK.

1. R. H. Pedersen: Undersøgelser over Haandskrivning. 1943. (Psyk.-pæd. Bibl. Bd. IX).

F. REIMERS.

1. Æter til Narkose. Undersøgelser over Autoksydation og Stabilisering. 1943.
2. — og P. Nyman: Polarografisk Bestemmelse af Lobelin. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 15. 1941.

PH. ROSENDAHL.

1. Jakob Danielsen, en grønlandsk Maler. Tegninger og Akvareller. Tekst ved P. R. 1942.

ALFRED ROSENKRANTZ.

1. De danske Nûgssuaq Ekspeditioner 1938 og 1939. Under Ledelse af A. R. A Geological Reconnaissance of the Southern Part of the Svartenhuk Peninsula West Greenland. By A. R., Arne Noe-Nygaard, Helge Gry, Sole Munck and Dan Laursen. Medd. om Grønland. Bd. 135, Nr. 3. 1942.
2. Mineraler, Bjærgarter, Forsteninger. »Naturesamleren«. Redigeret af Hans Hvass. 1942.
3. Slægten *Thyasira*'s geologiske Optræden. Medd. fra Dansk geologisk Forening. Bd. 10. 1942.
4. Om de strukturelle Forhold i den prækvartære Undergrund i Østsjælland. Smst. Bd. 10. 1942.
5. K. Brünnich Nielsen: *Martinosigra elongata* n. g. et n. sp. A new echinoid from the white chalk of Denmark. Opus posthumum, ed. by A. R. Smst. Bd. 10. 1942.
6. K. Brünnich Nielsen: The Asteroids of the Senonian and Danian

Deposits of Denmark. Opus posthumum, ed. by Th. Mortensen and A. R. 1943. (Vidensk. Selsk. Biolog. Skr. II, 5.)

7. S. V. Sølvér: Flotationsforsøg med en Bly-Zink-Pyrit-Malm fra Grønland. Ingeniøren. Nr. 38. (Kemoteknik. Nr. 6). 1943.
8. Auvfarssuaq. Det grønlandske Selskabs Aarskrift. 1943.

PAUL V. RUBOW.

1. Reflexioner over dansk og fremmed Litteratur. 1942.
2. Victor Hugos Lyrik. Studier over de ældre Digtsamlinger. 1943. (Univ. Festskrift 26/9 43).

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Viby Sogns Historie. I. Udg. af Viby Kommune. 1942.
2. — og Sigurd Swane: Jens Hansen-Aarslev. En Kunstnerskæbne. Aarhus 1942.
3. Fra Hørager til Væverstue. Nogle Arbejdsgilder i den gamle danske Landsby. Udg. af Det kgl. danske Landhusholdningsselskab. 1942.
4. Den gamle Feltpræst. Haderslev 1943.
5. Folkemindesamleren Nicolai Christensen. Vendsysselske Aarbøger 1943.
6. C. Borre Larsen og hans lokalhistoriske Afhandlinger. Historisk Samfund for Præstø Amt. Aarvog 1941.
7. »Slumrer sødt i Slesvigs Jord«. — Jeg er født paa Jyllands Sletter Danske Studier. 1941.
8. Til E Bindstouw. Smst. 1942.
9. Erik Bertelsen. Dansk Udsyn. 1943. Kolding.
10. Mødet paa Fjellumhøj. Sønderjydske Maanedsskrift. Aarg. 18. 1942.
11. Folkemindesamleren Jens Madsen, Hanved. Smst. Aarg. 19. 1943.
12. Om Constantinsborg og dens Ejere. Østjydske Hjemstavn. 1942.
13. Romantik og Realisme. Litterære Bemærkninger vedrørende den danske Bondestand. Edda. 1942.

FREDERIK SCHYBERG.

1. Den store Teaterrejse. Michael Rosings Dagbog og Breve fra Pariserrejsen i 1788. 1943.

INGER SIMONSEN.

1. Den danske Børnebog i det 19. Aarhundrede. 1942.

PETER SKAUTRUP.

1. Hardiske Mål. II. Kildekritiske Forudsætninger. Hæfte 1. Aarhus 1942.

P. SKOVGAARD.

1. Danske Fugle. Aarg. 19. Bd. 5. Nr. 37—38. Viborg 1942.

A. SKOVSTED.

1. Flagermus som Nytte- og Skadedyr. Naturens Verden. XXVI. 1942.

R. SPÄRCK.

1. Palæozoologica Groenlandica. Afhandlinger om østgrønlandske Vertebratfossiler indsamlede paa de af Dr. Lauge Koch i Aarene 1926—38 ledede Ekspeditioner. Udg. af Universitetets zoologiske Museum. Bd. I. Egil Nielsen: Studies on Triassic Fishes. I. 1942.

AXEL STEENBERG.

1. Den danske Bondegaard. Fra Jordhuset til den moderne Bondebolig. 1942. (Vi og vor Fortid. Nr. 8).
2. Ancient Harvesting Implements. A study in archaeology and human geography. 1943. (Nationalmuseets Skrifter. Arkæologisk-Historisk Række. I).

E. STRÖMGREN.

1. Publikationer og mindre Meddelelser fra Københavns Observatorium. Nr. 122, 123, 128, 130, 131, 132. 1940—41.
Nr. 122: Beobachtungen von veränderlichen Sternen, ausgeführt von Mitgliedern der Astronomisk Selskab. 1940.
Nr. 123, 1. Beobachtungen von veränderlichen Sternen, ausgeführt von Mitgliedern der Astronomisk Selskab. Mitteilung Nr. 70 (NAT Mai 1940).
2. Ole Hesselberg, J. P. Møller und J. M. Vinter Hansen: Beobachtungen von Kometen und Kleinen Planeten (Astr. Nachrichten 269, 3).
3. Jens P. Møller: Tafeln zur Reduktion gemessener Differenzen in Rektascension und Deklination auf Differenzen der mittleren Örter bezogen auf das Äquinoktium des Jahresanfangs (Astr. Nachrichten 270, 1).
4. Axel V. Nielsen: Beobachtungen von Veränderlichen angestellt von Mitgliedern der nordischen »Astronomisk Selskab« und auf der Kopenhagener Sternwarte. Mitteilung Nr. 63 (Astr. Nachrichten 270, 1).
5. E. Strömgren: Reduktion von Beobachtungen von Sternbedeckungen, angestellt von Mitgliedern der »Astronomisk Selskab«. Mitteilung Nr. 11 (Astr. Nachrichten 270, 4). 1940.
Nr. 125: Beobachtungen von Veränderlichen. Angestellt von Mitgliedern der nordischen »Astronomisk Selskab« und auf der Kopenhagener Sternwarte. Mitteilung Nr. 64. (Astr. Nachrichten 270, 289). 1940.
Nr. 128: Hans Q. Rasmusen: The Motion of Comet 1929 I (Schwasmann-Wachmann 2) in the Years 1936—1942. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XIX, 3).
Nr. 130: Peder Pedersen: Die Librationsellipsen um die Dreieckslibrationspunkte im Allgemeinen Dreikörperproblem. 1941. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XIX, 7).
Nr. 131: Beobachtungen von veränderlichen Sternen, ausgeführt von Mitgliedern der Astronomisk Selskab. 1941.

Nr. 132: Beobachtungen von Veränderlichen. Angestellt von Mitgliedern der nordischen »Astronomisk Selskab« und auf der Kopenhagener Sternwarte. Mitteilung Nr. 65 (Astr. Nachrichten 271, 219). 1941.

2. Nordisk Astronomisk Tidsskrift. Udg. af Astronomisk Selskab, København. Ny Række. Bd. 21—23. 1940—42.

C. SYRACH LARSEN.

1. Skovtræforædlingen 1939—42. Dansk Skovforenings Tidsskrift. 1942.

REDAKTIONEN AF »SØNDERJYLLANDS HISTORIE«.

1. Sønderjyllands Historie fremstillet for det danske Folk. Under Redaktion af Vilh. la Cour, Knud Fabricius, Holger Hjelholt og Hans Lund. Navne- og Sagregister. Ved H. J. H. Glædemark. 1943.

Å. VEDEL TÅNING.

1. Hættemaagekolonier og Svømmeænder. Et Forsøg udført paa Klægbanken i Ringkøbing Fjord. Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. XXXVII. 1943.
2. Fiskeri- og Havundersøgelser ved Færøerne. 1943. (Skrifter udg. af Kommissionen for Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. No. 12).

ERIK TETENS NIELSEN.

1. X-Ray Observations on the Passage of Food in the Orthoptera. Entomolog. Medd. XXIII (Jubilæumsbind). 1943.
2. —, Frants Bergh, J. B. Funder: X-Ray Investigations on Insects. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 106. 1943.

MATHIAS THOMSEN.

1. Ellen Thomsen: An Experimental and Anatomical Study of the Corpus allatum in the Blow-Fly *Calliphora Erythrocephala* Meig. 1942. (Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Forening. Bd. 106).

V. THORLACIUS-USSING.

1. Reventlow-Museet. Pederstrup. Kunstmuseets Aarsskrift 1942—43.

H. TOPSØE-JENSEN.

1. Omkring Levnedbogen. En Studie over H. C. Andersen som Selvbioграф 1820—1845. 1943.

AKSEL TOVBORG JENSEN.

1. Determination of Particle Size by X-Ray Powder Method. 1943. (Vidensk. Selsk. Mat.-fys. Medd. XX, 8).
2. Se Niels Bjerrum Nr. 1.

UDVALG FOR FOLKEMAAL.

2. Danske Folkemaal. Aarg. 13, Hæfte 3—8. Aarg. 14., Hæfte 1—6. 1942—43.

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND.

1. Danmarks gamle Folkeviser. Del 10: Tekst-Tillæg af H. Grüner-Nielsen. Hefte 3. 1943.

STIG VEIBEL.

1. Om Reaktionen mellem p-Karboxyfenylhydrazin og Sennepsolier. Dansk Tidsskrift for Farmaci. Bd. 17. 1943.
2. — og Thomas Vrang: Om Reaktionen mellem p-Karboxyfenylhydrazin og α -Oxy- eller α -Halogenketoner. Smst. Bd. 17. 1943.
3. — og Gunnar Steensholt: On the Glucosidases of the Intestine of the Pig. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 6. Sthlm. 1943.

VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR EN PUBLIKATION OM SELSKABETS HISTORIE.

1. Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab 1742—1942. Samlinger til Selskabets Historie. I. Udarbejdet af Asger Lomholt. 1942.

AKSEL VOLTEN.

1. Demotische Traumdeutung (Pap. Carlsberg XIII und XIV verso). 1942. (Analecta Aegyptiaca consilio Instituti Aegyptologici Hafniensis edita. Vol. III).

VILHELM WANSCHER.

1. Danmarks Architektur. 1943.

SVEN WERNER.

1. C. B. Madsen: En Spektrograf for langsomme Beta-Straaler med Maalingen i Radium E's β -Spektrum. Aarhus 1942.

C. WESEBERG-LUND.

1. Smaa Iagttagelser over dansk Fugleliv. Naturens Verden. XXVI. 1942.
2. P. Esben-Petersen. 18. December 1869—2. April 1942. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 106. 1943.
3. Funkemor. Frederiksborg Statsskoles Aarsberetning 1942—43. Hille-rød 1943.

KURT WULFF (†).

1. Acht Kapitel des Tao-tê-king. Hrsg. von Victor Dantzer. 1942. (Vidensk. Selsk. Hist.-filol. Medd. XXVIII, 4).

HILMAR ØDUM.

1. Prækvartær-Profilet Nyborg-Sprogø-Korsør. Medd. fra Dansk geologisk Forening. Bd. 10. 1942.

SØREN L. ØRSKOV.

1. Untersuchungen über die Wirkung von antiperniciösen Mitteln, von einer Reihe von Vitaminen und von Eisen auf die Permeabilität der roten Blutkörperchen des normalen Menschen. Acta physiologica Scandinavica. Vol. 5. Sthlm. 1943.

Afdeling C

Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg.

Fra Museets Bestyrelse er modtaget følgende Beretning¹:

I det forløbne Aar fra 1. Oktober 1942 til 30. September 1943 har Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg forøget sine Samlinger paa følgende Maade:

A. Ved Køb:

1. Dronning Anna Sophie, Kong Frederik IV's Gemalinde, født Comtesse Reventlow. Miniature paa Pergament. Halv Figur.
2. Kong Frederik VI som Kronprins. Rund Miniature paa Elfenben. Profilbillede.
3. Samme. Biscuitbuste. Fra den kgl. Porcelænsfabrik. Formentlig udført af Gotthilf Borup ca. 1835.
4. Samme. I Uniform. Broncestatuette, formentlig posthum.
5. Prinsesse Caroline, Kong Frederik VI's ældste Datter. Oval. Farvelagt Blyantstegning. Udført af J. J. Turretin ca. 1818.
6. Dronning Caroline Amalie, Kong Christian VIII's Gemalinde, født Prinsesse af Slesvig-Holsten-Sønderborg-Augustenburg. Miniature paa Elfenben. Malet af Caroline Steltzner.
7. Kong Christian IX. Rytterstatuette. Patineret Gibs. Udført af H. P. Wederkinch 1908. Signeret.
8. Blaa Ridder, formentlig Claus Ahlefeldt, Feltmarskal, Guvernør over Nyborg. Olieminiature paa Lærred.
9. Mandsportræt, benævnet københavnsk Borger. Ovalt Maleri. Paaskrift: *Ætatis suæ 64. A^o1696.*
10. Jacob Bang, Amtsforvalter, Justitsraad, N. F. S. Grundtvigs Morbroder. Miniature paa Elfenben. Udført af Cornelius Høyer.

¹ Genpart af den Allerunderdanigste Beretning, som det paahviler Bestyrelsen aarlig at afgive til Hs. Maj. Kongen om Museets Virksomhed.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 81.

11. Constance Henriette Leth, født Fabritius-Tengnagel. Ovalt Maleri. Halv Figur. Formentlig malet af Hans Hansen ca. 1796.
12. Eleonora Christina Zrza, kgl. Operasangerinde. Malet af C. A. Jensen ca. 1822.
13. Lauritz Engelstoft, Historiker, kgl. Ordenshistoriograf. Laveret Tuschtegning. Signeret: F. L. Storch 1829. Forlæg for et Kobberstik.
14. Louis Urban Jürgensen, Hofkronometermager. Sepiategning. Udført af C. A. Jensen ca. 1830. Forarbejde til Maleriet fra 1831.
15. David Monrad, Generalpostdirektør, Konferensraad. Maleri. Halv Figur. Signeret: (C. A.) Jensen p(inxit) 1834.
16. Foregaaendes Hustru, Clara, født Jørgensen. Halv Figur. Malet af C. A. Jensen 1834.
17. Peter Hiort Lorenzen, slesvigsk Politiker. Blyantstegning fra hans yngre Aar.
18. Johan Heinrich Irminger, Oberst, Adjutant hos Kong Christian VIII. Malet ca. 1840.
19. Niels Wilhelm Gade, Komponist. Tegning; Bly og Hvidt. Udført af F. Vermehren 1845; signeret. Forlæg for et Lithografi.
20. Emil Erslev, Musiklærer og Musikhandler, Medstifter af Studentersangforeningen. Blyantstegning. Betegnet: d. 9. Juli 1846 I Vilhelm G. Udført af J. V. Gertner. Forlæg for et Lithografi.
21. Caspar Johannes Boye, Præst, Digter. Tegnet af N. Habbe ca. 1850; signeret.
22. Viggo Johansen, Maler. Siddende i sit Atelier. Selvpортræt fra 1878. Signeret.
23. Ernst Frederik Wilhelm von der Recke, Forfatter. Tuschtegning, udført af Viggo Johansen. Signeret.
24. Frants Peder William Buhl, Orientalist, Professor. Blyantstegning, udført af Viggo Johansen. Signeret.
25. Rigs greve Wilhelm Carl Eppingen Sponneck, Finansminister, Generaltolddirektør, Geheimekonferensraad. Kopi af Daniel Hvidt efter P. S. Krøyers Maleri fra 1886.
26. Ludvig Tage Christian Müller Feilberg, Filosof. Malet af Malthe Engelsted 1913.

27. Peder Vilhelm Jensen-Klint, Arkitekt. Malet af Gustav Vilhelm Blom 1918; signeret.
28. Vilhelm Peter Grønbech, Kultur- og Religionshistoriker. Hoftestykke. Malet paa Museets Foranledning af Herman Vedel.
29. »Peder Horrebøw møder Kong Frederik IV i Løngangen og leverer ham en mathematisk Afhandling«. Blyantstegning. Udført af C. C. Constantin Hansen, maaske som Udkast til Udsmykningen af Universitetet.
30. »Kong Frederik V og den sovende Supplikant«. Let farvelagt Blyantstegning. Udført af Wilh. Marstrand.
31. Arendse Hulegaards sidste Besøg hos Johannes Ewald. Malet af Wilh. Marstrand 1864; signeret.
32. Den preussiske Konge Frederik Wilhelm IV's Ankomst paa Københavns Rhed den 18. Juni 1845. Malet af C. F. Sørensen 1846; signeret. Har tidligere tilhørt Kong Christian VIII.
33. En Marinevagt ved Mysunde Skibsbro. Tegning; Bly, Tusch og Hvidt. Signeret: N. Simonsen 1850. Forlæg for et Lithografi.
34. Det Scheel-Plessenske Palæ i Slesvig som Hovedkvarter for General Krogh 1850. Akvarel. Signeret: E. L. 1851, betegnende Edv. Lehmann.
35. Panserkorvetten »Dannebrog«. Blyantstegning. Betegnet: Nyholm April 1864 Carl Baagøe.
36. Kong Frederik VIII taler paa Thingvallasletten den 1. August 1907. Malet af N. V. Dorph.
37. Kong Frederik VIII forlader Reykjavik den 10. August 1907 ombord paa »Birma«. Malet af Vilh. Arnesen.
38. Kongeskibet »Dannebrog« staar ind i Københavns Havn 1912. Malet af Chr. Benjamin Olsen 1912; signeret.
39. Frederiksdal. Blyantstegning. Signeret: Adolph Kiste 1833.
40. Charlottenlund Slot. Blyantstegning fra Tiden før Ombygningen 1880.
- 41—42. To Interiører fra Kunst- & Industriudstillingen i København 1879. Blyantstegninger. Udførte af J. T. Hansen. Signeret.

B. Som Gave.

- Fra Bibliotekar, Magister Johan Christian Kall og Hustru, født Crone, ifølge testamentarisk Bestemmelse:
43. Ubekendt Dameportræt, kaldet Amtmand Monrads Datter. Maleri fra ca. 1725. J. S. Wahls Skole.
 - 44—45. Ubekendt Ægtepar, kaldet Amtmand Monrad og Hustru; muligvis forestillende Orientalisten, Professor Johan Christian Kall og Hustru Elisabeth Wøldike. Malede af Johan Hörner ca. 1755.
 46. Ubekendt Mandportræt fra ca. 1760. Rektangulær Miniature paa Elfenben. I ciseleret Sølvramme.
 47. Abraham Kall, Historiker, Professor, kgl. Ordenshistoriograf. Miniature paa Elfenben.
 48. Catharine Kall, Klosterfrøken paa Støvringgaard. Miniature paa Pergament. Udført ca. 1820.
 49. David Monrad, Generalpostdirektør, Konferensraad. Ovalt Maleri. Udført af Jens Juel ca. 1790.
 50. Samme. Miniature paa krideret Karton.
 51. Foregaaendes Hustru, Clara Monrad, født Jørgensen. Miniature som foregaaende.
 52. Georg Herman Monrad, Generaldecisor, Kammerherre. Pastel fra ca. 1824.
 53. Foregaaendes Hustru, Dorothea Monrad, født Waltersdorff. Pastel som foregaaende.
 54. Kong Christian IV styrende en Bondes Plov. Malet af Niels Simonsen 1845; signeret. Har tidligere tilhørt Kong Christian VIII.
 55. En Borgersoldat bødende sin Uniform paa Revuedagen. Maleri. Signeret: C. Schleisner 1840. Har tidligere tilhørt Kong Christian VIII.
 56. En Kirsebærsælger fra Vierlanden. Folkelivsbillede fra Altona, malet af Theodor Jensen. Har tidligere tilhørt Kong Christian VIII.
 57. En oval Sølv Daase. Drevet Arbejde med Baandslyng og Liljeornamenter. Paa Laaget Bogstaverne H M i Spejlmonogram, maaske betegnende Sognepræst Jørgen Herman Monrad til Ejdanger. Fra 1. Halvdel af 18. Aarh.
 58. En Snustobaksdaase af Emaille i Form af et Cymbalum.

Dekoreret med Musikemblemer, Noder og Blomster. Fra 18. Aarh.

59. En Kaffekande af kinesisk Eksportporcelæn. Dekoreret med to Monrad-Vaabner, hvori Paaskriften MONRAT. Fra 18. Aarh.
60. En lille Kop, dekoreret med Blomster i Jernrødt. Fra den kgl. Porcelænsfabrik. Graat Porcelæn. Slutningen af 1770'erne.
61. En amphoraformet Porcelæns Vase, dekoreret med Guld, blaa Blomster og et Prospekt samt med Inskription: Clara Monrad. D. 9. Januar 1832 (hendes 65 Aars Fødselsdag). Fra den kgl. Porcelænsfabrik. Hetsch-Perioden.
62. En Sølv Sukkerskaal med Kong Frederik VII's kronede Monogram. Udført i København ca. 1852.
- 63—64. To store Fajance Havetaburetter. Dekoreret med Blade og Ranker i blaat og med Hasselblade og -nødder i Grønt og Brunt.

Fra Baron Erik Rosenkrantz, Liselund:

65. Et Fad af det saakaldte Iselinske Stel. Kinesisk Eksportporcelæn fra Midten af 18. Aarh. Udført til Reinhard Iselin, der var Direktør i det kgl. oktrojerede asiatiske Kompagni.

Fra Fru Petra Angelo:

66. Et Fløjlsøv fra 18. Aarh. Efter Traditionen stammer det fra kongelig Besiddelse.

Fra Frøken Anna Olinda Giødesen ifølge testamentarisk Bestemmelse:

67. Elisabeth Dorothea Godske Olsen, Etatsraadinde, Datter af Biskop Nicolai Edinger Balle. Pastel. Formentlig udført af C. Horneman.

Fra Lektor, cand. mag. Aage Bricka ifølge testamentarisk Bestemmelse:

68. Hans Christian Hansen, Arkitekt. Skulderstykke. Akvarel. Signeret: Th(eophilus) Hansen, Athen 1844.
69. Frederik Vilhelm Theodor Bricka, Overlæge i Hæren. Blyantstegning. Udført af David Monies. Indsat i Laaget af en Syæske.

- 70—73. To mahognimalede Bøgetræs Armstole og to dertil svarende Stole. Udført efter Tegning af Arkitekten Theophilus Hansen.
74. En Lysekrone af forgyldt Bly med Skaal af Rubinglas. Tegnet af og har tilhørt Theophilus Hansen.
75. Et Par forgyldte Portièrestænger med Konsoller. Tegnet af Theophilus Hansen.

Fra den afbildedes Sønesønner:

76. Christian Frederik Ricard, Departementschef, Geheimekonferensraad. Modelleret af Th. Oppermann.

Fra Aktieselskabet Th. Wessel & Vett, Magasin du Nord, i Anledning af Firmaets 75 Aars Jubilæum:

77. Theodor Vilhelm Wessel, Medstifter af Firmaet Wessel & Vett. Malet af Otto Bache 1890; signeret.
78. Lemming Valentius Emil Vett, Medstifter af Firmaet Wessel & Vett. Malet af Otto Bache 1890; signeret.

Fra Direktør U. H. Nissen:

79. Nikolaus Wilhelm Lorenz Nissen, Grosserer, Formand for Foreningen »Fædrelandets Forsvar«. Skitse-maleri. Hel Figur, staaende med en Spade, idet han graver det første Spadestik til Garderhøjfortet.
80. Samme. Skitse. Hel Figur, staaende, idet han overdrager Garderhøjfortet til Krigsminister Bahnson.

Fra Sparekassedirektør C. F. Andersen, Hillerød:

81. Jørgen Frederik Leemejer, Inspektør ved Frederiksborg Museet. I Profil. Blyantstegning; betegnet (18)98. Udført af Hans Tegner.

Fra den afbildedes Familie:

82. Viggo Thorup, Højesteretsdommer. Signeret: G. W., betegnende Gustaf Wolmar.

Fra Frøken Annelise og Hr. Arthur F. Hørring:

83. Arne Einar Christiansen, Forfatter, Direktør for Det kongelige Teater. Hoftestykke. Malet af Vald. Irminger 1928; signeret.

Fra Bibliotekar ved Det kongelige Bibliotek R. Paulli:

84. Tre Bind af C. Bredahls »Dramatiske Scener«. I karakteristiske Bind fra Midten af 19. Aarh.

Fra Arkitekt Knud Millech:

85. En Samling Ornamenttegninger, udført af A. M. Jahn og A. Wolff i Anledning af Frederiksborg Slots og Badstuens Restaurering i Christian VIII's og Frederik VII's Tid, deriblandt nogle Planskitser, tegnede af Kong Frederik VII.

Fra Fru Olivia Thiset:

86. En Samling Originaltegninger af gamle kongelige Segl. Tusch og Hvidt. Udført af bl. a. Karl Jensen til Brug for Museumsdirektør Henry Petersens og Arkivar Thisets Værk: »Danske kongelige Sigiller«.

Fra fil. dr. Arvid Bäckström, Stockholm:

87. Nogle Fotografier af Frederiksborg Slot under Genopførelsen efter Branden 1859.

Fra Fru Hans Nik. Hansen, Fredensborg:

88. Christiansborg Slots Brand. Radering af Hans Nik. Hansen.

Museet har i det forløbne Aar erhvervet en Del Portrættegninger, bl. a. en større Samling Portrætter af fremtrædende nulevende danske Personer, tegnede af Otto Christensen, samt Silhouetter og Stik m. v., bl. a. en Radering efter P. S. Krøyers Maleri »Musik i Atelieret«, udført af Reidar Petersen.

Samlingen af historiske Blade er forøget paa sædvanlig Vis.

Som Supplement til Grosserer L. E. Bruuns Mønt- og Medaillesamling har Museet erhvervet 3 Medailler.

Til Samlingen af Livsmasker forestillende mere fremtrædende Personligheder har Museet fra Tandlæge Holger Winther modtaget seks Masker.

Blandt Erhvervelserne af Møbler og Kunstgenstande kan nævnes:

- 89—91. To Par Kopper fra den kgl. Porcelænsfabrik 1791 og 1793 og et Glas, alle med Tilknytning til de Coninckerne og Dronninggaard.

92. Et Mahogni Chatol med Indlægninger af lysere Træ. Fra ca. 1820.
93. Otte Mahogni Armstole. Christian VIII-Stil. Har tidligere været i Familien Paullis Eje.
94. En stor, forsølvet Porcelæns Opsats. Modelleret af C. Peters 1861. Udført til det første Lotteri til Fordel for Frederiksborg Slots Genopførelse.

Af Samlingerne har Museet i Aarets Løb afhændet:

Til Tøjhusmuseet:

Fire Malmkanoner, som i sin Tid blev opfiskede fra Vraget af det svenske Orlogsskib »Leoparden« ved Espergærde.

Til Vordingborg Byraad:

Model af Vordingborg Slot.

Registreringsarbejdet over Samlingens Portrætblade og historiske Blade er i Aarets Løb fortsat. Gennemfotograferingen af Museets Billeder og Genstande er forløbet planmæssigt.

Museets Værksted for Reparation af Gobeliner har i det forløbne Aar konserveret flere af Samlingens gamle Textiler. Konserveringsarbejdet i Museet er ligeledes fortsat.

Museets Deltagelse i den ikonografiske Kommissions Arbejde med Indsamling af Oplysninger om malede Portrætter her i Landet er fortsat som tidligere. Kommissionen har nu Oplysningskort om ca. 8.500 danske Portrætter.

I Lighed med, hvad der er sket de foregaaende Aar, har Museet i Sommermaanederne stillet Omvisere til Raadighed for Skoler o. l.

Ligesom tidligere har Museet sammen med De danske Kongers kronologiske Samling paa Rosenborg i det forløbne Aar foranstaltet en Serie Lysbilled-Foredrag i Nationalmuseets Foredragssal med Emner fra Tiden 1730—84, ligesom det har medvirket ved Arbejdet indenfor »De Arbejdsløses Museumsforedrag«.

Gennem »Zacharias Jacobsen og Hustru, født Wibergs Legat« er nogle af Zinkfigurerne paa Kongefløjens Marmorgalleri blevet

erstattet med Sandstensfigurer, udført efter de originale Skulpturfragmenter. Dette Arbejde har været fortsat i det forløbne Aar, og Museet har iaar kunnet overgive Slottet Statuerne af Bacchus og Diana. Af de seks fuldførte er de fem i Løbet af Sommeren blevet anbragt paa deres Pladser.

Museet har i det forløbne Aar været besøgt af 49.060 Personer.

København den 18. December 1943.

F. BROCKENHUUS SCHACK. M. MACKEPRANG. JOHS. PEDERSEN.

OTTO ANDRUP

Ny Carlsbergfondet

Fra Ny Carlsbergfondets Direktion er modtaget følgende Beretning:

For Ny Carlsbergfondets Midler er der i Regnskabsaaret 1942—43 erhvervet eller bidraget til Erhvervelse af de efternævnte Kunstværker samt til andre nedenfor angivne, fundatsmæssige Formaal anvendt de vedføjede Beløb.

A. Kunstindkøb.

Til Ny Carlsberg Glyptotek:

1. Gerhard Henning: Siddende Pige. Brændt Ler. Statuette. Deponeret.
2. C. F. Sørensen: Kysten af Guernsey. Maleri. Deponeret.

Til det danske Kunstindustrimuseum:

3. 2. Rate af en femaarig Bevilling til Forøgelse af Museets Samlinger.
4. Snustobaksdaase af Sølv. 18. Aarhundrede.
5. Sølvgryde. 17. Aarhundrede.

Til Nationalmuseet:

Etnografisk Samling:

6. 3 mexikanske Stenmasker.
7. Kinesisk Billedvævning.

Til Statens Museum for Kunst.

Kobberstiksamlingen:

8. Peter Hansen: Fra en Have i Sorrent. Tilskud. Akvarel.
9. Johannes Larsen: Tegninger til »De Danskes Øer«.

Til Aarhus nye Raadhus:

10. Th. Hagedorn-Olsen: Udsmykning af Raadhushallen. Tredie Bidrag.

Til Danske Studenters Roklub:

11. Helge Jensen: Udsmykning af Festsalen. Tredie Bidrag.

Til Købstadsmuseet »Den gamle By«, Aarhus:

12. Mahogni Himmelseng. Tilskud.

Til Esbjerg By:

13. August Keil: Fiskermonument. Andet Bidrag.

Til Frederiksborg Amts Centralsygehus, Hillerød:

14. Victor Haagen-Müller: Udsmykning af Trapperummet i Stueetagen. Sidste Bidrag.

Til Stolpedalsskolen i Hasseris:

15. Knud Agger: Udsmykning af Forhallen. Første Bidrag.

Til Historisk Samfund for Thy og Vester Han Herred:

16. Axel Poulsen: Mindesten for Bondekampene i 1441 paa Sct. Jørgensbjerg i Kjettrup Sogn. Sidste Bidrag. Tilskud.

Til Museet for Holbæk og Omegn:

17. P. Ølsted: Holbæk set fra Bakkerne Syd for Byen. Maleri.

Til Hornsyld Amtssygehus:

18. Kræsten Iversen: Udsmykning af Samlingssal. Sidste Bidrag.

Til Horsens Museum:

19. Th. Philipsen: Parti fra Voersaa. Maleri. Tilskud.

Til Horsens Statsskole:

20. Jørgen Gudmundsen-Holmgreen: Udsmykning af Skolegården med en Skulptur. Første Bidrag.

Til Kronborg Slot:

21. Flamsk Gobelin. Tilskud.

Til Reventlow-Museet paa Pederstrup:

- 22. 2 Armstole fra det 18. Aarhundrede. Deponeret.
- 23. Prismelysekrone. Deponeret.

Til Ribe Domkirke:

- 24. Johannes Bjerg: Statue af Hans Tavsens. Tilskud. Sidste Bidrag.

Til Skagens Museum:

- 25. Thorvald Niss: Strandvagten holder Udkig. Maleri.
- 26. Nedtagning og Konservering af to Fresker af Oscar Björck og P. S. Krøyer.

Til Skamlingsbanke Selskabet:

- 27. Henrik Starcke: Udsmykning af Forsamlingsbygningen med en Relieffrise. Sidste Bidrag.

Til Opstilling paa Skive Kirkebakke:

- 28. Anker Hoffmann: Aakjær-Mindesmærke. Tilskud. Sidste Bidrag.

Til Kunstmuseet i Sorø:

- 29. Jens Juel: Portræt af Fru N. Staal, f. Bruun. Pastel. (Tidligere indkøbt.) Deponeret.
- 30. Johannes Larsen: Landskab med Hejre. Maleri. (Tidligere indkøbt.) Deponeret.
- 31. L. A. Ring: Bispisning af Fattige paa Frederiksberg. Maleri. (Tidligere indkøbt.) Deponeret.

Til Vejle Stadion:

- 32. Knud Nellesen: Diskoskaster. Statue. Andet Bidrag.

Andre Kunstindkøb o. l.:

- 33. Axel Bentzen: Interiør. Maleri.
- 34. Johannes Bjerg: Den tungsindige Atlet. Statuette.
- 35. P. Rostrup Bøyesen: Opstilling med Blomst. Maleri.
- 36. Kay Christensen: Foraars. Maleri.
- 37. Kaj Ejstrup: Landskab, Odsherred. Maleri.
- 38. Paul Fischer: Fra det gamle Glyptotek. Maleri.

39. Th. Hagedorn-Olsen: Portræt. Lampelys. Maleri.
 40. Harald Hansen: Regnvejrsgang i Skoven. Maleri.
 41. S. Hjorth-Nielsen: Udsigt over Vigerslev Allé. Maleri.
 42. Oluf Høst: Bondegaard. Maleri.
 43. Kræsten Iversen: Graner ved Havet. Maleri.
 44. Aksel Jørgensen: Interiør. Maleri.
 45. Ole Kielberg: Udsigt over Nivaa. Maleri.
 46. Helvig Kinch: Løve fra Hama. Akvarel.
 47. Johannes Larsen: Hedelandskab med Ræv. Akvarel.
 48. Siegfred Neuhaus: Ved Sejrbugten. Optrækkende Uvejr. Maleri.
 49. Astrid Noack: Dreng. Skulptur.
 50. Olaf Rude: Atelier. Interiør med Udsigt over Foraarslandskab. Maleri.
 51. Olaf Rude: Landskab. Løvspring. Maleri.
 52. William Scharff: Dreng ser paa en Tudse. Maleri.
 53. Christine Swane: Opstilling med Stenkrukke. Maleri.
 54. Lars Swane: Landskab med Huse. Maleri.
 55. Juliana Sveinsdottir: Hvide Tulipaner og Frugter. Maleri.
 56. Poul Sørensen: Landskab med Frugttræer. Maleri.
 57. Poul Sørensen: Lergravsø ved Nivaa, September, Graavejr. Maleri.
 58. Sigurd Wandel: Fra en Have. Maleri.
 59. Gipseksemplar af Niels Skovgaards Udkast til »Havhest«.
-

B. Andre fundatsmæssige Formaal.

1. »ACTA ARCHAEOLOGICA« andet Bidrag af en treaarig Bevilling 2.500 Kr.
2. AKADEMISK ARKITEKTFORENING Tilskud til Udgivelse af »Arkitekten« 1.000 Kr.
3. ALLIANCE FRANÇAISE 2.500 Kr. (cf. Fondets Fundats § 6, sidste Stk.).
4. Museumsinspektør, Mag. art. ADA BRUHN til Udgivelse af »Oltos and early red-figure vase painting« 3.753 Kr.
5. Tidsskriftet DANMARK Tilskud 4.000 Kr.
6. Maleren og Kunsthistorikeren S. DANNESKJOLD-SAMSØE til Monografi over Kr. Zahrtmann 16.500 Kr.
7. DANSK HAVEARKITEKTFORENING Tilskud til Udgivelse af »Havekunst« for 1943 1.000 Kr.
8. Landsforeningen DANSK KUNSTHAANDVÆRK til Udgivelse af »Nyt Tidsskrift for Kunstindustri« 2.500 Kr.
9. DANSK KUNSTMUSEUMSFORENING Aarsbidrag 1.500 Kr.
10. Samme 1.000 Kr. Andet Bidrag af en treaarig Bevilling.
11. DANSK SKUESPILLER-FORBUND Tilskud til Rekreatiionshjem 1.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 6, sidste Stk.).
12. DEN DANSKE RADERFORENING til Udgivelse af Aksel Rode: Niels Skovgaard 7.000 Kr.
13. DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER til Dansk Studiefond til Dækning af Laanebehovet fra unge vordende Kunstnere 3.000 Kr. (cf. Fondets Fundats § 6, sidste Stk.).
14. Arkitekt EJNAR DYGGVE til Studieophold i Sverige 675 Kr.
15. FORENINGEN AF DANSKE KUNSTMUSEER til Fotografering af Kunstværker i Museerne i Randers, Odense, Kolding, Maribo, Ribe og Vejle 1.586 Kr. 50 Øre.
16. FORENING FOR BOGHAANDVÆRK til Udgivelse af Jørgen Sthyr: Dansk Grafik 1500—1800 6.000 Kr.

17. Samme til Udgivelse af et Hefte af »Bogvennen« 500 Kr.
18. FORENINGEN TIL GAMLE BYGNINGERS BEVARING til Afhandling i Aarsskrift 1.000 Kr.
19. FORENINGEN FRANSK KUNST Aarsbidrag 500 Kr.
20. Samme til Bibliografi over danske kunsthistoriske Arbejder om fransk Kunst 2.550 Kr.
21. Arkivar HENNY GLARBO til Udgivelse af en Brevveksling mellem Constantin Hansen og Orla Lehmann 1.000 Kr.
22. Cand. mag. HANS HVASS og Maleren JOHANNES LARSEN til Udgivelse af »Vinterens Fugle« og »Trækfugle« 2.000 Kr.
23. KUNSTINDUSTRIMUSEET til Fremvisning i København af »Den danske Kunsthåndværksudstilling i Stockholm i 1942« 3.828 Kr. 24 Øre.
24. Samme til Illustrering af en Bog om Thorvald Bingesbøll af Karl Madsen 1.500 Kr. Sidste Bidrag af en Bevilling paa 5.500 Kr.
25. Samme til Restaurering af Museets Gitterporte 22.602 Kr.
26. Samme til Fotografering af Udstillingen »Dansk Kunsthåndværk« 1.500 Kr.
27. KUNSTNERNES STATSUNDERSTØTTEDE CROQUISSKOLE 600 Kr. Første Bidrag af en treaarig Bevilling.
28. Arkitekt HANS ERLING LANGKILDE til Studierejse til Sverige 350 Kr.
29. Mag. art. HANS LASSEN til Studierejse til Lolland-Falster 300 Kr.
30. Museet LISELUND GAMLE SLOT andet Bidrag af en sekssaarig Bevilling 500 Kr.
31. LOLLAND-FALSTERS STIFTMUSEUM Tilskud til Tilbygning 25.000 Kr.
32. Arkitekt VIGGO STEN MØLLER til Studierejse til Stockholm 400 Kr.
33. NATIONALMUSEETS 2. AFDELING til Udgivelse af »Danmarks Kirker« 9.000 Kr. Fjerde Bidrag af en Bevilling paa 54.000 Kr.
34. Samme til Opmaalning af ældre Ladegaardsanlæg 5.000 Kr.
35. NY CARLSBERG GLYPTOTEK Sokkel til Svend Rathsacks Statue »Kvindefigur« 758 Kr.
36. Samme til Foredrag af Arkitekt Ejnar Dyggve 1.500 Kr.
37. Samme til Fotografering af antike Terrakotter 700 Kr.
38. Samme til Køb af Breve fra Bissen og Freund 29 Kr. 85 Øre.

39. Samme til Køb af Walter Wreszinski: Atlas zur altaegyptischen Kulturgeschichte Bd. II 1.931 Kr. 10 Øre.
40. Samme til Køb af Schultz' Danmarkshistorie 193 Kr.
41. Fabrikant NIELS PEDERSEN til Udgivelse af August F. Schmidt og Sigurd Swane: Jens Hansen-Aarslev 1.000 Kr.
42. DEN PERMANENTE BYGGE- OG BOLIGUDSTILLING I AARHUS til Overførsel af Charlottenborg Udstillingens Afdeling af Bygningskunst til Aarhus 400 Kr.
43. Dr. phil. FREDERIK POULSEN til Klichéer til »Den klassiske græske Kunst« 139 Kr. 80 Øre.
44. Kontorchef PH. ROSENDAHL til Udgivelse af den grønlandske Sælfanger Jacob Danielsens Akvareller og Tegninger 1.000 Kr.
45. Museumsinspektør, Mag. art. HAAVARD ROSTRUP til Fotografering af Arbejder af H. W. Bissen 46 Kr. 60 Øre af en Bevilling paa 500 Kr.
46. STATENS MUSEUM FOR KUNST til Udgivelse af Kunstmuseets Aarsskrift 5.503 Kr. 58 Øre.
47. 2-aarigt STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør, Mag. art. Mogens Gjødesen 1.500 Kr. Første Portion af en Bevilling paa 6.000 Kr.
48. 2-aarigt STIPENDIUM FOR EN UNG VIDENSKABSMAND Museumsinspektør, Mag. art. Haavard Rostrup 1.500 Kr. Første Portion af en Bevilling paa 6.000 Kr.
49. Konservator PETER BANG TERMANSEN til Studierejse i Danmark 500 Kr.
50. VANDREUDSTILLINGEN AF DANSK KUNST TIL STATSSKOLERNE Tilskud for 1943/44 1.500 Kr.
51. Professor VILHELM WANSCHER til Udgivelse af »Danmarks Architektur« 4.000 Kr.
52. Serien »VOR TIDS KUNST« til Udgivelse af Poul Uttenreitter: Albert Gottschalk og Paul la Cour: Astrid Noack 2.770 Kr.

Angaaende Regnskabet henvises til Ekstrakten S. 82—83.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet d. 5. Februar 1944.

HELGE JACOBSEN.

K. FRIIS JOHANSEN.

V. THORLACIUS-USSING.

Regnskab og Status for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C, samt Ny Carlsbergfondet

(Meddelt af Kvæstor, Retsformand Carl Nyholm).

Carlsbergfondet.

Om Carlsbergfondets Indtægter og Udgifter i Aaret 1942—43 skal gives følgende Oplysninger:

Fondets Indtægt har været 2.802.738 Kr. 22 Ø., nemlig: Indtægter fra Bryggerierne, efter Fradrag af Ny Carlsbergsidens Andel, 754.060 Kr. 29 Ø., Renter 2.034.328 Kr. 48 Ø. og Ejendomsindtægter 14.349 Kr. 45 Ø. Til Administration m. m., Fondets Bygning og Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg er medgaaet 308.574 Kr. 70 Ø. Fondets Overskud udgør derefter 2.494.163 Kr. 52 Ø. Heraf er stillet til Raadighed for Afdelingerne et Beløb af 1.300.000 Kr. og desuden hensat paa Dispositionskonto 300.000 Kr., der vil blive fordelt efter nærmere Bestemmelse; til Formueforøgelse er saaledes 894.163 Kr. 52 Ø. Da Kursværdien for Fondets Obligationer viser en beregnet Nedgang paa 703.691 Kr. 50 Ø., bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af 190.472 Kr. 02 Ø., hvilket Beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ paa Grundfondet og $\frac{1}{3}$ paa Reservefondet.

Status den 30. September 1943.

Aktiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Gamle Carlsberg.....	5.599.947	Kr. 09 Ø.
Ny Carlsberg.....	4.077.451	- 59 -
Carlsbergs Aftapningsanstalt og andre Nyanlæg med Fradrag af Afskrivning.....	19.171.966	- 19 -
Bryggeriet Alliance.....	235.000	- » -
Andre faste Ejendomme.....	1.014.826	- 03 -
Beholdninger.....	16.749.498	- 01 -
Kassebeholdning.....	9.368.749	- 91 -
Udestaaende Fordringer m. m..	13.767.725	- 03 -

69.985.163 Kr. 85 Ø.

Værdipapirer:

a. Børseffekter.....	43.879.565	Kr. 50 Ø.
b. Prioritetsobligationer.....	243.796	- 25 -
c. Andre Værdipapirer.....	6.260.313	- 32 -

50.383.675 - 07 -

Ejendomskonto.....	2.735.822	- 09 -
Krav paa Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud..	8.050.000	- » -
Andet Tilgodehavende.....	192.818	- » -
Carlsberg Bryggeriernes Understøttelsesfonds Effekter ...	3.756.590	- » -
Kassebeholdning.....	3.761.328	- 37 -

138.865.397 Kr. 38 Ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:

Pensionskasserne ¹	416.197	Kr. 75 Ø.
Prioritetskonto.....	476.285	- 30 -
Afskrivningskonto for gamle Vær- dier.....	5.400.000	- » -
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Carlsbergfondets Andel i Driftsoverskudet ...	8.050.000	- » -
Tilbageholdt til Driftskapital og Nyanlæg af Ny Carlsberg- fondets Andel i Driftsover- skudet.....	8.050.000	- » -
Anden Gæld.....	21.240.986	- 97 -
Ny Carlsbergs Legater.....	3.933	- 58 -
Carlsbergfondets Jubilæumsle- gater.....	200.000	- » -

43.837.403 Kr. 60 Ø.

At overføre... 43.837.403 Kr. 60 Ø.

¹ Se Beretning 1936—37, Side 96 f. Den i Henhold til Lov af 11. Maj 1935 om Tilsyn med Pensionskasser oprettede »Carlsbergs Pensionskasse« havde pr. ^{30/9} 1943 en Formue paa 9.096.215 Kr.

	Overført . . .	43.837.403	Kr. 60 Ø.	
Fornyelsesfond		5.865.313	- 21 -	
Reservefond		1.069.931	- 14 -	
Særligt Reservefond		5.255.123	- 76 -	
Konjunkturfond		2.600.000	- » -	
Understøttelsesfond		3.756.590	- » -	
Afdelingerne:				
Afdeling A	2.032.759	Kr. 90 Ø.		
— B	2.811.093	- 24 -		
Biologisk Institut	1.517.000	- » -		
Afdeling C	1.012.924	- 91 -		
Dispositionskonto	1.447.297	- 39 -		
Raadighedssum	1.300.000	- » -		
Tilgodehavende Renter af Kasse- beholdning	27.534	- 87 -		
			10.148.610	- 31 -
Ny Carlsberg-Sidens Tilgodehavende for Aaret 19 ⁴² / ₄₃	1.106.297	- 52 -		
Prioritetskonto	275.231	- 62 -		
Kursdifferencekonto	710.200	- » -		
Konto for Varmebidrag vedr. Ejendommene Ny Kongens- gade 20 og Ny Vestergade 21	2.978	- 31 -		
Bryggeriernes Krav for Restindestaaende i Pensionskasserne for Tiden før 1901	6.238	- 11 -		
Det Jacobsenske Familielegat	501.530	- 23 -		
Kapitalkonto	63.729.949	- 57 -		
			<u>138.865.397</u>	<u>Kr. 38 Ø.</u>
Til Kapitalkonto svarer:				
Fondets staaende Konto i Gamle Carlsberg	6.952.692	Kr. 14 Ø.		
Fondets staaende Konto i Ny Carlsberg	5.474.631	- 14 -		
Gamle Carlsbergs særlige Reservefond	10.450.000	- » -		
Fondets Bygning paa Dantes Plads	850.000	- » -		
Grundfond	26.668.417	- 53 -		
Reservefond	13.334.208	- 76 -		
			<u>63.729.949</u>	<u>Kr. 57 Ø.</u>

Afdeling A (Laboratoriet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum.....	165.000 Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning	2.478	- 70 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue.....	70.000	- » -
Tilskud fra Afdelingernes Dispositionskonto.....	200.000	- » -
Samlet Indtægt....	437.478 Kr.	70 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1942.....	13.360	- 55 -
Ialt....	450.839 Kr.	25 Ø.

Udgift.

1. Lønninger til Professorer og Afdelingsledere	44.820 Kr.	» Ø.
2. Lønninger til Assisterenter.....	71.553	- 96 -
3. — - Betjeningen.....	34.968	- » -
4. Andre Udgifter vedrørende Personalet	663	- 63 -
5. Bygninger, fast Inventar, Haverne.....	19.649	- 92 -
6. Biblioteket	5.838	- 57 -
7. Forbrug.....	81.310	- 37 -
8. Udgivelse af »Comptes rendus«.....	11.545	- 19 -
9. Bestyrelsesudgifter	262	- 25 -
10. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	6.289	- 55 -
Samlet Udgift	276.901 Kr.	44 Ø.
Overført til Krav paa Fondets Formue	160.000	- » -
Ialt....	436.901 Kr.	44 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1943 udgør.....	13.937	- 81 -
Ialt....	450.839 Kr.	25 Ø.

Formue ^{30/9} 1943.

Krav paa Fondets Formue	1.400.000 Kr.	» Ø.
Laboratoriebygningen	530.000	- » -
Ejendommen Gamle Carlsbergvej 8	81.622	- 09 -
Matr. Nr. 17 ^m Brøndbyøster.....	7.200	- » -
Kassebeholdning.....	13.937	- 81 -
Ialt....	2.032.759 Kr.	90 Ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige Understøttelser).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum	970.000	Kr.	»	Ø.
Rente af Kassebeholdning	17.860	-	87	-
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue	127.812	-	50	-
Tilskud fra Afdelingernes Dispositions-konto	600.000	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Indtægt	1.715.673	Kr.	37	Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1942	17.200	-	42	-
	<hr/>			
Ialt	1.732.873	Kr.	79	Ø.

Udgift.

Understøttelser til videnskabelige Arbejder ¹	950.552	Kr.	53	Ø.
Carlsbergfondets Universitetslegat	12.000	-	»	-
Tilskud til Biologisk Institut	39.228	-	02	-
Tilskud til Videnskabernes Selskab	20.000	-	»	-
	<hr/>			
Samlet Udgift	1.021.780	Kr.	55	Ø.
Overført til Krav paa Fondets Formue	700.000	-	»	-
	<hr/>			
			1.721.780	Kr. 55 Ø.
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1943 udgør	11.093	-	24	-
	<hr/>			
Ialt	1.732.873	Kr.	79	Ø.

Formue ^{30/9} 1943.

Krav paa Fondets Formue	2.800.000	Kr.	»	Ø.
Kassebeholdning	11.093	-	24	-
	<hr/>			
Ialt	2.811.093	Kr.	24	Ø.

¹ Af de givne Bevillinger henstod ved Aarets Udgang som endnu ikke udbetalte Kr. 1.489.350,08. En stor Del af dette Beløb var dog heller ikke forfaldet til Udbetaling endnu.

Under Afdeling B hører
Carlsbergfondets biologiske Institut.

Indtægt.

Rente af Grundfond	50.000	Kr.	»	Ø.
Tilskud fra Afdeling B	39.228		-	02 -
Ialt...	89.228		-	02 Ø.

Udgift.

1. Lønninger til Leder og Assistentter	31.480	Kr.	10	Ø.
2. Lønninger til Betjeningen	7.618		-	40 -
3. Forsikringer, Skatter m. fl. faste Udgifter	2.700		-	24 -
4. Bygningen, fast Inventar, Haven m. m.	8.069		-	39 -
5. Forbrug	39.244		-	29 -
6. Uforudsete og ekstraordinære Udgifter	115		-	60 -
Ialt...	89.228		-	02 Ø.

Formue ^{30/9} 1943.

Grundfond (Krav paa Fondets Formue)	1.000.000	Kr.	»	Ø.
Bygningen	517.000		-	» -
Ialt...	1.517.000		-	» Ø.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).

Indtægt.

Statutmæssig Andel i Afdelingernes Raadighedssum.....	165.000 Kr.	» Ø.
Rente af Kassebeholdning	5.177 -	52 -
Rente af Afdelingens Krav paa Fondets Formue.....	42.500 -	» -
Indtægter af Billelsalg og Katalogsalg.....	32.309 -	55 -
Forskellige Indtægter	10.358 -	87 -
Tilskud fra Afdelingernes Dispositionskonto.....	200.000 -	» -
Samlet Indtægt...	455.345 Kr.	94 Ø.
Hertil Kassebeholdning 1. Oktober 1942	104.971 -	89 -
Ialt...	560.317 Kr.	83 Ø.

Udgift.

Administration	40.676 Kr.	65 Ø.
Museets Drift	142.880 -	23 -
Samlingens Forøgelse og Vedligeholdelse	46.297 -	63 -
Litterær Virksomhed.....	2.000 -	» -
Forskellige Udgifter.....	15.538 -	41 -
Samlet Udgift...	247.392 Kr.	92 Ø.
Overført til Krav paa Fondets Formue	200.000 -	» -
hvorefter Kassebeholdningen 30. September 1943 udgør.....	112.924 -	91 -
Ialt...	560.317 Kr.	83 Ø.

Formue ^{30/9} 1943.

Krav paa Fondets Formue.....	900.000 Kr.	» Ø.
Kassebeholdning	112.924 -	91 -
Ialt...	1.012.924 Kr.	91 Ø.

Foranstaaende Regnskab for Carlsbergfondet og Afdelingerne A, B og C har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet og Reservefondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 1. Marts 1944.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Ny Carlsbergfondet.

Fondets Indtægt i 19⁴²/₄₃ har udgjort:

Andel i Bryggeriernes Overskud for 19 ⁴² / ₄₃	436.312 Kr. 64 Ø.
Overskud af Ejendommen Brolæggerstræde 5 og Knabrostræde 11—13.....	8.500 - 72 -
Renteindtægt.....	695.713 - 65 -

Ialt... 1.140.527 Kr. 01 Ø.

Til Administration m. v. er medgaaet... 103.734 Kr. 69 Ø.

Innskud i Carlsbergs Pensionskasse..... 3.432 - 02 -

Til Legater og Pensioner..... 10.476 - 50 -

117.643 - 21 -

Fondets Overskud udgør herefter... 1.022.883 Kr. 80 Ø.

Heraf er stillet til Raadighed til Anvendelse til fundatmæssige Formaal.....	600.000 - » -
--	---------------

Til Formueforøgelse er saaledes..... 422.883 Kr. 80 Ø.

Da Kursværdien for Fondets Obligationer udviser en beregnet Nedgang paa.....	116.847 - 62 -
--	----------------

bliver der en regnskabsmæssig Formuefremgang af..... 306.036 Kr. 18 Ø.

Til fundatmæssige Formaal er der i 19⁴²/₄₈ anvendt følgende Beløb:

Kunstindkøb..... 183.971 Kr. 59 Ø.

Andre fundatmæssige Formaal..... 150.497 - 19 -

Særlige Bevillinger..... 10.000 - » -

Ialt... 344.468 Kr. 78 Ø.

Status den 30. September 1943.

Aktiver:

Værdipapirer:

Stats- og Kreditforeningsobligationer. 8.272.300 Kr. » Ø.

Aktier til Paalydende..... 900 - » -

8.273.200 Kr. » Ø.

Ejendommen Brolæggerstræde 5 og Knabrostræde 11—13 250.000 - » -

Krav paa Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud..... 8.050.000 - » -

Andet Tilgodehavende..... 66.674 - 85 -

Kassebeholdning..... 1.907.893 - 49 -

18.547.768 Kr. 34 Ø.

Passiver:

Prioritetsgæld	44.000	Kr.	»	Ø.
Kursdifferencekonto	164.600	-	»	-
Konto for fundatmæssige Bevillinger	1.790.949	-	06	-
Grundfondet	11.786.624	-	21	-
Reservefondet	500.000	-	»	-
Kapitalkonto	4.261.595	-	07	-
	<u>18.547.768</u>	Kr.	<u>34</u>	<u>Ø.</u>

Grundfondet bestaar pr. ³⁰/₁₀ 1943 af følgende Aktiver:

Tilgodehavende hos Carlsberg Bryggerierne for tilbageholdt Driftsoverskud	4.468.763	Kr.	05	Ø.
Stats- og Kreditforeningsobligationer til Værdi	6.473.256	-	50	-
Kontant	844.604	-	66	-
	<u>11.786.624</u>	Kr.	<u>21</u>	<u>Ø.</u>

Foranstaaende Regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgaaet og fundet i Overensstemmelse med Bøgerne, som jeg har revideret. Jeg har konstateret Tilstedeværelsen af de opførte Kasse- og Bankbeholdninger samt Værdipapirer. Henlæggelserne til Grundfondet er i Overensstemmelse med Fondets Statuter.

København, den 1. Marts 1944.

Axel Andersen,
Statsautoriseret Revisor.

Almindelige Meddelelser

Carlsbergfondets Direktion bestod i Aaret 1. Oktober 1942—30. September 1943 af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1946)

Professor emer., Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1950)

Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1944)

Professor, Dr. phil. & theol. JOHS PEDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1948), Direktionens Formand

Professor, Dr. phil. POUL TUXEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1952).

Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse bestod i samme Tidsrum af følgende:

Professor, Dr. phil. NIELS BJERRUM, Bestyrelsens Formand

Professor emer., Dr. phil. & techn. J. HJELMSLEV

Professor, Dr. phil. KNUD JESSEN.

Som Tilforordnede:

Forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske

Afdeling, Cand. polyt. A. C. ANDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1945)

Fhv. Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, Dr. techn. N. HJELTE

CLAUSSEN (valgt for Tiden indtil $25/9$ 1947).

Bestyrelsen for Det nationalhistoriske Museum bestod i samme Tidsrum af følgende:

Kammerherre F. Greve BROCKENHUUS SCHACK, Bestyrelsens Formand

Fhv. Museumsdirektør, Dr. phil. M. MACKEPFRANG

Professor, Dr. phil. & theol. JOHS. PEDERSEN

(valgt for Tiden indtil $25/9$ 1948).

Ny Carlsbergfondets Direktion bestod i samme Tidsrum af følgende:

Direktør, Brygger HELGE JACOBSEN, Direktionens Formand
Professor, Dr. phil. K. FRIIS JOHANSEN

(valgt for Tiden indtil $31/3$ 1952)

Direktør V. THORLACIUS-USSING

(valgt for Tiden indtil $19/2$ 1947).

Ved Videnskabernes Selskabs 200 Aars Jubilæum d. 13. November 1942 modtog Selskabet en Gave fra Carlsbergfondet paa 100.000 Kr. Den af Selskabet i denne Anledning udsendte Publikation var bekostet af Carlsbergfondet (Afdeling B).

Ligeledes i Anledning af dette Jubilæum udgav Carlsbergfondet JOHS. PEDERSEN: Carlsbergfondet (Carlsberg Laboratoriet — Videnskabelige Understøttelser — Det nationalhistoriske Museum paa Frederiksborg — Ny Carlsbergfondet). København 1942.

Til Medlem af Carlsbergfondets Bryggeriraad valgtes Højesteretssagfører K. STEGLICH-PETERSEN af Carlsbergfondets Direktion fra 1. Juli 1943 at regne.

Professor J. HJELMSLEV blev af Carlsbergfondets Direktion genvalgt til Medlem af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse for Tiden 1. November 1943—31. Oktober 1947.

Direktionen for Carlsbergfondet den 8. Marts 1944.

NIELS BJERRUM.

J. HJELMSLEV.

KNUD JESSEN.

JOHS. PEDERSEN.

POUL TUXEN.

E. SPANG-HANSEN

